

ÅRSRAPPORT 2012

ÅRSRAPPORT FOR BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN

ANSVARLIG UTGIVER:
Barne-, ungdoms-
og familieetaten

POSTADRESSE:
Postboks 2233,
3103 Tønsberg
Sentralbord: 466 15 000

Design: Dinamo Magazine
Trykk: Andvord Grafisk AS

LEDERS BERETNING

DIREKTØR BUFDIR

MARI TROMMALD

Det bor over en million barn under 18 år i Norge. De aller fleste barn vokser opp i trygge omgivelser med gode omsorgspersoner rundt seg. For noen barn er oppveksten utfordrende og vanskelig. Omsorgssvikt, manglende skolegang og få arenaer for å utvikle kompetanse og mestring kan redusere barns muligheter til å fungere godt i samfunnet. Bufetatens visjon er vekst og utvikling for barn, unge og familier. Hvilken hjelp som gis det enkelte barn i barne- og ungdomsår kan være avgjørende for hvordan hele det voksne liv blir. Forskning fra

mange land viser viktigheten av å iverksette nødvendige og riktige tiltak tidlig nok. Det er bra for det enkelte barn, men har også vist at det har store samfunnsøkonomiske gevinster.

Et tilbakeblikk på 2012 viser en organisasjon hvor medarbeidere hver dag arbeider for at barn og familiers behov skal ligge til grunn for innhold og organisering av tjenestetilbudet.

Bufetat skal være der når barn og unge har behov for etatens tjenester. Forskning fra Norge og andre land viser entydig at familie, barnehage

og skole er avgjørende for hvordan det går videre i livet. Bufdir har stor oppmerksomhet mot å utvikle direktoratet som fagorgan på områder som handler om barn og unges oppvekstvilkår. Utgivelse av rapporten «Å vokse opp» er et bidrag i denne sammenheng. Rapporten inneholder stoff som er relevant for hele oppvekstfeltet, og den gir et kunnskapsbasert bilde av barnas situasjon basert på nøkkeltall på tvers av alle relevante sektorer. Tema i første utgave av rapporten var familiens betydning for barns oppvekst og barn og unges medvirkning og deltakelse i samfunnet. >

» Kunnskap om hvilke faktorer som påvirker barns oppvekst er viktig for å kunne si noe om hva som vil påvirke og endre forhold som er lite heldige for barn og unge.

Barne- og familievernet skal gjennom sitt arbeid styrke foreldreskap og omsorg. Dette er nødvendig for at barn som trenger det skal lykkes på skole og i sitt sosiale liv. En trygg og god oppvekst sikrer at barn og unge står godt rustet til å møte fremtiden, og gir gode forutsetninger for et godt voksenliv.

Rundt 10 000 barn og ungdom har fått hjelp fra Bufetats barnevernstjenester i 2012. Noen barn har hatt behov for en ny omsorgsbasis, enten i institusjon eller i et nytt fosterhjem, mens andre familier har hatt behov for hjelp og veiledning. Over 50 000 par og familier har fått hjelp fra familievernet.

Etaten iverksatte i 2011 et program for å bedre kvaliteten i tjenestene. En bred dialog med kommuner og samarbeidspartnere utfylte evalueringer som viste at tjenestene ikke alltid møtte brukernes behov og ikke alle barn og ungdom opplevde trygghet. I 2012 har Bufetat omstilt store deler av tjenesteapparatet i tråd med anbefalingene slik at barn og ungdom får best mulig tilpasset hjelp. Bufetat har i 2012 kortet ned lederlinjer og samlet administrative ressurser. Omstillingen har krevd en betydelig innsats fra dedikerte medarbeidere og ledere. Det er grunn til å

berømme alle ansatte som har vist stor vilje til endring.

Et solid grunnlag er lagt, og med 2012 bak oss er etaten bedre rustet til å videreutvikle et tjenestetilbud som er tilpasset brukernes behov. Det å kunne bistå barn og ungdom som har behov for akutt bistand, er en viktig del av etatens arbeid. I fjor ble første versjon av en beskrivelse av faglig praksis for et akuttforløp i Bufetat ferdigstilt. Mange har vært involvert i dette arbeidet både i og utenfor etaten. Brukermedvirkning og tett samarbeid med kommunal barneverntjeneste og organisasjoner og fagmiljøer har vært helt sentralt gjennom hele prosessen. For å sikre brukerrettede tjenester av god kvalitet, er samarbeid med andre aktører avgjørende. Arbeidet vil bli evaluert for å gi erfaring om denne måten å arbeide på.

I 2012 har Bufetat fortsatt å redusere bruken av institusjoner til fordel for fosterhjem og spesialiserte foreldrestøttende tiltak i hjemmet. Fosterhjemsrekruttering og opplæring er en svært viktig del av etatens arbeid. Selv om Bufetat har rekruttert flere hjem enn tidligere, er det fortsatt behov for fosterhjem. Det er stor kreativitet og målrettet arbeid i hele etaten for å finne gode familier til barn som trenger nye hjem.

Bufetat har i flere år hatt en økt etterspørsmål etter sine spesialiserte barne-

vernstjenester, og har effektivisert tjenestene for å møte økende behov. Etaten har bistandsplikt når kommunene har behov, og kan dermed ikke styre eget aktivitetsnivå i barnevernet. Aktivitetsøkningen gjennom flere år har medført at Bufetats regioner har måttet prioritere oppgavene som er lovpålagt og samtidig arbeide for budsjettbalanse. Dette har medført en omstilling og avvikling av noen oppgaver på oppvekstområdet som Bufetat ikke har et lovpålagt ansvar for. Etaten har arbeidet målrettet for å effektivisere driften på en slik måte at barn i minst mulig grad blir berørt. I 2012 har det vært en netto økning av aktiviteten samtidig som etaten har hatt en reell nedgang i lønnskostnader.

Bufetat arbeider med å gi god informasjon på ulike språk, bygge kulturkompetanse i tjenesten og skape arenaer for dialog. Direktoratet har i 2012 arrangert møter med flere innvandrerforeninger med den hensikt å bli bedre til å kommunisere overfor denne gruppen og dermed kunne tilby et bedre tjenestetilbud.

Arbeidet med å spesialisere og kvalitetsutvikle tjenestene vil fortsette i 2013. I tillegg er det spesielt viktig å videreutvikle samarbeidet med andre aktører på oppvekstfeltet, videreutvikle arbeidet med brukermedvirkning, samt komme i bedre dialog med grupper som i dag ikke har den nødvendige tilliten til tjenestene. ©

INNHOOLD

BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

Kunnskapsforvaltning	8
Fagutvikling	8
Kommunikasjon og tillit	9
Pådriverfunksjon for andre sektorer	9
Samarbeid med andre	10
Tilskuddsforvaltning og erstatningssaker	10
Faglig og administrativ ledelse av Bufetat	12

Bufetats tjenester

Barnevern	14
Aktivitet	14
Kvalitet	14
Familievernet	14
Adopsjon	16
Bufetats strategi for kvalitetsutvikling	16
Økonomi og effektivisering	18

DEL 2

1. LANGSIKTIGE MÅL OG PRIORITERINGER I 2012	32
1.1. Barne- og ungdomsvern	32
1.2. Familievern	32
1.3. Likestilling og ikke-diskriminering	32
1.4. Adopsjon	32
1.5. Vold og overgrep i nære relasjoner	33
2. MÅL, STYRINGSPARAMETRE, RESULTATKRAV OG OPPDRAG	34
HOVEDMÅL 1: Et barne- og ungdomsvern som baserer omsorg og behandling på kunnskapsbaserte og differensierte barneverntiltak av god kvalitet tilpasset det enkelte barns behov	34
HOVEDMÅL 2: En velfungerende familievern- og foreldremeklingstjeneste	44
HOVEDMÅL 3: Etaten skal bidra til å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering	47
HOVEDMÅL 4: Et godt samarbeid med kommunene	50
HOVEDMÅL 5: God økonomisk og faglig styring	52
3. ADMINISTRATIVE FORHOLD	59
3.1. Fellesføringer	59
3.2. Oppfølging av riksrevisjonen	60
3.3. Plikt til å fremme likestilling og hindre diskriminering	60
4. VIRKSOMHETS- OG REGNSKAPSRAPPORTERING	61
4.1. Utgiftsforklaringer	61
4.2. Forklaringer til statsregnskapet	64
VEDLEGG	69

BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEETATEN

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

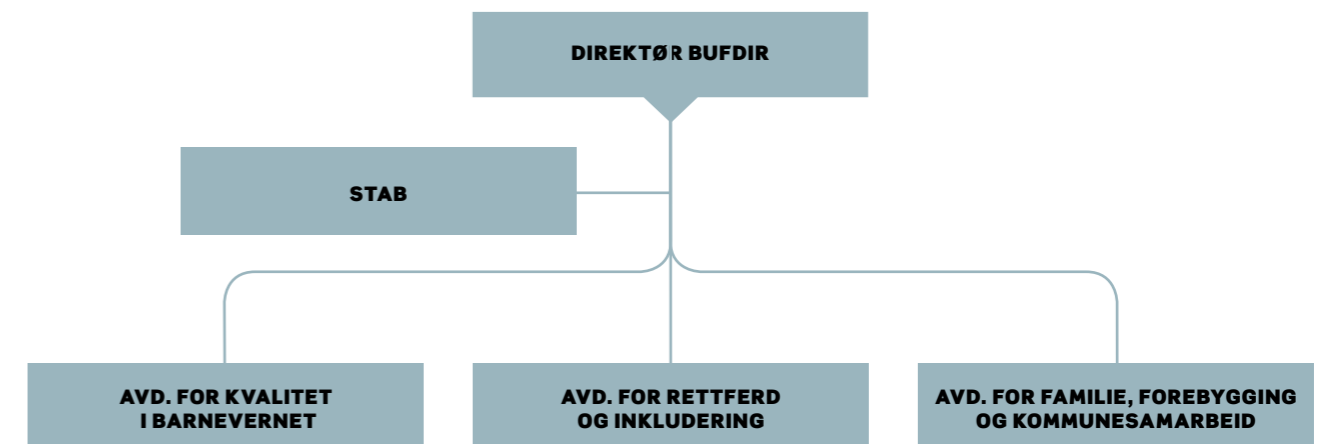
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) er et fagorgan for barnevern, familievern, adopsjon, likestilling og ikke-diskriminering, samt vold og overgrep i nære relasjoner. Bufdir er underlagt Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD), og skal være en rådgiver for departementet på diverse fagområder.

Direktoratet styrer Bufetats fem regioner, som yter tjenester på barnevern, familievern og adopsjonsområdet.

Overordnet mål for Bufdir er å fremme vekst og utvikling for barn, unge og familier, samt arbeide for inkludering, likestilling og å forebygge marginalisering for alle aldersgrupper og på tvers av alle diskrimineringsgrunnlag.

Det å sikre barns omsorgssituasjon ved å styrke og mobilisere familie og nettverk, eller etablere en ny omsorgsbasis, er sentralt for å gi barn ferdigheter til å gjennomføre skole og utdanning og få en god helse. Direktoratet arbeider med kunnskapsutvikling og informasjon rettet mot hele befolkningen, i tillegg til å utvikle virksomme verktøy og tjenestetilbud i barne- og familievern.

På alle direktoratets ansvarsområder vil tverrsektorielt arbeid være sentralt for å nå departementets og regjeringens målsetninger. Utforming av informasjon, mobilisering av brukergrupper og fagmiljøer og å innta en pådriverrolle for andre sektorer, er sentrale virkemidler. I tillegg har direktoratet ansvar for å iverksette konkrete tiltak i regjeringens handlingsplaner. Direktoratet har også forvaltningsoppgaver slik som tilskudsforvaltning.

Kunnskapsforvaltning

Bufdir skal bidra med relevant kunnskap, råd, informasjon og veiledning, og jobber systematisk med dokumentasjon på egne fagområder. På oppdrag fra departementet har Bufdir utarbeidet FoU-strategi for barnevernet, FoU-planer for arbeidet med personer med nedsatt funksjonsevne og FoU-plan for lhbt-feltet. Brukergrupper, samarbeidspartnere og fagmiljøer involveres bredt for å utvikle og prioritere forskningsaktiviteter.

God tilgang til relevant forskning er sentralt for å utøve en kunnskapsbasert praksis. Direktoratet bidrar med finansiering til flere kompetansesentra nasjonalt og regionalt på direktoratets fagområder. Kompetansesentrene driver evaluering og bidrar med fagutvikling i det statlige og kommunale tiltaksapparatet. Gjennom sitt tverrsektorielle arbeid bidrar de også til utvikling på tvers av sektorer. Nasjonalt bibliotek for barnevern og familievern (nbbf.no) gjør kunnskap tilgjengelig innen fagområdene barnevern og familievern. Biblioteket startet i 2012 et utviklingsarbeid som skal gi nytt grensesnitt og økt brukervennlighet. Det digitale biblioteket gir tilgang til blant annet fagtidsskrifter, forskningsrapporter og rettskilder. Biblioteket samarbeider tett med andre tilsvarende biblioteker, blant annet på helseområdet.

For å følge med på trender i barns oppvekstmiljø utarbeidet Bufdir i 2012 en rapport som samler og analyserer utviklingstrekk som påvirker barn og ungdoms oppvekstvilkår. Direktoratet vil videreutvikle rapporten i 2013.

Fagutvikling

Direktoratet utvikler nye tjenestemodeller, evaluerer eksisterende tilbud og utvikler kompetansetiltak. Utarbeiding av veiledere og modeller for god faglig praksis basert på best kunnskap er et av hovedinnsatsområdene for Bufdir. Riktige tjenester til barn som har behov for akutt hjelp fra det statlige barnevernet er valgt som hovedtema i 2012. Bufdir har i samarbeid med forskere, brukere, kommuner og Bufetats regioner arbeidet for faglig standardisering av akutttiltakene i det statlige barnevernet. Rutinene er under utprøving i 2013. For å sikre at barn og unge får det tilbudet de har behov for, standardiseres også Bufetats kartleggingsarbeid.

Direktoratet har også oppgaver knyttet til utvikling av tjenestemodeller i samarbeid med andre sektorer. Et eksempel er «modellkommuneforsøket», som har som mål å utvikle modeller for å gi gode tjenester til barn av foreldre med psykiske lidelser eller rusproblemer. Et annet eksempel er koordinering av plassering og oppfølging av botilbudene for unge utsatt for tvangsekteskap, hvor mange sektorer har ansvar.

FNs konvensjon om barns rettigheter fastslår brukermedvirkning som et krav til samtlige offentlige velferdstjenester. Det statlige barnevernet har utviklet en brukerstrategi for 2013–2015. For barna skal brukermed-

USYNLIG OG SELVLYSENDE
Å være lesbisk, homo-fil, bifil eller transperson med nedsatt funksjonsevne

KONSEKVENSER FOR BARN OG UNGE
Foreldrekonflikt, samlivsbrudd og mekling

DISKRIMINERENDE BARRIERER I ARBEIDSLIVET
Aktivitets- og rapporteringsplikt som virkemiddel for området nedsatt funksjonsevne

DET GÅR IKKE AN Å BRUKE SEG SJØL BÅDE PÅ RETTA OG VRANGA
Om helsebelastning, sårbarhet og forebygging i familier med barn med funksjonsnedsettelse

Å VOKSE OPP

virking være noe de opplever fra første kontakt og gjennom hele sitt forløp i barnevernstjenesten. Strategien er utarbeidet i samarbeid med Landsforeningen for barnevernsbarn, Voksne for Barn, forskningsmiljøer og Bufetats regioner.

For å forbedre tilbudet har Bufdir i samarbeid med Norsk Designråd startet opp et arbeid om brukerfokuset tjenestedesign. Målet er å anvende tjenestemetodikk for å bedre utvikle kvalitet og brukertilfredshet.

Kommunikasjon og tillit

Direktoratets målsetting er at informasjon skal være tilgjengelig og tilpasset den enkeltes behov. Direktoratets målgrupper søker ikke nødvendigvis aktivt selv informasjon, og direktoratet bruker et bredt spekter av informasjonskanaler og uttrykk for å nå målgruppene.

Direktoratets netjtjenester skal ses i sammenheng og er en del av tjenesteapparatet. Netjtjenestene skal bidra til å oppnå etatens mål, blant annet gjennom tjenester tilpasset brukernes behov og likeverdig tjenesteyting i hele landet. Det er videre et mål at netjtjenestene er tilgjengelige for alle og bidrar til effektivisering av etaten i tråd med Regjeringens digitaliseringsprogram.

Ung.no er statens informasjonskanal for ungdom. Nettstedet formidler informasjon fra mange sektorer om ungdoms rettigheter, muligheter og plikter. De fleste sektorer bidrar med informasjon og svar inn i spørretjenesten. Eurodesk.no gir informasjon til ungdom om studier, stipend og jobb i Europa. Familienettet.no formidler informasjon til familier som har barn med funksjonsvansker, funksjonshemming, psykiske lidelser eller kronisk sykdom, mens deltanett.no formidler nyheter og informasjon om universell utforming, deltakelse og tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne. Lhbt.no formidler informasjon, forskning og nyheter om kjønnsidentitet og seksuell orientering. Barnevernet.no formidler fakta og kunnskap om barnevernet i Norge, og

fosterhjem.no er en sentral kanal i arbeidet med å rekruttere flere fosterforeldre. Fordelingsutvalget.no leverer informasjon til landsdekkende barne- og ungdomsorganisasjoner, og sekretariatet er knyttet til Bufdir.

Ikke alle brukerne er aktive på nett. Det utarbeides derfor skriftlig materiell på alle kjerneområder som skal virke sammen med nettsatsingen. For noen grupper er levende bilder eller animasjonsfilmer en egnet kommunikasjonsform. Flere av filmene kommer på ulike språk, blant annet filmer om familieråd, som er en satsning i Bufetatt for å mobilisere familie og nettverk for å forebygge omsorgssvikt for utsatte barn. Totalt laget Bufdir 28 ulike filmer i 2012.

Direktoratet har i samarbeid med KS, NOBO, Landsforeningen for barnevern, Oslo kommune og tillitsvalgte utviklet ny kommunikasjonsstrategi for barnevernet 2013-2016 «Barnevernet – en hjelper». Målsettingen fra tidligere strategier om et åpnere barnevern er langt på vei oppnådd, og man ønsker nå at befolkningen i større grad skal oppleve barnevernet som en samarbeidspartner for barn og familier som sliter.

Begrenset kunnskap om rettigheter og plikter om det norske velferdssystemets lover og regler, er en utfordring i deler av innvandrerbefolkningen. Direktoratet har i 2012 startet arbeidet med å etablere et innvandrerråd i samarbeid med IMDi og OMOD.

Barn og unge skal få tilpasset informasjon om sine rettigheter. Barn som mottar tjenester fra barnevernet har et særlig krav på god og tilpasset informasjon. Direktoratet har laget informasjonsfilmer om barnevernet tilpasset barn i skolen for å senke terskelen for at barn selv tar kontakt ved omsorgssvikt. Filmene er distribuert til alle landets kommuner. Direktoratet utvikler i samarbeid med barn og unge i utvalgte institusjoner og Landsforeningen for barnevernsbarn nytt informasjonsmateriell om barns rettigheter i barneverninstitusjoner.

Pådriverfunksjon for andre sektorer

En strategi for å hindre diskriminering og forebygge marginalisering, er å «mainstreame». Dette betyr å innarbeide disse perspektivene i andre sektorer, eksempelvis utdanning, skole og arbeidsliv. Dette er med å bidra til en enda bedre måloppnåelse på områder som er viktige for felles målgrupper. Bufdir arbeider også aktivt for utvikling av rollen som fagorgan på disse områdene, og skal på samme tid bidra til at de ulike perspektivene tas inn i andre sektors arbeid.

Deltasenteret, som er en del av direktoratet, støtter ulike samfunnsaktører i arbeidet med universell utforming slik at personer med ned-

» satt funksjonsevne skal kunne delta i samfunnet på linje med andre. Senteret har i 2012 bidratt i arbeid for internasjonal standardisering, bistått i flere sektors prosjekter for tilgjengelighet og hatt løpende kontakt med statlige, fylkeskommunale og kommunale aktører om universell utforming. Deltasenteret bidrar aktivt til nettverksbygging på tvers av sektorer gjennom en rekke konferanser, bl.a. en internasjonal konferanse for universell utforming på oppdrag fra fem ulike departementer.

LHBT-senteret har på tilsvarende måte en rolle for å frembringe kunnskap og være en pådriver overfor andre sektorer i spørsmål knyttet til lhbt-tematikk, også i en internasjonal sammenheng. Fra 2012 har BLD gitt Bufdir i oppdrag å bygge kompetanse på kjønnslikestillingsområdet.

Samarbeid med andre

Bufdir har en bred samarbeidsflate med andre direktorater, etater, brukerorganisasjoner, forsknings- og fagmiljøer. For å sikre brukerrettede tjenester av god kvalitet trekkes kommuner, fag- og forskningsmiljøer, interesseorganisasjoner og andre inn i arbeidet. I 2012 har direktoratet arbeidet særlig aktivt inn mot utdanningssektoren og helsesektoren slik at Bufetats tiltaksapparat rettes inn mot å redusere frafall i skolen og sikre barns rett til helsehjelp, og at dette gjøres i systematisert samarbeid med tilgrensende tjenesteytere lokalt. Dette blir videreført i 2013 gjennom styringssignaler til etatens fem regioner. I Bufetats fem regioner har samarbeidet med kommunesektor og KS vært svært viktig i 2012, og det er i alle regioner gjennomført kommuneundersøkelser, dialogkonferanser og utarbeidet forbedringsprotokoller for å fremme et helhetlig og koordinert barnevern av god kvalitet.

Tilskuddsforvaltning og erstatningssaker

Tilskudd er ett av flere virkemidler det offentlige har for å gi et samlet godt tilbud til målgrupper, sikre drift av frivillige organisasjoner og til gjennomføring av prioriterte mål. Bufdir gir tilskudd til flere formål, og en viktig del av forvaltningen er å følge med på om formålene oppnås slik de er ment.

Bufdir forvalter tilskuddsordninger som utgjør ca. 450 millioner kroner årlig, og jobber kontinuerlig med å utvikle rollen som profesjonell forvalter. Direktoratet har bygget opp solid kompetanse på lovverk og det faglige grunnlaget for tilskuddsforvaltning. Bufdir har system for

internkontroll og risikovurdering samt tilrettelagt og god informasjon til potensielle søkere og tilskuddsmottakere.

For å sikre at brukernes perspektiv blir ivaretatt, skal alle søknader og rapporteringer gjøres tilgjengelig digitalt gjennom Altinn.

Frivillig engasjement og en mangfoldig barne- og ungdomskultur er et særtrekk ved det norske samfunn. Gjennom flere av Bufdirs tilskuddsordninger gis barn og unge mulighet til å delta og utvikle seg i samfunnet. Det legges til rette for økt deltagelse og bedre levekår ved tilskudd til utsatte barn og ungdom med nedsatt funksjonsevne og til inkludering og tiltak for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Tilskuddsordningen til samlivstiltak er et av flere virkemidler for å gi gode rammebetingelser for familier.

Regjeringens mål er et mangfoldig samfunn hvor ingen diskrimineres på bakgrunn av kjønn, seksuell orientering, alder, funksjonsevne, etnisitet eller religion. Bufdir forvalter blant annet en egen tilskuddsordning for å bedre livskvaliteten blant lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

I 2012 mottok Bufdir 396 nye søknader om rettsfærdsvederlag. Saker om erstatning til barn som var utsatt for omsorgssvikt og overgrep i barnehjem og spesialskoler for barn med atferdsvaner før 1980 er stadig synkende i antall, mens øvrige rettsfærdsaker har økt de siste årene.

TILSKUDD

FORVALTET AV BUFDIR I 2012

	ANTALL SØKNADER	ANTALL INNVILGEDE SØKNADER	SUM TILDELT
--	-----------------	----------------------------	-------------

	ANTALL SØKNADER	ANTALL INNVILGEDE SØKNADER	SUM TILDELT
BARN OG UNGDOMS DELTAKELSE OG INNFLYTELSE I SAMFUNNET			
LNU nasjonalt, Ungdom og Fritid, Unge funksjonshemmede	3	3	10 250 000
LNU internasjonalt, Ungdom og Fritid, Unge funksjonshemmede	3	3	3 100 000
Nasjonalt grunnstøtte til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	97	88	95 747 000
Internasjonal grunnstøtte til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner	28	28	3 500 000
Aktiv ungdom	154	133	21 500 000
INKLUDERING OG TILTAK FOR Å FREMME LIKESTILLING OG HINDRE DISKRIMINERING			
Bedre levekår for lhbt	50	28	2 094 000
Funksjonshemmedes organisasjoner	134	127	109 579 342
Likemannsarbeid ordinært	115	110	21 474 058
Likemannsarbeid i forb. med arbeidsrettede tiltak	37	37	6 825 942
Sommerleir for barn med nedsatt funksjonsevne	29	25	9 578 564
Ferie- og velferdstiltak i regi av frivillige org.	82	67	4 900 000
FFO og SAFO og lokale velferdstiltak	2	2	14 040 000
Lettlestavisen Klar tale	1	1	6 700 000
Stiftelsen SOR	1	1	1 300 000
FAMILIE OG OMSORG - SAMLIV OG OPPDRAGERROLLEN			
Familie/likestilling drift	19	17	3 262 000
Familie/likestilling aktivitetsstøtte	46	11	1 518 000
Samliv lokale kurs	188	168	2 831 115
Samliv utviklingstiltak	32	23	1 647 855
Homestart Familiekontakten i Norge	1	1	4 700 000
ARBEID MOT VOLD OG OVERGREP I NÆRE RELASJONER			
Tiltak og prosjekter mot vold i nære relasjoner	17	4	314 154
Bo- og støttetilbud for utsatte for tvangsekteskap og kjønnslemlestelse	7	7	3 401 000
Fellesskap mot seksuelle overgrep, FMSO	1	1	825 000
Landsdekkende telefon for incest- og seksuelt misbrukte og deres pårørende	1	1	3 411 401
Incest- og voldtektssentre	23	23	69 584 956
TOTALT	1071	909	402 084 387 *

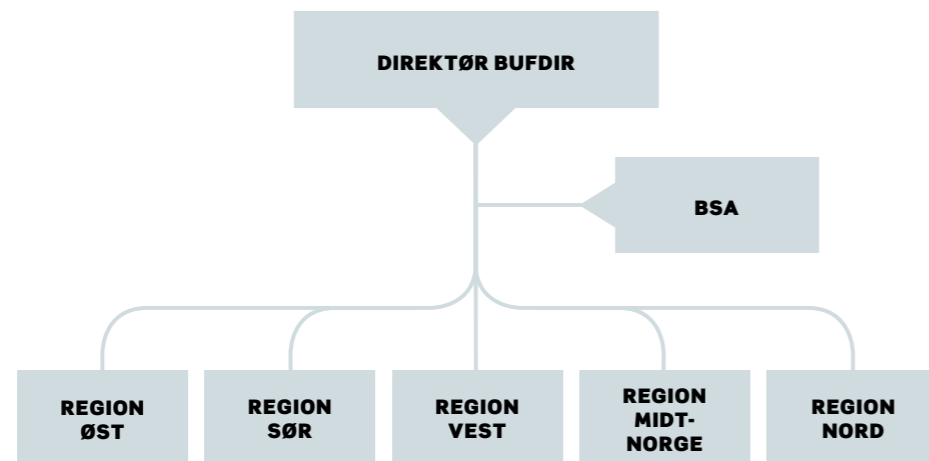
* Direktoratet og etaten forvalter også midler til adopsjonsstøtte, familievern, og FOU aktiviteter. Inkludert tilskuddsordningene i direktoratet ble det utbetalt ca. 456 mill. i 2012.

Faglig og administrativ ledelse av Barne-, ungdoms- og familieetaten

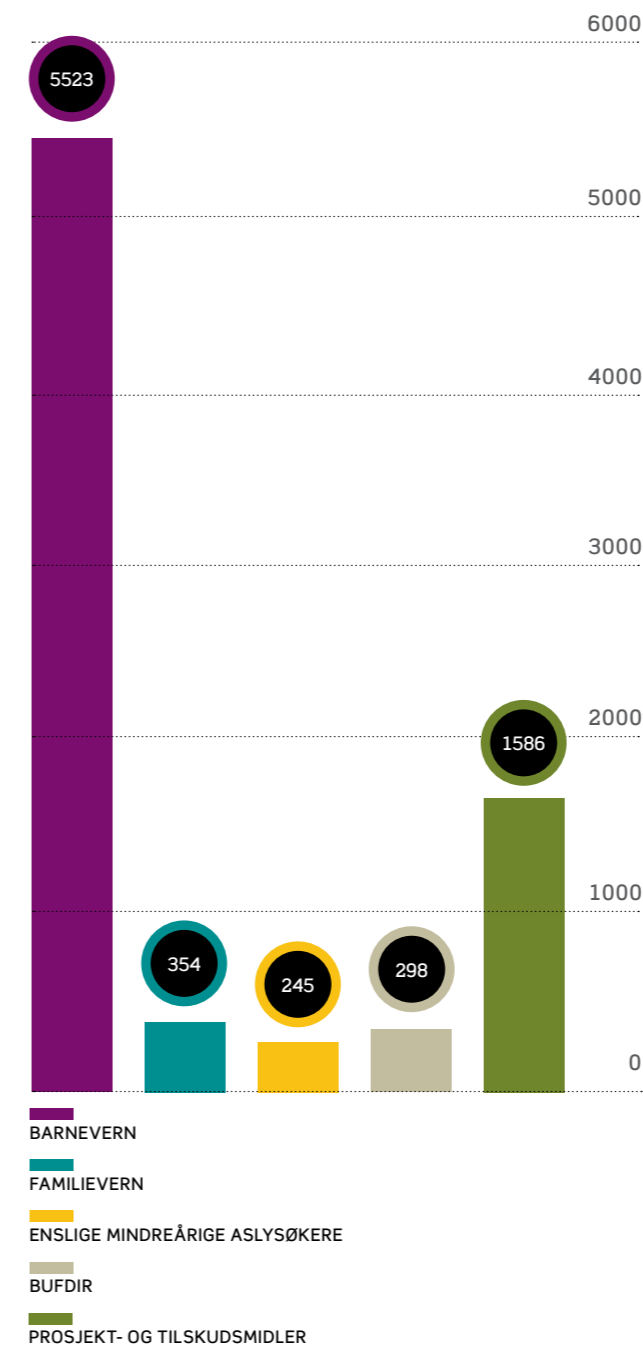
Bufdir har ansvar for den faglige og administrative ledelsen av Bufetat. Direktoratet skal samordne virksomheten i etatens fem regioner, og sikre likeverdige tjenester til en befolkning preget av mangfold med hensyn til faktorer som kjønn, funksjonsevne, etnisitet, religion, seksuell orientering mv. Direktoratet skal sørge for at vedtatt politikk iverksettes på etatens ansvarsområder, herunder sikre rettsikkerhet, likebehandling og saksbehandling av høy kvalitet.

Bufdir er ansvarlig for virksomhetsstyringen med regionene, følger med på utviklingen over tid og tar hensyn til faglige erfaringer og annen kunnskap for å kunne levere gode resultater. Etatens mål er basert på vesentlighet og risiko. Dette danner grunnlag for endring og omstilling i organisasjonen.

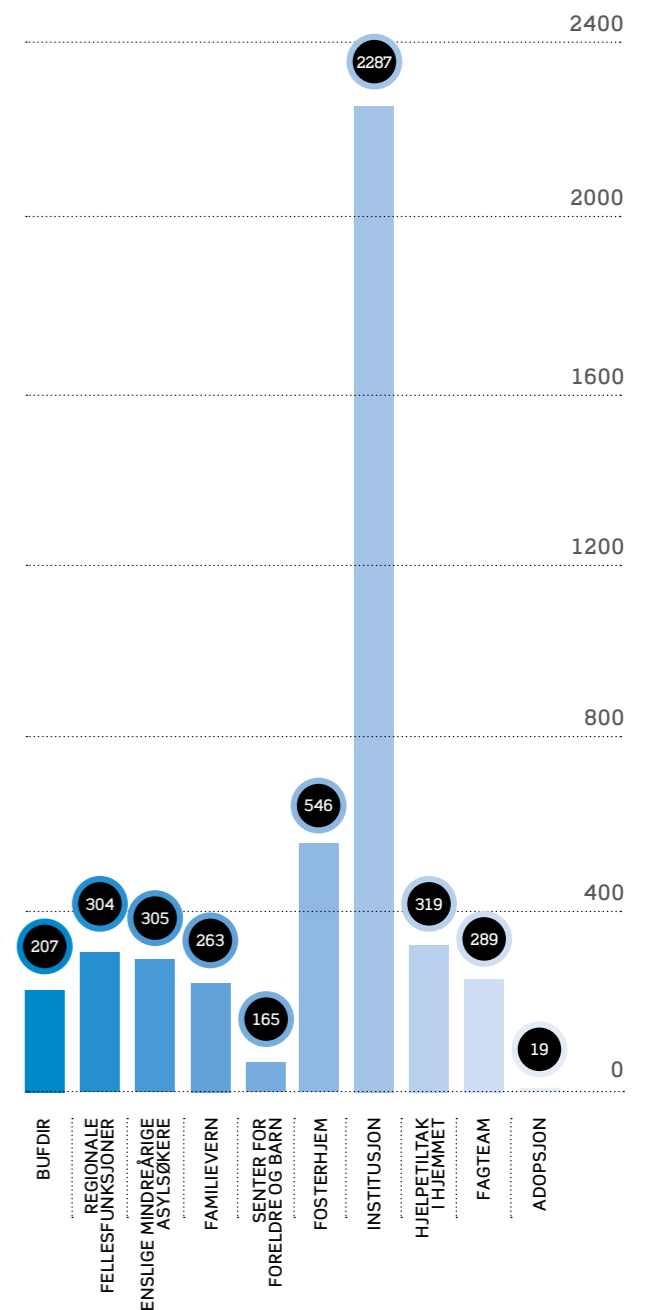
Det er et mål å fremskaffe gode styringsdata og å unngå detaljstyring. Involvering og engasjement er av stor betydning for vellykket implementering og måloppnåelse. Bufdir jobber videre med å utvikle et elektronisk system, Corporater, for rapportering og styring. Dette har gjort styringsinformasjon mer tilgjengelig, og det er enkelt å følge med på aktivitetsutvikling, dokumentere kontrollhandlinger og risikoanalyser. ©

REGNSKAP PR: 31.12.2012
SUM 7 983 MILL. KRONER

4 704 ÅRSVERK I 2012

Bufetats tjenester

Barnevern

Hovedoppgaven for de fem regionene i Bufetat er å gi barn, unge og familier som trenger hjelp og støtte tiltak med høy og riktig kvalitet i hele landet. Tiltakene i det statlige barnevernet omfatter barnevern-institusjoner, statlige familiehjem og beredskapshjem og fosterhjem tilknyttet private aktører, sentre for foreldre og barn, omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere under 15 år og statlige hjelpetiltak i hjemmet. Hjelpetiltak i hjemmet er foreldrestøttende tiltak der spesialiserte terapeuter er tilgjengelige for en familie 24 timer i døgnet, som multisystemisk terapi (MST) og Parental Management Training – Oregon (PMTO). I tillegg gir Bufetat forsterkninger til kommunale fosterhjem og økonomisk støtte til kommunale hjelpetiltak.

Bufetat har ansvar for å gi råd, veiledning og bistand til kommunene og bistå med plassering av barn utenfor hjemmet. Etaten har ansvar for å rekruttere og formidle kommunale og statlige fosterhjem samt gi opplæring og generell veiledning til fosterhjem.

Bufetat har et helhetlig ansvar for det samlede tilbudet av barnevern-institusjoner, jf. barnevernloven §§ 5-1 og 5-8. Dette innebærer at Bufetat har ansvaret for å etablere og drive barnevern-institusjoner, eller inngå avtale med private eller kommunale godkjente institusjons-eiere om kjøp av plasser. Bufetat har ansvaret for å godkjenne private og statlige institusjoner og kvalitetssikre alle barnevern-institusjoner. En samlet oversikt over Bufetats institusjonstilbud og familievernkontorer finnes på side 20-23 med oversikt over tjenestetilbud og geografisk spredning.

Aktivitet

Summen av alle oppholdsdager i tiltak har økt med over 6 prosent fra 2011 til 2012. Veksten er størst i forsterkede fosterhjem (19,6 prosent), for sentre for foreldre og barn (17,3 prosent) og fosterhjem (6,3 prosent). Nedgangen er størst i bruken av hjelpetiltak i hjemmet (-8,7 prosent). Det er en svak nedgang i oppholdsdager i institusjon (-1,7 prosent), og dette er i samsvar med overordnede føringer om redusert oppholdstid i institusjon og økt bruk av fosterhjem.

Kvalitet

Gjennom god faglig styring, standardisering, kompetansebygging og samarbeid med andre arbeidere Bufetat for å styrke kvaliteten i barnevernet. Fylkesmennenes tilsyn er en viktig kilde til informasjon om kvalitet. For å få et samlet bilde av utfordringer som må gis særlig oppmerksomhet sammenstiller direktoratet embetenes årsrapporter. I 2012 viser fylkesmennenes tilsyn at det ble gitt 15 pålegg (brudd på myndighetskrav) og 52 begrunnede meldinger (kvalitetsforbedringer) etter individtilsyn på institusjon. Disse fordeler seg jevnt mellom pri-

vate og statlige institusjoner, og antallet er noe lavere enn i 2011. Pålegg og merknader følges opp lokalt og av regionledelsen. Å sikre barn og ungdom stabile oppvekstforhold og gode relasjoner er viktig for barns utvikling. Bufdir gjennomførte i 2012 en analyse av unge voksnes samlede flytthistorikk i det statlige barnevernet. (Vedlegg til årsrapport). Nær 70 prosent av barna har ingen eller én flytting, men en betydelig andel barn opplever for mange flyttinger. Funnene viser behov for systematisk og strukturert oppfølging av barns forløp i det statlige barnevernet, og direktoratet har tatt initiativ til forskning for å fremskaffe et kunnskapsgrunnlag for å forebygge og redusere antall flyttinger.

Kvalitetsutviklingen følges også gjennom brukerundersøkelser. Brukerundersøkelser gir det enkelte barn mulighet til å evaluere tjenester barnet mottar, og gir viktig kunnskap om hvor tilfredse brukerne er. Undersøkelsene i 2010 og 2011 viser behov for å følge opp forhold som påvirker barns opplevelse av trygghet i barnevern-institusjoner, samt et behov for tettere oppfølging av barns skolegang. Brukerundersøkelsene legges til grunn for etatens arbeid med kvalitetsutvikling.

Familievernet

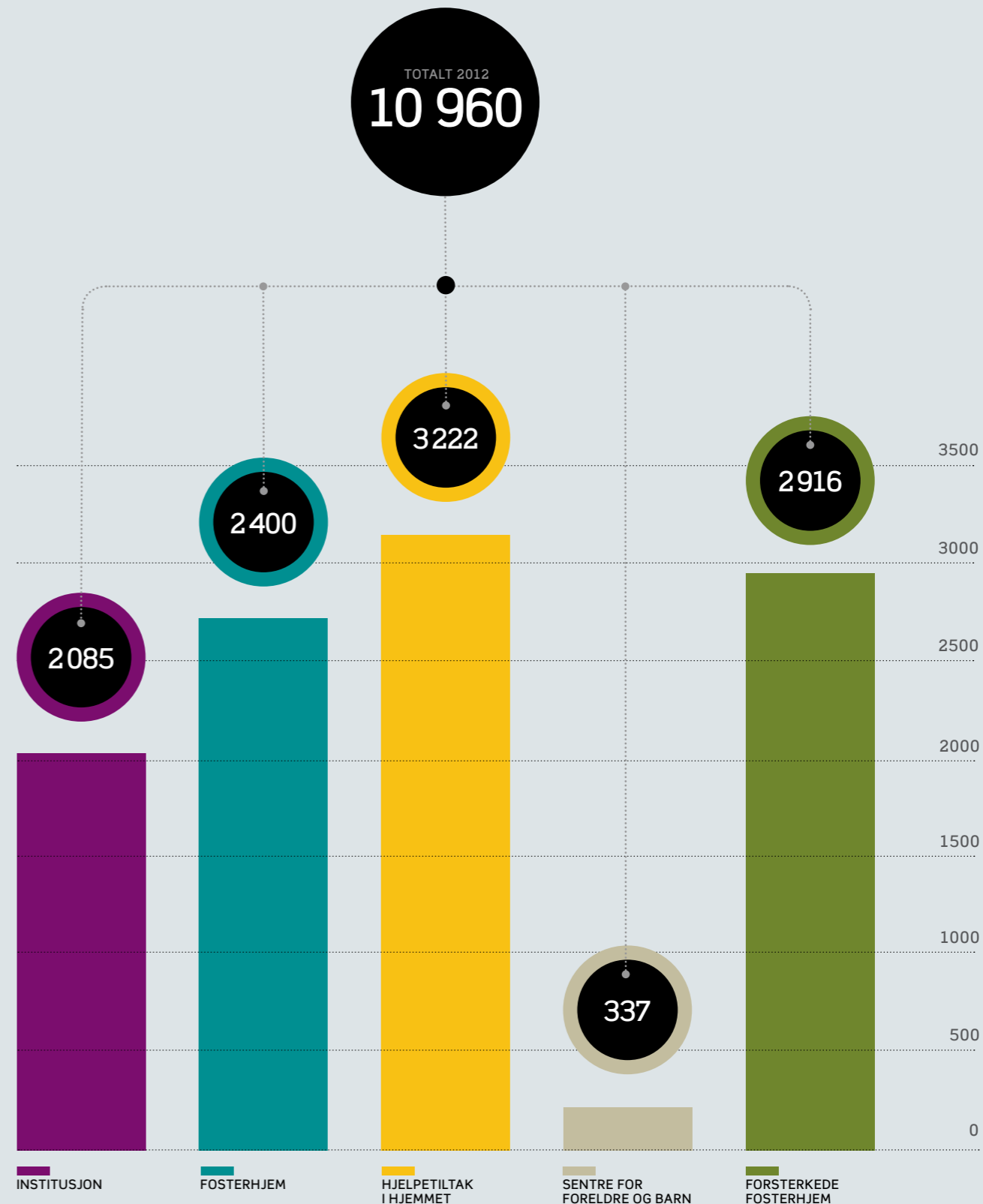
Familievernet er en statlig finansiert spesial-tjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Det utgjør grunnstammen i tilbudet om hjelp for par- og familieproblemer. Tjenesten har 50 familievernkontorer på landsbasis.

Familievernkontorenes kjerneoppgaver er behandling og rådgivning for par og familier og meklings etter ekteskapsloven og barneloven. Tilbudet er gratis, og det er ikke nødvendig med henvisning. Familievernkontorene driver også utadrettet, forebyggende virksomhet om familierelaterte temaer i form av gruppevirksomhet, samlivskurs, veiledning, informasjon og undervisning rettet mot hjelpeapparatet og publikum. >

BARNEVERN

ANTALL BARN I TILTAK I DET STATLIGE BARNEVERNET I LØPET AV ÅRET

I løpet av et år kan ett barn få hjelp i flere tiltak. Totalen for unike barn er 9 491.

» Adopsjon

Regionene behandler søknader om adopsjon, og Bufetat har i 2012 utviklet et ensartet kurstilbud til kommunene for utredning av adoptivsøkere. Statistikken for 2012 viser en nedgang i antallet søknader om forhåndssamtykke til adopsjon av barn fra utlandet.

Bufetats strategi for kvalitetsutvikling

Barns og familiers behov skal være styrende for innhold og organisering av tjenestetilbudet.

I 2011 ble det statlige barnevernet evaluert i fire uavhengige forskningsrapporter. Rapportene viste at mye er oppnådd med etableringen av Bufetat, og på mange områder er målsettingene oppnådd. Samtidig viser de at etatens tilbud ikke alltid svarer til barnas behov, og at det er potensial for effektivisering. Rapportene vektlegger viktigheten av å utvikle et likeverdig og enhetlig barnevern med enhetlig innhold og styringskultur.

For å sikre bedre ressursbruk, faglig kvalitet i tjenestene og et tjenestetilbud i samsvar med behov hos kommuner og brukere, iverksatte Bufetat kvalitetsutviklingsprogrammet i 2011. Faglig standardisering av tjenestene og styrket brukermedvirkning har vært hovedinnsatser i 2012, og det er besluttet en kompetansmodell med tiltak.

Lederstrukturen i etaten ble endret til en to-nivåmodell i 2012 for å korte ned styringslinjer, redusere ressurser brukt på administrative oppgaver og for å sikre en solid lokal ledelse. Kortere styringslinjer skal forenkle koordinering og fjerne unødige prosesser og dobbeltarbeid. I tillegg har etaten i 2012 etablert Bufetat senter for administrasjon og utvikling (BSA) for å få på plass standardiserte og effektive administrative tjenester til hele etaten innen arkiv, HR, lønn, regnskap og IKT. Arbeidet med å standardisere og effektivisere administrative funksjoner fortsetter i 2013, og vil på sikt innebære en omstilling for alle Bufetats enheter.

Bufetat differensierer, spesialisere og standardiserer sine tjenester for barn og unge. Etaten skal gi bedre kvalitet og riktig kompetanse til det enkelte barn i tråd med anbefalinger i evalueringsrapporter, tilbakemeldinger fra barna selv og kommunene, samt tilsynsrapporter fra fylkesmennene. Ved utgangen av 2012 var om lag 50 prosent av de statlige avdelingene omstilt. Endring og omstilling skjer innen eksisterende budsjettammer, og i dialog med tillitsvalgte og etatens samarbeidspartnere.

FAKTA

BARNEVERNET I NORGE

Kommunens barneverntjeneste tar imot meldinger om barn og ungdommer som kan ha det vanskelig. De skal utføre det daglige løpende arbeidet etter loven og bl.a. gi råd og veiledning, foreta undersøkelser, treffe vedtak etter loven eller forberede saker i fylkesnemnda og iverksette og følge opp tiltak.

Fylkesnemndene for barnevern og sosiale saker er et domstolslignende uavhengig forvaltningsorgan med avgjørelsesmyndighet bl.a. i saker om omsorgsovertakelse og i saker som gjelder tvangsinnlegg overfor ungdom med alvorlige atferdsvansker.

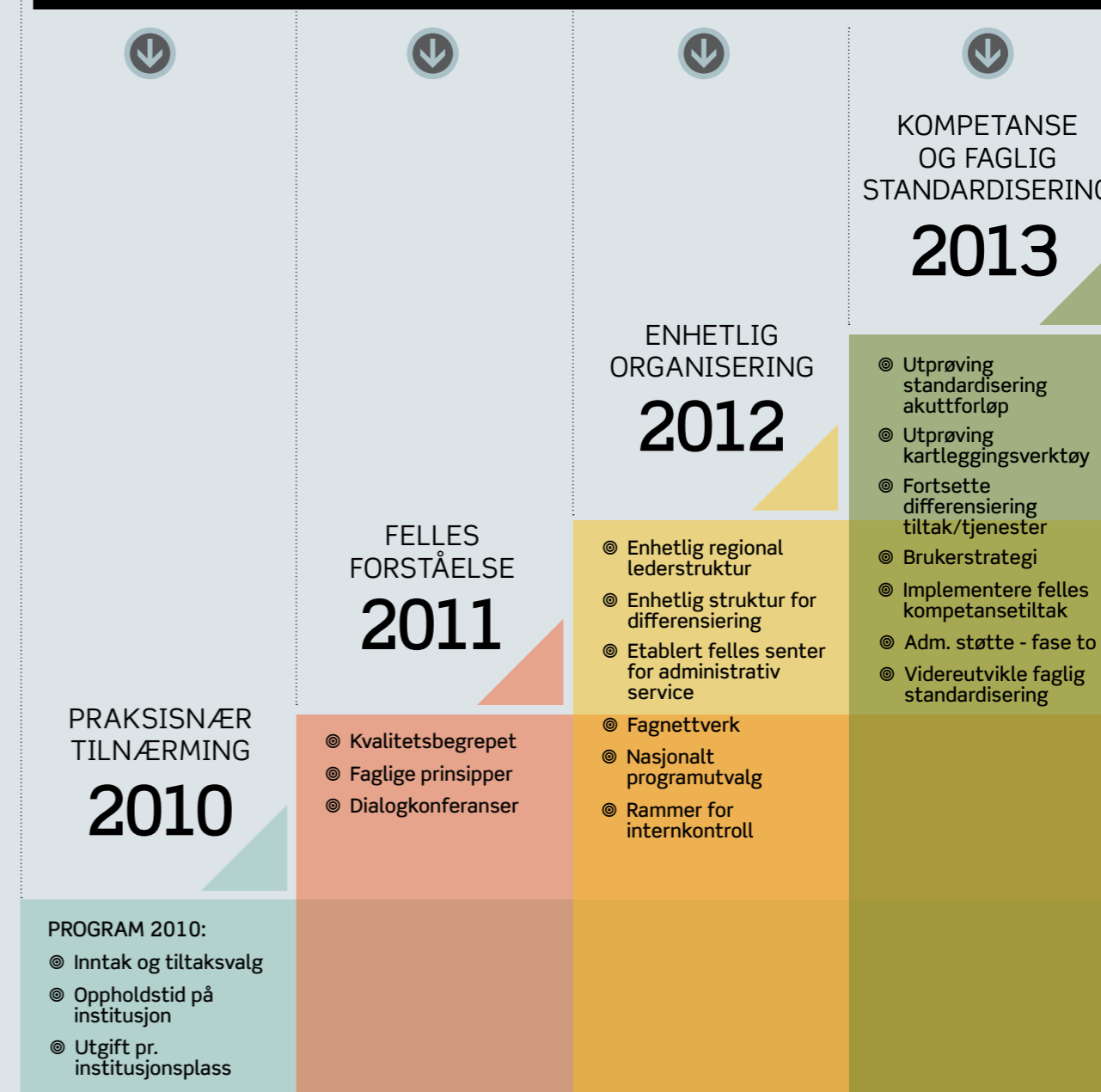
Fylkesmannen har tilsyn med barnevernet og skal bl.a. se etter at pålagte oppgaver etter barnevernloven blir gjort. Fylkesmannen er klageinstans for enkeltvedtak i kommunen.

Bufetat har ansvar for å gi råd, veiledning og bistand til kommunene og bistå med plassering av barn utenfor hjemmet.

KVALITETSUTVIKLING

BARN OG FAMILIERS BEHOV SKAL VÆRE STYRENDE FOR INNHOLD OG ORGANISERING AV TJENESTETILBUDET

MÅLENE FOR PROGRAMMET ER:

- Gi flere barn og familier et riktigere og bedre tilbud
- Gi et kompetanseløft for de ansatte
- Sikre felles faglig standardisering
- Gi et likere tjenestetilbud i regionene
- En tydeligere etat som er forutsigbar i samhandlingen med andre
- Effektiv ressursbruk i etaten
- Solid lokal ledelse

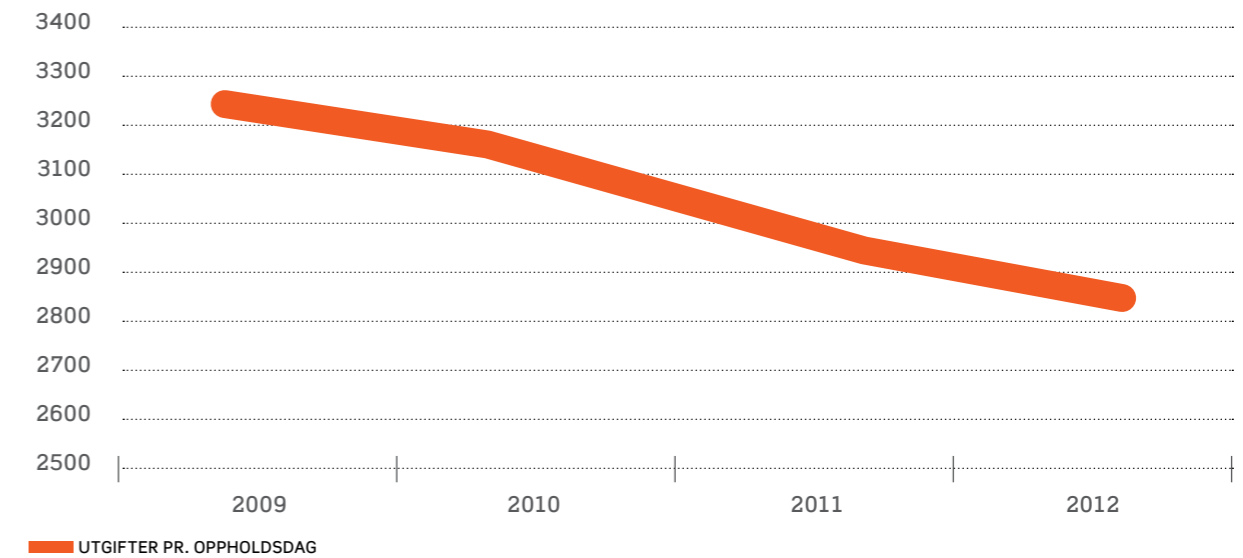
Økonomi og effektivisering

I 2012 har regionene gjennomført omfattende omstilling for å møte budsjettutfordringene. Etaten har samlet sett oppnådd innsparingstiltak for 144 millioner. 4 av 5 regioner oppnådde meget gode effekter av sine omstillingstiltak. Dette har likevel ikke vært tilstrekkelig for å oppnå budsjettbalanse. Aktivitetsveksten, som i 2012 var vesentlig høyere enn tidligere år i Region vest, var hovedårsak til en spesielt krevende budsjettsituasjon.

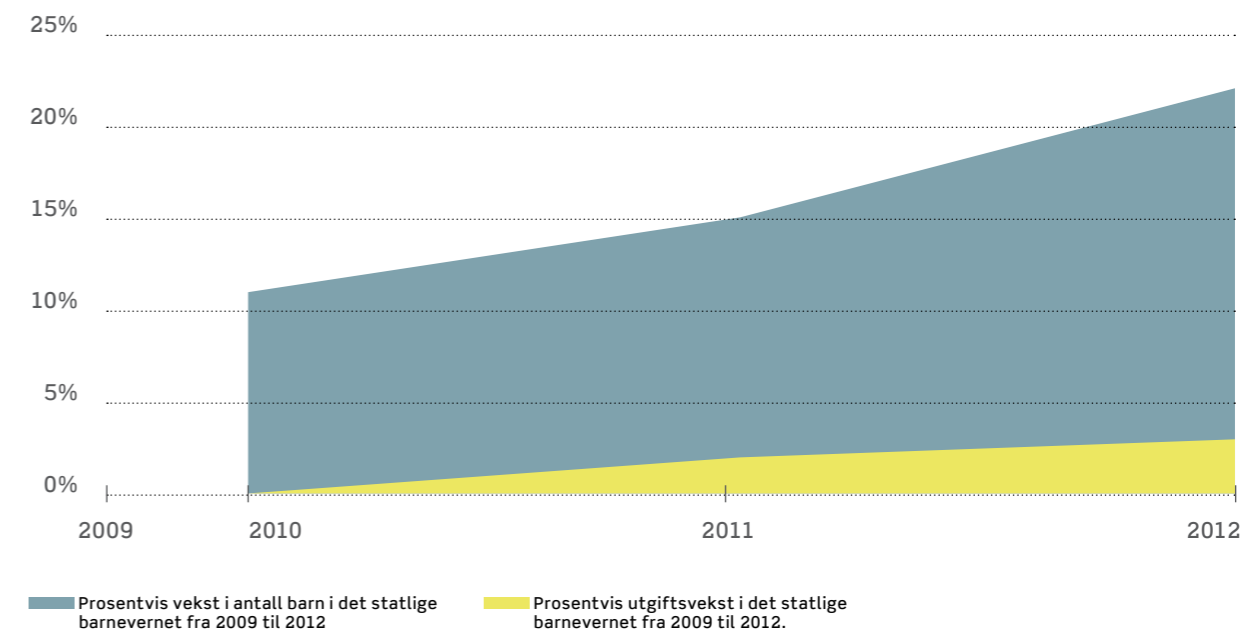
Det har over lengre tid vært betydelig vekst i antall barn og unge som har behov for spesialiserte barneverntjenester.

Etaten styrer ikke selv inntak av barn og unge til sine tiltak. Ved utgangen av 2012 fikk 21 prosent flere barn hjelp fra det statlige barnevernet sammenlignet med samme tidspunkt i 2009. Veksten har medført betydelige budsjettutfordringer. Fra 2009 har utgiftene reelt steget med om lag 3 prosent i faste kroner. Totale utgifter fratrukket refusjoner pr. oppholdsdag, korrigert for pris og lønnsvekst er redusert med 16 prosent fra 2010–2012. At flere barn får hjelp fra det statlige barnevernet og at utgiftene pr. barn avtar viser en betydelig effektivisering. På tross av dette, har samlet effektivisering likevel ikke vært tilstrekkelig.

UTGIFTER PR. OPPHOLDS DAG I 2012-KRONER

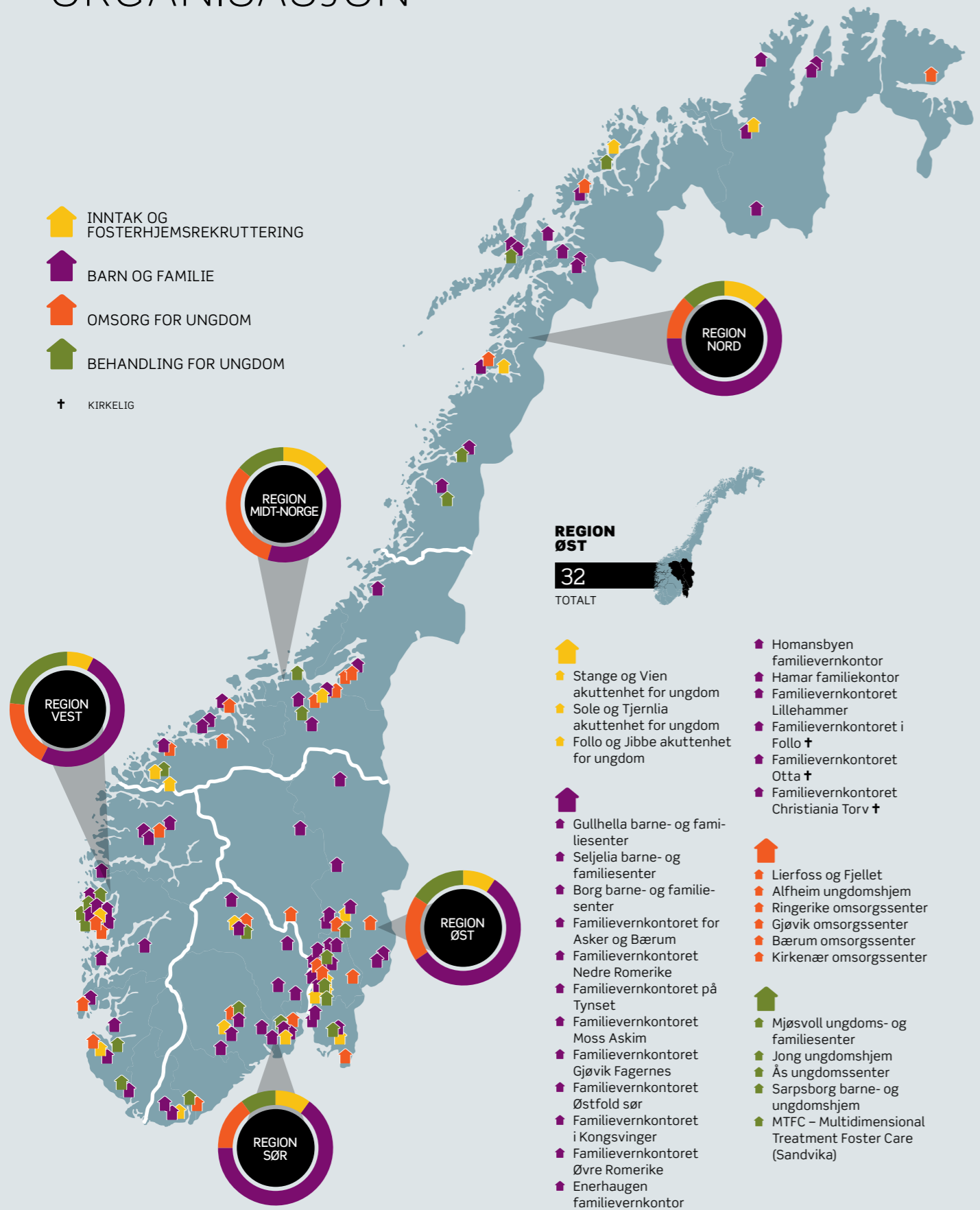
PROSENTVIS VEKST I ANTALL BARN OG REELLE UTGIFTER SIDEN 2009

BUFETATS ORGANISASJON

- INNTAK OG FOSTERHJEMSREKRUTTERING
- BARN OG FAMILIE
- OMSORG FOR UNGDOM
- BEHANDLING FOR UNGDOM
- † KIRKELIG

REGION SØR

20
TOTALT

- Bufetat Agder og Telemark ungdomssenter akutt
- Bufetat Buskerud og Vestfold ungdomssenter akutt

- Bufetat Agder barne- og familiesenter
- Bufetat Telemark barne- og familiesenter
- Bufetat Vestfold barne- og familiesenter
- Bufetat Buskerud barne- og familiesenter
- Familievernkontoret i Vestfold
- Familievernkontorene Drammen og Kongsberg
- Familievernkontoret Hallingdal †
- Ringerike familievernkontor †
- Familiekontoret i Søndre Vestfold †
- Grenland familiekontor †
- Familiekontoret i Øvre Telemark †
- Familiekontoret i Aust-Agder †
- Familiekontoret i Vest-Agder †

- Bufetat Agder ungdomshjem
- Bufetat Telemark og Vestfold ungdomshjem
- Bufetat Buskerud ungdomshjem

- Bufetat Buskerud, Vestfold og Telemark behandling ungdom
- Bufetat Agder behandling ungdom

REGION VEST

26
TOTALT

- Bergen akuttsenter ungdom
- Stavanger akuttsenter ungdom

- Stavanger og Fonna barn- og familiesenter
- Bergen barn- og familiesenter
- Sogn og Fjordane barn- og familiesenter
- Bergen beredskapshjem barn
- Bergen og omland familiekontor
- Familievernkontoret på Stord
- Familievernkontoret i Odda
- Familiekontora for Sunnfjord og Sogn
- Kirkens familierådgivning Biskopshavn †
- Bjørgvin familierådgivningskontor †
- Familievernkontoret i Sør-Rogaland †
- Familiekontoret i Nordfjord †
- Familiekontoret for Haugalandet †

- Skjoldvegen barnevernsenter
- Stavanger barnevernsenter
- Haugesund barnevernsenter
- Sogn og Fjordane ungdomssenter
- Familiehjem Region vest (Bergen)

- Kasa ungdomssenter (Bergen)
- Adferdssenter ungdom (Bergen)
- Sogn ungdomssenter
- Sandnes ungdomssenter
- Skåland ungdomssenter
- Bjørgvin ungdomssenter

REGION MIDT-NORGE

22
TOTALT

- Sunnmørsheimen akuttinstitusjon
- Vikhovlia akuttsenter
- Kvammen akuttinstitusjon

- Viktoria Familiesenter
- Orkdal barnevernsenter
- Senter for foreldre og barn i Molde
- Familievernkontoret i Namsos
- Familievernkontoret i Levanger
- Familievernkontoret i Molde
- Familievernkontoret i Kristiansund
- Familievernkontoret i Ålesund
- Familievernkontoret i Sør-Trøndelag †

- Spillumheimen ungdomsheim
- Ranheim Vestre
- Gilantunet ungdomshjem
- Clausenengen ungdomshjem
- Kollen ungdomsbaser
- Husafjellheimen ungdomsheim
- Karienberg ungdomsheim

- Stjørdal ungdomssenter
- Sunnmørsheimen ungdomsheim
- Storbuan ungdomshjem

REGION NORD

24
TOTALT

- Ishavsbyen ungdomssenter
- Røvika ungdomssenter
- Alta ungdomssenter

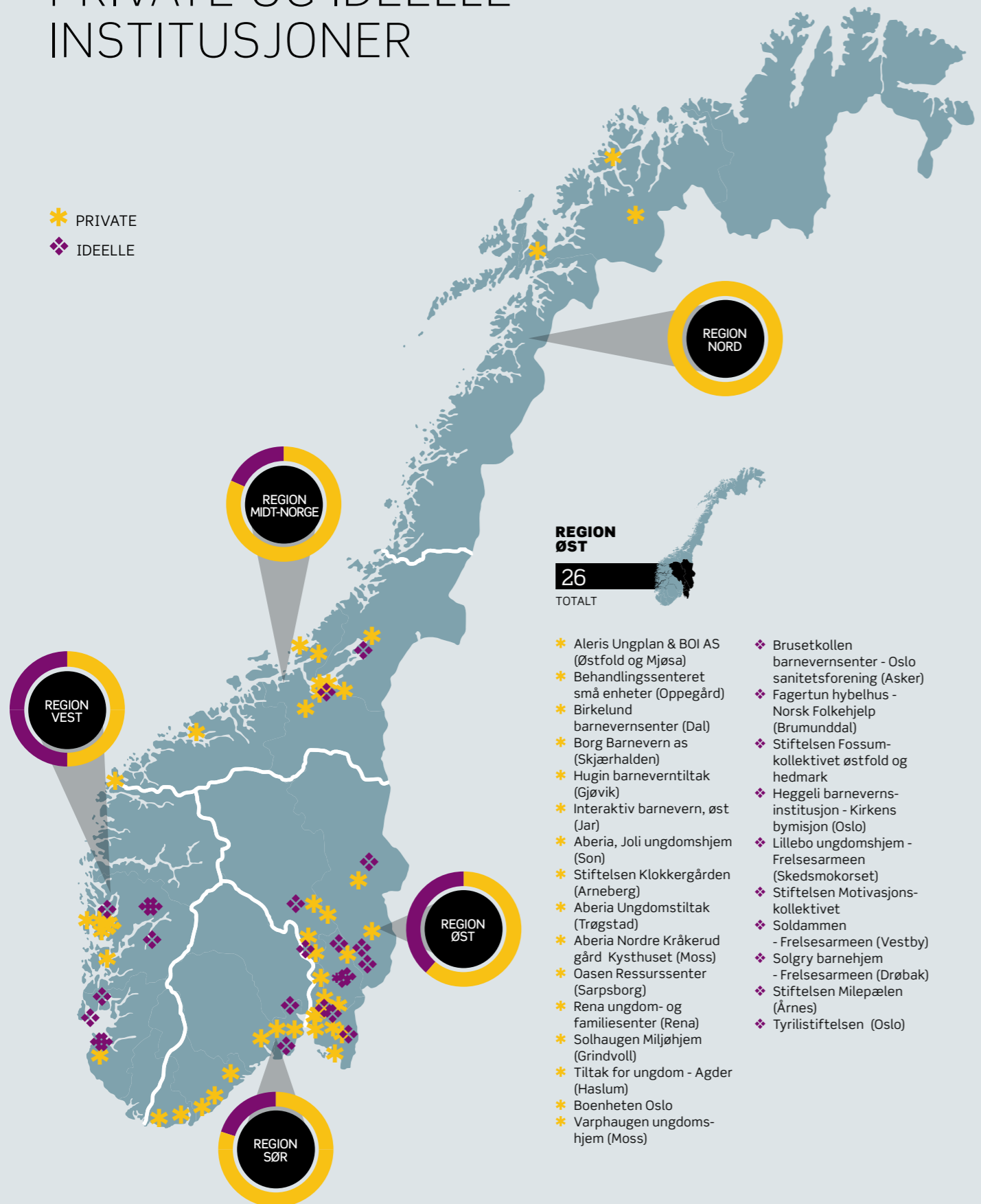
- Storåsen barne- og familiesenter
- Sollia barne- og familiesenter
- Solbakken barne- og familiesenter
- Alta familievernkontor
- Familievernkontoret i Bodø
- Hammerfest familievernkontor
- Familievernkontoret i Harstad
- Indre Finnmark familievernkontor
- Familievernkontoret i Mo i Rana †
- Regionalt samisk kompetansesenter
- Familievernkontoret i Mosjøen †
- Familievernkontoret på Finnsnes
- Familievernkontoret i Øst Finnmark †
- Familievernkontoret i Vesterålen
- Familievernkontoret i Narvik

- Vadsø ungdomssenter
- Bodø ungdomshjem
- Silsand ungdomshjem

- Kvæfjord ungdomssenter
- Yttrabekken ungdomshjem
- Lamo ungdomssenter
- Tromsø ungdomssenter

GODKJENTE PRIVATE OG IDEELLE INSTITUSJONER

* PRIVATE
 ◆ IDEELLE

REGION ØST
 26
 TOTALT

- * Aleris Ungplan & BOI AS (Østfold og Mjøsa)
- * Behandlingscenteret små enheter (Oppegård)
- * Birkelund barnevernsenter (Dal)
- * Borg Barnevern as (Skjærhalden)
- * Hugin barneverntiltak (Gjøvik)
- * Interaktiv barnevern, øst (Jar)
- * Aberia, Joli ungdomshjem (Son)
- * Stiftelsen Klokkergården (Arneberg)
- * Aberia Ungdomstiltak (Trøgstad)
- * Aberia Nordre Kråkerud gård Kysthuset (Moss)
- * Oasen Ressurssenter (Sarpsborg)
- * Rena ungdom- og familiesenter (Rena)
- * Solhaugen Miljøhjem (Grindvoll)
- * Tiltak for ungdom - Agder (Haslum)
- * Boenheten Oslo
- * Varphaugen ungdomshjem (Moss)
- ◆ Brusetkollen barnevernsenter - Oslo sanitetsforening (Asker)
- ◆ Fagertun hybelhus - Norsk Folkehjelp (Brumunddal)
- ◆ Stiftelsen Fossum-kollektivet østfold og hedmark
- ◆ Heggeli barneverns-institusjon - Kirkens bymisjon (Oslo)
- ◆ Lillebo ungdomshjem - Frelsesarmeen (Skedsmokorset)
- ◆ Stiftelsen Motivasjons-kollektivet
- ◆ Soldammen - Frelsesarmeen (Vestby)
- ◆ Solgry barnehjem - Frelsesarmeen (Drøbak)
- ◆ Stiftelsen Milepælen (Årnes)
- ◆ Tyrilistiftelsen (Oslo)

REGION SØR
 10
 TOTALT

- * Aleris Ungplan & BOI, Sør Skien (Skien)
- * Aleris Ungplan & BOI, Sør Arendal (Søgne)
- * Cocoon Ressurssenter for barnevern og etnisitet (Farsund)
- * Diamanten (Siljan)
- * LØFT A/S (Tønsberg)
- * Skjærgårdskollektivet (Mandal)
- * Tiltak for ungdom - Agder (Region sør) (Søgne)
- * Tiltaksgruppen AS (Region sør) (Bjorbekk)
- ◆ Stiftelsen Klokkergården, Stokkekollektivet (Stokke)
- ◆ Solgløtt Ungdomshjem - Frelsesarmeen (Drammen)

REGION VEST
 14
 TOTALT

- * Aleris Ungplan & BOI AS, Vest (Nesttun)
- * Boenheten, Bergen (Bergen)
- * Jentespranget (Stord)
- * Stiftelsen Klokkergården, vest (Måløy)
- * Lyderhorn Barnevern (Bergen)
- * Sofus Barnevern AS (Bergen)
- * Tiltak for ungdom - Agder (Region vest) (Sandes)
- ◆ Bokn Bufellesskap - Kirkens sosialtjeneste (Bokn)
- ◆ Garnes Ungdomssenter - Bergen Diakonissehjem (Garnes)
- ◆ Stiftelsen Hiimsmoen-kollektivet (Sand)
- ◆ Josephines Stiftelse barnehjem (Stavanger)
- ◆ Styve Gard - Kirkens sosialtjeneste (Voss)
- ◆ Tryggheim Barne- og ungdomshjem - Frelsesarmeen (Stavanger)
- ◆ Voss barnevernsenter (Voss)
- ◆ Hardanger fartøysenter
- ◆ Stiftinga Sveio Bufellesskap

REGION MIDT-NORGE
 11
 TOTALT

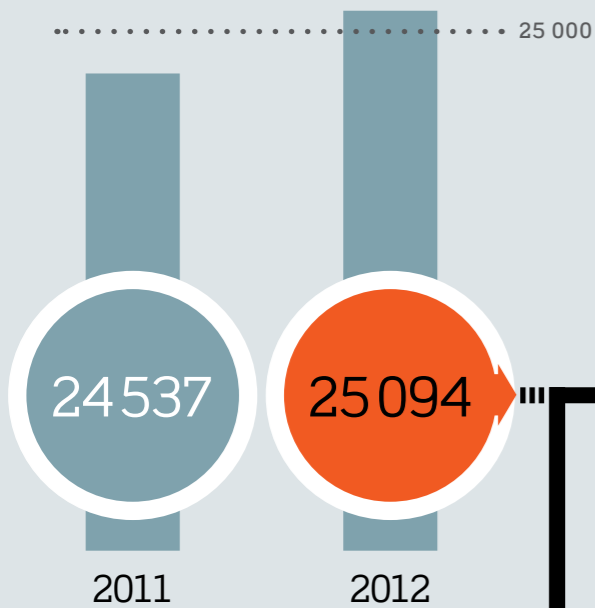
- * Aleris Ungplan & BOI, Midt-Norge (Trondheim)
- * Bakkan Bo-kollektiv (Steinkjer)
- * Buan Gård (Fannrem)
- * Gartnerhaugen (Trondheim)
- * Interaktiv barnevern (Molde)
- * Kletten Fjellgård (HUSBYSJØEN)
- * Stormyra Ritell (Bjugn)
- * Villa Vika (Hommelvik)
- * Våre Hjem (Trondheim)
- ◆ Heggli barne- og ungdomshjem - Frelsesarmeen (Trondheim)
- ◆ Rostad Ungdomshjem - Kirkens sosialtjeneste (Inderøy)

REGION NORD
 2
 TOTALT

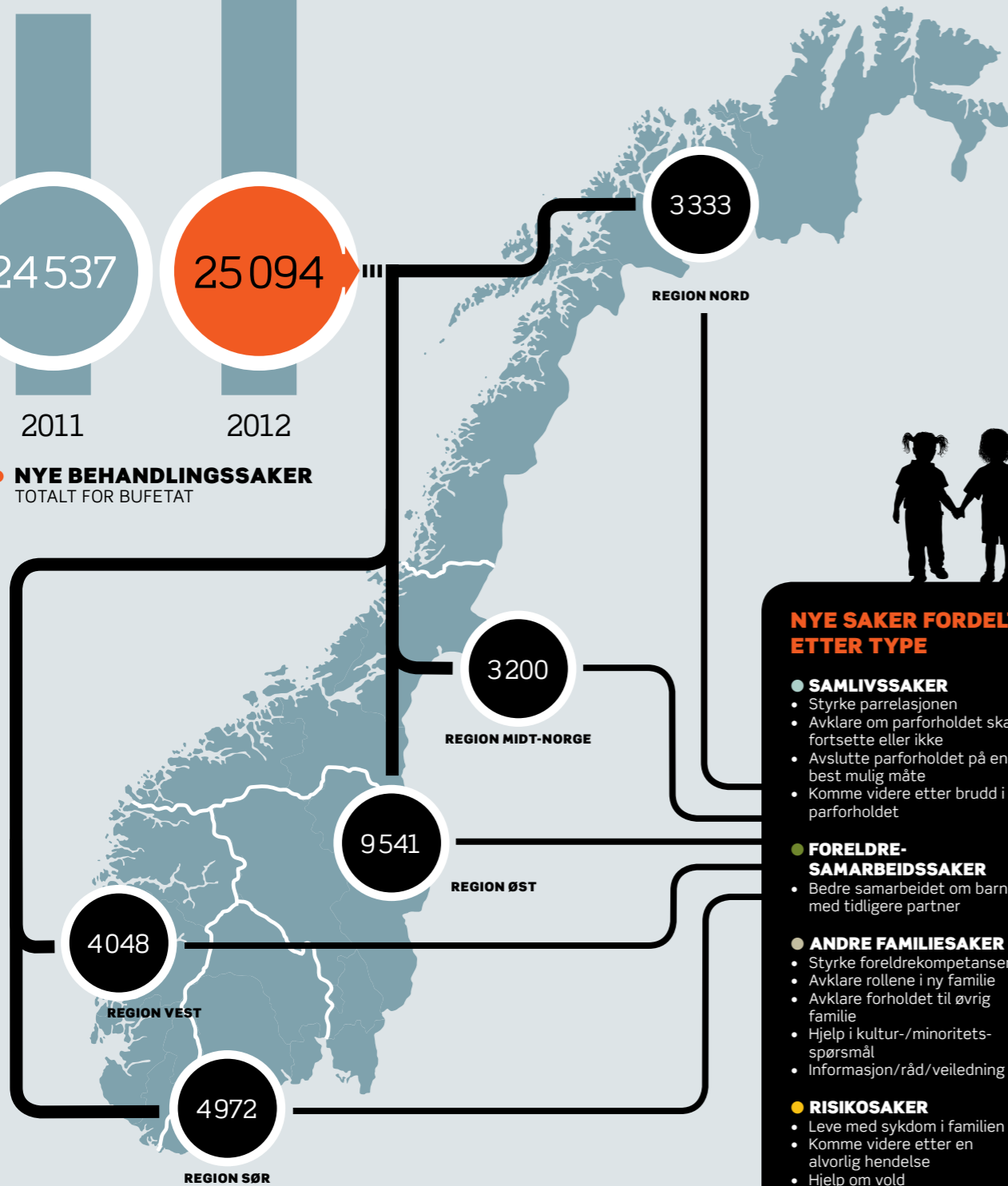
- * Aleris Ungplan & BOI, Nord (Kvaløysletta)
- * Aleris Ungplan & BOI, Nymogården (Øverbygd)
- * Kvæfjord opplevelse og avlastning

FAMILIEVERN

FOR PAR OG FAMILIER MED RELASJONSPROBLEMER

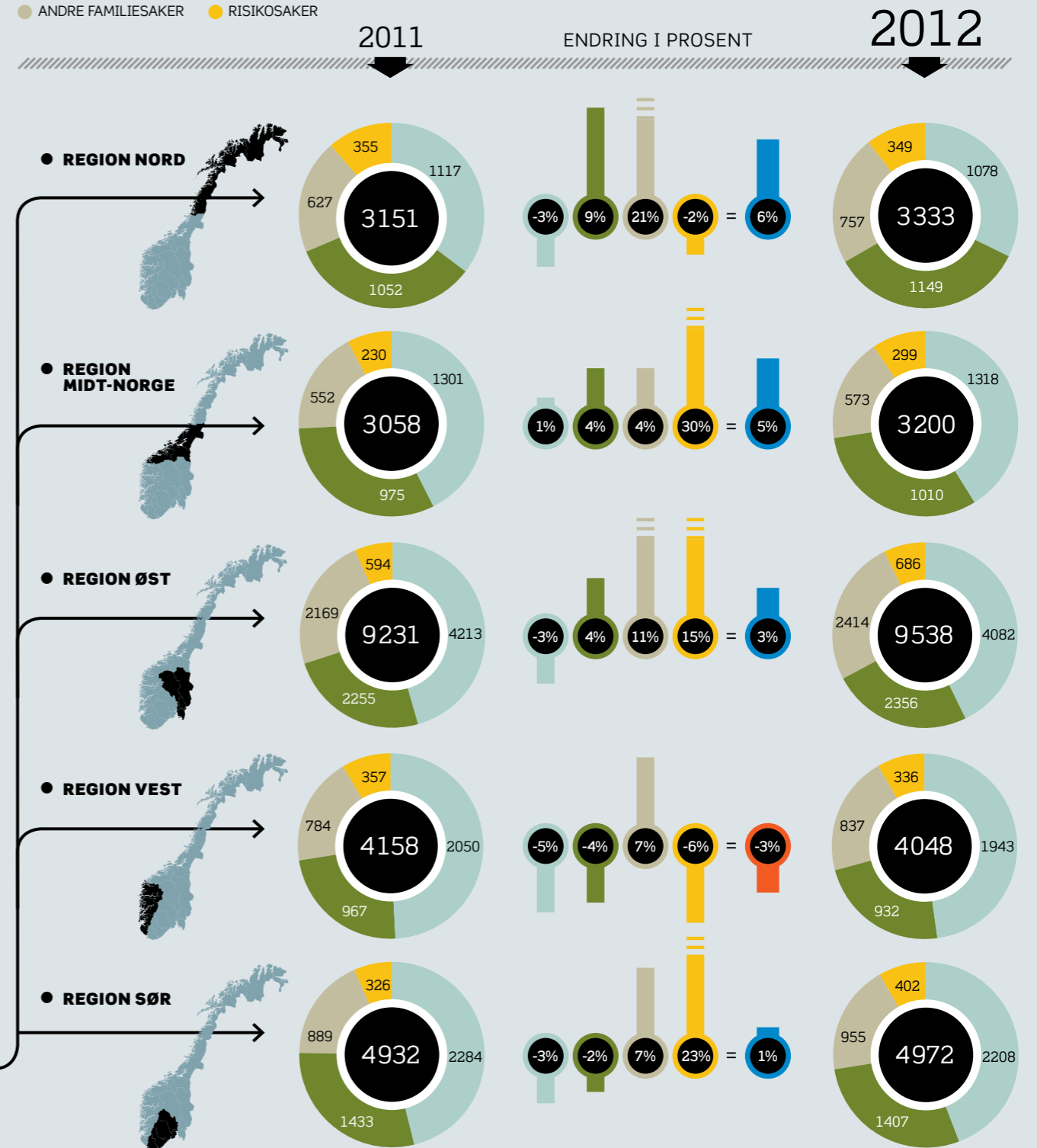
● **NYE BEHANDLINGSSAKER**
TOTALT FOR BUFETAT

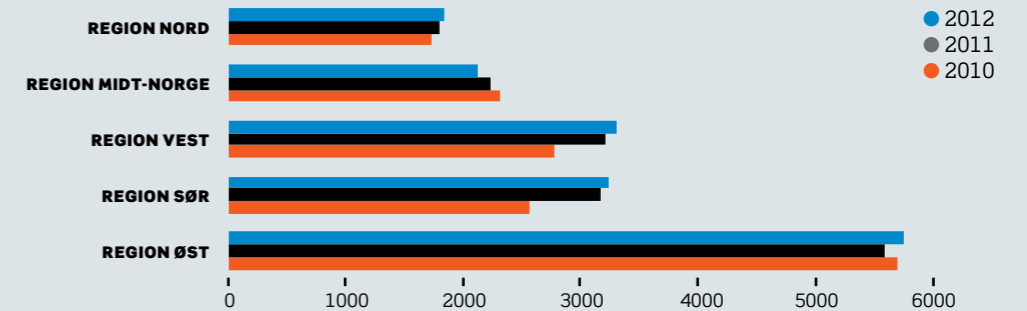
NYE SAKER FORDELT ETTER TYPE

- **SAMLIVSSAKER**
 - Styrke parrelasjonen
 - Avklare om parforholdet skal fortsette eller ikke
 - Avslutte parforholdet på en best mulig måte
 - Komme videre etter brudd i parforholdet
- **FORELDRE-SAMARBEIDSSAKER**
 - Bedre samarbeidet om barn med tidligere partner
- **ANDRE FAMILIESAKER**
 - Styrke foreldrekompetansen
 - Avklare rollene i ny familie
 - Avklare forholdet til øvrig familie
 - Hjelp i kultur-/minoritets-spørsmål
 - Informasjon/råd/veiledning
- **RISIKOSAKER**
 - Leve med sykdom i familien
 - Komme videre etter en alvorlig hendelse
 - Hjelp om vold
 - Seksuelt misbruk
 - Rus

● SAMLIVSSAKER ● FORELDRESAMARBEIDSSAKER
● ANDRE FAMILIESAKER ● RISIKOSAKER

NYE MEKLINGER TOTALT FOR BUFETAT

DEL 2

RAPPORTERING HOVEDMÅL, DELMÅL OG OPPDRAG

1

LANGSIKTIGE MÅL OG PRIORITERINGER I 2012

1.1 BARNE- OG UNGDOMSVERN

Barn og unge som omfattes av barnevernloven skal gis omsorg og vern slik at de mestrer sine liv og utvikler sine evner.

Bufetat skal tilby tjenester av riktig kvalitet til barn, ungdom og familier i Norge. Det betyr at alle barn, unge og familier i hele landet skal ha et tilbud som er tilgjengelig og uavhengig av bosted. Tjenestene skal være virkningsfulle, preget av kontinuitet og samordning. En forutsetning for god kvalitet i tjenestene er at brukerne våre opplever de som trygge og sikre.

Etatens utviklingsarbeid er systematisert i rammen av et kvalitetsutviklingsprogram som har vært styrende for Bufetats arbeid i 2012 og på lengre sikt. Målet er at alle barn i våre tjenester skal ha rett tiltak, riktig oppholdstid i tiltaket og god oppfølging i etterkant.

1.2 FAMILIEVERN

Familievernet skal være et naturlig sted å henvende seg om man opplever samlivsproblemer og foreldremeklingen skal oppfattes som meningsfull. Tilbudene skal ha lavterskelkarakter og ha god faglig kvalitet.

Som et ledd i å tilpasse familievernet til behovene i samfunnet vektlegger Bufetat tjenesteutvikling, kvalitet og likeverd. Arbeidet framover vil særlig rette seg mot saker der barn er involvert og Bufetat fortsetter arbeidet med å styrke den metodiske kompetansen i håndtering av høykonfliktsaker.

I 2012 har de siste 28 familievernkantor fått opplæring i KOR, et system for brukerrettet kvalitetsutvikling på

individnivå i det daglige kliniske arbeidet. Alle familievernkantor bruker nå KOR i aktuelle klientsaker. Opplæring, koordinering, veiledning og treneropplæring har vært viktige elementer i implementeringen. KOR har bidratt til økt barnefokus i familievernets arbeid med foreldre-samarbeidssaker etter brudd.

1.3 LIKESTILLING OG IKKE-DISKRIMINERING

Offentlige og private virksomheter og relevante brukergrupper skal oppleve Bufdir som en kompetent rådgiver innen likestillings- og ikke-diskrimineringsfeltet.

Direktoratet prioriterer arbeidet med å utvikle likestillings- og ikke-diskrimineringskompetanse på fagområdene nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering, og kjønnsidentitet. Bufdir opparbeider kompetanse på kjønnslikestillingsfeltet og legger til rette for at ulike diskrimineringsgrunnlag ses i sammenheng. Bufdir har etablert god dialog og samarbeid med interesse- og brukerorganisasjoner, fagmiljøer og andre relevante samarbeidspartnere.

1.4 ADOPSJON

Barns interesser ved innenlands- og utenlandsadopsjon skal ivaretas og det skal være enhetlig praksis i behandlingen av adopsjonssakene.

Bufetat skal utøve god forvaltningspraksis, gi god informasjon til adoptivsøkere og sørge for at alle saker er godt opplyst før vedtak.

For å legge til rette for lik praksis, anonymiseres alle vedtak fra klagebehandlingen i Bufdir og legges inn i et eget erfaringsregister.

Bufetat gjennomførte i samarbeid med en ekstern psykolog et ensartet kurstilbud til kommunene for utredning av adoptivsøkere.

Statistikken for 2012 viser en nedgang i antallet søknader om forhåndssamtykke til adopsjon av barn fra utlandet. Til sammen behandlet Bufetat 309 søknader om forhåndssamtykke i 2012. Avslagsprosenten før klagebehandlingen var 12 prosent i 2012, mot 12,6 prosent i 2011.

I 2012 ble det gitt adopsjonsbevilling til 17 fosterbarns-adopsjoner etter barnevernloven paragraf 4–20.

Også når det gjelder søknader om fosterbarns-adopsjon, hvor de biologiske foreldrene samtykker til adopsjonen, var det en nedgang fra 40 søknader i 2011 til 30 søknader i 2012. Antallet søknader om stebarns-adopsjon viste en liten oppgang i 2012. Dette skyldes i hovedsak at det kom inn flere søknader som gjaldt barn født av surrogatmor. Alle de aktuelle søknadene som ble ferdigbehandlet i 2012, ble innvilget.

Når det gjelder saksbehandlingstid, er to tredeler av søknadene om forhåndssamtykke behandlet innenfor gjeldende saksbehandlingsfrister på henholdsvis en og tre måneder i regionene. Lengre behandlingstid skyldes nødvendig innhenting av tilleggsopplysninger, særlig helseanmerkninger. Kravet til behandlingstid i stebarnadopsjonssakene er vanskelig å overholde. Bare et fåtall saker ble behandlet innenfor fristen på tre måneder. Hovedårsaken er tidsbruk ved innhenting av barneverntjenestens uttalelse. For Bufdir som klageinstans er saksbehandlingstiden i gjennomsnitt noe over gjeldende krav til frister. Dette har sammenheng med at klagesakene som regel er de mest kompliserte sakene. Også i enkelte klagesaker har det vært nødvendig å innhente tilleggsopplysninger før klagen kan avgjøres.

1.5 VOLD OG OVERGREP I NÆRE RELASJONER

Personer som er utsatt for vold og overgrep i nære relasjoner skal ha et godt hjelpetilbud. Samarbeidet mellom ulike tiltak og tjenester skal være godt.

Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTS) fikk i oppdrag å kartlegge hjelpetilbud spesielt rettet mot voldsutsatte i regionene, for å utvikle et likeverdig tilbud. Alle fylker har nå etablert sentre mot incest og seksuelle overgrep. NOVA fikk i oppdrag å foreta en særskilt kartlegging av hjelpetilbudet til

voldsutsatte med funksjonsnedsettelse, inkludert brukernes erfaringer. Oppdraget om evaluering av kommunenes implementering av krisesenterloven, hvor brukernes erfaringer inngår, er også tildelt NOVA. Målet er å vurdere om lovens intensjoner om et lavterskeltilbud, bedre kvalitet og et mer likeverdig tilbud er innfridd. Informasjonsbrosjyrer til foreldre og ungdom om rettigheter og hjelpetilbud for unge utsatt for tvangsekteskap er oversatt til åtte språk.

For å bidra til mer traumebevisst omsorg overfor barn i statlig barnevern, er kompetansehevingsprogrammet «HandleKraft» utviklet og klart for implementering. Det er avholdt kompetanseheving for ansatte i krisesentrene (i regi av RVTS-ene), og en nasjonal fagsamling for sentrene mot incest og seksuell overgrep (i regi av FMSO). For å bidra til bedre kompetanse på tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og æresrelatert vold, har direktoratet publisert en veileder til barnevernet (inkludert lhbt-tematikk), koordinert arbeidet med tverrfaglige regionale nettverkssamlinger og arrangert en erfaringskonferanse for familieverntjenesten.

Bufdir har utviklet en informasjonsbrosjyre om sikkerhet i krisesentertilbudene. For å sikre at familievernet inngår i støttetilbudet for brukerne av botilbudene for unge utsatt for tvangsekteskap, er det utarbeidet en samarbeidskontrakt mellom ansvarlig kommune og det lokale familievernkantoret. Bufdir har også utarbeidet et forslag til samarbeidsmodell mellom det offentlige og frivillige organisasjoner knyttet til botilbudene for unge over 18 år.

2

MÅL, STYRINGSPARAMETRE, RESULTATKRAV OG OPPDRAG

HOVEDMÅL 1

Et barne- og ungdomsvern som baserer omsorg og behandling på kunnskapsbaserte og differensierte barneverntiltak av god kvalitet tilpasset det enkelte barns behov

I løpet av 2012 er halvparten av etatens institusjons-avdelinger omstilt. Med tydeligere differensiering og spesialisering av statlig barneverns tjenestetilbud, er forutsetningene for å ivareta barn og ungdommers ulike behov betydelig styrket. I tråd med anbefalinger i evalueringsrapporter, tilbakemeldinger fra brukere og kommuner og tilsynsrapporter fra fylkesmennene, skal barn og ungdom ikke utsettes for belastende samvær med andre barn og unge. Gjennom intensivering og samordning av fosterhjemsrekrutteringen skal antall barn som venter på fosterhjem reduseres. Økt kompetanse hva gjelder kartlegging styrker muligheten for riktig tiltaksvalg.

Gjennom arbeidet med utvikling av god praksis ved akutt-plasseringer skal barn og unge sikres nødvendig omsorg, beskyttelse, stressreduksjon og situasjonsavklaring. Faglige standarder ble i løpet av 2012 klargjort for utprøving i 2013.

Bufetat møter utfordringene med å styrke kvaliteten i barnevernet langs flere linjer. Gjennom standardisering og kompetansebygging, samarbeid med andre aktører som Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet, og ved å vektlegge den faglige styringen, skal barn og unge sikres rettigheter som skolegang og helsetilbud.

Gjennom et intensivt samarbeid har Bufetat utarbeidet forslag til FoU-strategi for barnevernet med ambisjon om å støtte opp om overordnede mål og føringer for barnevernet, styrke den langsiktige kunnskapsutviklingen og bidra til en robust barneverntjeneste. Et sentralt mål i strategiutkastet er: «Å tilby barn, unge og familier gode tiltak av riktig kvalitet». Strategiutkastet er nært knyttet til barnevernets tjenester og tjenesteutvikling.

Summen av alle oppholdsdager øker med over 6 prosent fra 2011. Veksten er størst i forsterkede fosterhjem, sentre for foreldre og barn og fosterhjem. Det er en svak nedgang i oppholdsdager i institusjon og som er i samsvar med overordnede føringer om redusert oppholdstid i institusjon og økt bruk av fosterhjem.

Bufetat prioriterer arbeidet med kvalitetsutvikling samtidig som etaten har store budsjettutfordringer. Alle regioner har arbeidet for å effektivisere driften slik at barna ikke blir berørt av omstillingen. Det har også vært nødvendig å redusere aktivitet på områder som ikke er lovpålagt, bl.a. hjelpetiltak i hjemmet. Bufetat er i dialog med kommunene om implikasjonene av dette.

DELMÅL 1.1 Økt bruk av forskningsbaserte barneverntiltak i statlig regi

Bufetat har tre sentrale forskningsbaserte tiltak for barn og unge med alvorlige atferdsvansker:

- Parent Management Training - Oregonmodellen (PMTO)
- Multisystemisk terapi (MST)
- Multifunksjonell behandling i institusjon og nærmiljø (MultifunC)

Pr. 31. desember 2012 har Bufetat 24 MST-team og 107 PMTO-terapeuter. Ved inngangen til 2013 er antallet MST-team redusert til 23.

Nye forskningsbaserte tiltak som er etablert eller er under utprøving i enkelte regioner er:

- Funksjonell familierapi (FFT)
- Multidimensional Treatment Foster Care (MTFC)
- Læringsbasert rusbehandling (LBR)

Etaten hadde i 2012 fire FFT-team, en reduksjon på ett team fra 2011. Klienttilgangen i teamene er forbedret i 2012, og ett av teamene har gjennomgående hatt god kapasitetsutnyttelse. Bufetat besluttet i 2012 å sette i gang intervensjonsstudien av FFT, med tilbud i familievernet som kontrollgruppe. Studien gjennomføres av Atferdssenteret på oppdrag fra Bufdir.

MTFC er implementert med ett team i Region øst og ble kvalitetssikret som statlig barneverninstitusjon med seks plasser i 2011. Teamet har hatt større kapasitetsutnyttelse i 2012, sammenliknet med tidligere år. To institusjoner med et forsterket rusbehandlingstilbud, LBR-institusjoner, startet inntak av ungdom i 2011 i Region øst og Region vest. Arbeidet er videreført i 2012.

Styringsparameter: Kapasitetsutnyttelse i MST, PMTO, MultifunC skal øke

TABELL 2-1 ANTALL OPPHOLDSDAGER ETTER TILTAKSTYPE. 2010-2012

Tiltakstype	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
Institusjon	397 345	374 465	368 176	-5,8	-1,7
Fosterhjem	400 078	403 135	428 479	0,8	6,3
Hjelpetiltak i hjemmet	326 815	362 018	323 087	10,8	-10,8
Sentre for foreldre og barn	18 301	21 896	25 682	19,6	17,3
TOTALT	1 142 539	1 161 514	1 145 424	1,7	-1,4
Forsterkede fosterhjem	548 473	691 114	826 249	26,0	19,6
TOTALT INKL. FORSTERKEDE FOSTERHJEM	1 691 012	1 852 628	1 971 673	9,6	6,4

TABELL 2-2 ANTALL TILTAK I MST, PMTO OG MULTIFUNC. 2010-2012

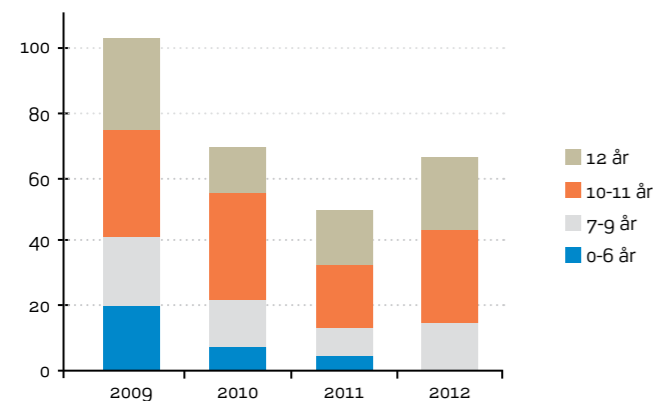
Tiltak	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
MST	705	776	733	10,1	-5,5
PMTO	701	754	713	7,6	-5,4
MultifunC	67	69	63	3,0	-8,7
TOTAL	1 473	1 599	1 509	8,6	-5,6

Tall for MultifunC inkluderer institusjons- og oppfølgingsdel. Tabellen viser en aktivitetsnedgang i MST og PMTO fra 2011 til 2012 etter en større aktivitetsvekst fra 2010 til 2011. Aktiviteten i MultifunC er relativt stabil.

Styringsparameter: Antall oppholdsdager og antall barn under 12 år i institusjon skal reduseres

Bufetat arbeider kontinuerlig for å redusere antall barn og antall oppholdsdager for barn under 12 år i institusjon. Trenden er positiv. I 2009 var det 102 barn under 13 år i Bufetats institusjoner. Fra 2011 til 2012 har det vært en økning på 17 barn under 13 år i institusjon. Antall oppholdsdager er derimot redusert med 8 prosent fra 2012, og dette tyder på raskere gjennomstrømming og kortere oppholdstid. Av alle barn under 13 år som plasseres i barneverninstitusjon, utgjør hele 79 prosent 10-12 åringer i 2012. I motsetning til i tidligere år er det ved utgangen av 2012 ingen barn i aldersgruppen 0-6 år. Bufdir følger utviklingen tett.

FIGUR 1 ANTALL BARN TIL OG MED 12 ÅR I BARNEVERNINSTITUSJON PR. 31.12 ETTER ALDER.

TABELL 2-3 ANTALL OPPHOLDSDAGER FOR BARN TIL OG MED 12 ÅR I INSTITUSJON. 2009-2012

Barn til og med 12 år	2009	2010	2011	2012	Endring i prosent		
					09-10	10-11	11-12
TOTALT	36 101	27 120	20 747	19 068	-24,9	-23,5	-8,1

Oppdrag: Vurdere kapasitetsbehovet for hjemmebaserte tjenester i regi av statlig barnevern, herunder MST og PMTO

Bufetat har en økning i utnyttelsen av MST-teamenes operative kapasitet. Aktivitetsnedgangen i MST skyldes at et team er avviklet i 2012. Viktige virkemidler for å oppnå slik økning er økt oppmerksomhet på aktivitetskrav både i etatsstyringen og på samarbeidsarenaer med kommunalt barnevern. Videre har flere regioner arbeidet systematisk

med å forbedre inntaksrutinene for å øke bruken av MST. Bufetat hadde 713 PMTO-tiltak i 2012 - 41 færre enn i 2011. I 2012 hadde Bufetat 107 PMTO-terapeuter, en nedgang på 10 terapeuter fra 2011. Aktivitetsnedgangen i PMTO skyldes i hovedsak implementeringen av PMTO/TIBIR i kommunene. Bufetat har i 2012 brukt PMTO-terapeuter til opplæring og veiledning i kommunalt barnevern. Operativ PMTO-kapasitet i etaten har følgelig vært redusert.

Oppdrag: Bufdir skal vurdere om kapasiteten i MultifunC er riktig dimensjonert ut fra behovene til atferdsvanskelige barn og unge som må plasseres i institusjon

Bufetat har fem MultifunC-institusjoner – en i hver region. Antallet ungdom i MultifunC holder seg relativt stabilt. Kapasiteten i én av institusjonene ble redusert fra åtte til fire plasser i 2012 på grunn av bygningsmessige forhold. Det betyr at MultifunC totalt sett hadde fire plasser færre i 2012 enn tidligere år. Til tross for reduksjonen i antall plasser tok MultifunC inn like mange ungdommer i 2012 som i 2010.

Bufetats regioner skal foreta en erfaringsbasert behovsvurdering til første tertial 2013.

Bufdir er forsinket med oppdraget om å vurdere kapasitetsbehovet for MultifunC. Det er knyttet usikkerhet til forekomst av barn og unge med alvorlige atferdsvansker i befolkningen. Dette framkommer bl.a. i delrapporten «Den vanskelige samhandlingen» (NIBR-rapport 2011:25).

Vi vet imidlertid noe om hvilke forhold som påvirker kapasitetsutnyttelsen i MultifunC:

1. Ventetid i Fylkesnemnda påvirker kapasitetsutnyttelsen. Ca. 50 prosent av ungdommene i MultifunC plasseres på grunnlag av vedtak i Fylkesnemnda. Beregninger viser at institusjonen i løpet av et år har reservert om lag 470 døgn i påvente av vedtak i Fylkesnemnda, dette tilsvarer til en hver tid 1,3 plasser. En MultifunC-institusjon må følgelig påregne rundt 15 prosent ledig kapasitet på grunn av ventetid i Fylkesnemnda.
2. I MultifunC flyttes ungdommene ut fra institusjon så snart ungdommene og familiene er i stand til å nyttiggjøre seg oppfølging i hjemmemiljøet. Dette vurderes å være både faglig og samfunnsøkonomisk formålstjenlig. Kort oppholdstid i institusjon kombinert med ventetid i Fylkesnemnda påvirker kapasitetsutnyttelsen negativt.
3. Behandlingsavbrudd i institusjonsdelen påvirker kapasitetsutnyttelsen. I alle institusjoner for ungdommer med alvorlige atferdsvansker forekommer det behandlingsavbrudd. MultifunC har så langt hatt avbrudd i institusjonsoppholdet på mellom 20 og 30 prosent. Hvert avbrudd innebærer imidlertid at det tar noe tid før plassen fylles opp på nytt.
4. Særlige utfordringer hos enkeltungdommer påvirker muligheter for kontinuerlig høyt belegg. Selv om alle ungdommer i MultifunC har alvorlige atferdsvansker kan enkeltungdommer vise så alvorlig atferd at disse er relativt mye mer ressurskrevende enn andre. Dette kan medføre at den totale belastningen på personalet i perioder er så stor at det ikke vurderes som forsvarlig å ha fullt belegg.

Punktene 1-4 viser at det vil være utfordrende å utnytte kapasiteten i MultifunC uansett hvor stor eller liten kapasiteten er. Bufdir vurderer fortløpende mulige organisatoriske og driftsmessige endringer som kan gjøre MultifunC-institusjonene mer fleksible og robuste med tanke på behovtilpasset kapasitet.

Bufdir ga i 2012 Folkehelseinstituttet i oppdrag å estimere hvor mange barn og unge som kan antas å ha ulike typer atferdsproblemer med forskjellig alvorlighetsgrad i befolkningen. Rapporten foreligger i løpet av første halvår 2013 og vil gi et grunnlag for det videre arbeidet med å vurdere kapasitetsbehovet for de statlige barneverntiltakene med forskningsstøtte generelt og MultifunC spesielt. Direktoratet vil, basert på Folkehelseinstituttets rapport og den regionale behovsvurderingen, gjøre en vurdering av det nasjonale kapasitetsbehovet for MultifunC.

DELMÅL 1.2

Tilstrekkelig fosterhjemstilbud av god kvalitet

Regionene jobber aktivt i samarbeid med direktoratet for å få ned ventetid på fosterhjem, og samtidig øke antallet tilgjengelige fosterhjem. Direktoratet har jevnlig møter med regionene der ventetiden er eget tema, og der arbeidet med rekruttering blir koordinert nasjonalt for å få best mulig utbytte av de samlede innsatsene. Direktoratet arbeider med en veileder for slekts- og nettverksplasseringer for å øke rekrutteringen i denne gruppen, og øke kunnskapen om disse plasseringene.

Styringsparameter: Ventetid for å få fosterhjem skal være under 6 uker fra vedtak er fattet

TABELL 2-4 ANTALL PLASSERINGSKLARE BARN SOM HAR VENTET MER ENN 6 UKER PÅ FOSTERHJEM PR. 31.12. 2011-2012

Region	2011	2012	Endring i prosent
Region øst	59	29	-50,8
Region sør	19	26	36,8
Region vest	45	34	-24,4
Region Midt-Norge	29	26	-10,3
Region nord	17	38	123,5
TOTALT	169	153	-9,5

Regionene har ulike utfordringer. Noen av årsakene til at barn venter er ankebehandling av fylkesnemndsvedtak, krevende oppdrag og økende etterspørsel. I en del tilfeller tilbys kommunene flere fosterhjem før de finner et som de vurderer som godt nok.

Styringsparameter: Antall tilgjengelige fosterfamilier skal øke

Bufetat gjør en stor innsats for å rekruttere fosterfamilier, og stadig flere fosterforeldre blir rekruttert. Imidlertid vokser behovet like raskt slik at situasjonen med ventetid er tilnærmet lik det den var for ett år siden. Pr. 31. desember 2012 hadde Bufetat 503 tilgjengelige fosterfamilier og målet om å øke dette fra 2011 er ikke oppnådd.

Oppdrag: Sikre en enhetlig og pålitelig rapportering på fosterhjemsområdet

Bufetat arbeider med rapporteringssystemene for å styrke datakvaliteten. Opplæring er gjennomført og fortsetter i 2013. Direktoratet har jevnlig møter med regionene der tall og rapportering er tema og der tallgrunnlaget blir gjennomgått og kvalitetssikret.

Oppdrag: Sikre at fosterhjemmene følges opp med tilbud om generell veiledning og opplæring i tillegg til grunnopplæring

Alle fosterforeldre skal kvalitetssikres gjennom rekrutterings- og opplæringstilbudet PRIDE, uavhengig om de rekrutteres gjennom Bufetats fosterhjemstjenester, via institusjonene, eller skal ha oppgaver som kommunalt eller statlig fosterhjem. Dette har økt behovet for å rekruttere PRIDE-ledere for å holde kursene. I regionene holder hver fosterhjemstjenestene 2-4 rekrutteringskurs med 15-20 deltakere hver, og de fleste fosterhjemstjenestene tilbyr PRIDE-videreopplæringskurs med mulighet til fordypning. I tillegg holdes det PRIDE-kurs for fosterforeldre rekruttert i barnets slekt og nettverk. De to sistnevnte kurstilbudene holdes ofte på tvers av fagteamområdene for å fylle opp kursene og øke tilgjengeligheten for deltakerne.

Bufetat gir tilbud om generell veiledning til fosterforeldre, og de fleste fosterforeldre får tilbud gjennom modellen Trygg base. Det varierer noe om tilbudet gis til fosterhjemmet når de får en ny plassering, eller når de er nye som fosterforeldre. De fleste får tilbudet det første året. Bufetat skal gi fosterforeldre tilbud om generell opplæring og veiledning etter plassering. Det er imidlertid opp til den enkelte fosterfamilie om de vil ta imot tilbudet eller ikke.

De fleste regionene melder om variabel interesse fra fosterforeldrene om å delta. Dette er en utfordring som Bufetat følger opp i 2013.

Oppdrag: Evaluere og videreutvikle PRIDE med utgangspunkt i ny kunnskap, behov fosterforeldre har, og for å styrke barnas rettsikkerhet

I 2012 startet en stor evaluering av PRIDE som omfatter grunnopplæringen, videreopplæringskursene og kvalitets-sikringssystemet i PRIDE. NOVA har fått oppdraget. Målet er best mulig kunnskapsgrunnlag for å vurdere om PRIDE imøtekommer dagens behov for opplæring hos fosterforeldre, gitt oppgaver og utfordringer på fosterhjemsområdet. Oppdraget er videre å komme med begrunnede forslag til eventuelle endringer/utvikling/omorganisering.

Videreutviklingen av PRIDE har i 2012 skjedd gjennom utvikling av et eget kurstilbud til fosterforeldre som ønsker ungdom. Kurset er fleksibelt og kan tilbys som en grunnopplæring før plassering, og som et fordypningskurs etter plassering.

Etniske minoriteter ble i 2012 utpekt som eget satsningsområde i fosterhjemprosjektet og i kommunikasjonsstrategien. Bufdir deltok i planlegging og organisering av et seminar sammen med Kommunenes Sentralforbund (KS), IMDi og NAKMI og i møter med blant andre OMOD og Islamsk Råd - både som ledd i generelt tillitsskapende arbeid mellom barnevern og etniske minoritetsmiljøer og med sikte på økt rekruttering av fosterhjem innen etniske minoritetsmiljøer. Arbeidet videreføres i 2013.

DELMÅL 1.3

Tilstrekkelig og differensiert institusjonstilbud av riktig kvalitet som ivaretar barn og unges behov

Forskning og erfaring gir solid støtte til å differensiere institusjonstilbudet. Det er et viktig tiltak for å redusere risiko for negativ læring og påvirkning barn og ungdom imellom mens de bor på institusjon. Bufetat har iverksatt omfattende utviklingsaktiviteter for å sikre slik differensiering. En rekke statlige institusjonsavdelinger har i løpet av 2012 fått en klarere definert målgruppeprofil og dette gjør Bufetats tiltak mer spesialiserte. Bufdir jobber videre med dette gjennom kvalitetsutviklingsprogrammet og presisering av myndighetskrav for institusjonsavdelinger for de forskjellige målgruppene.

Regionene jobber aktivt med å vurdere framtidige behov for antall plasser innen de ulike målgruppene. Bufetat har i dialog med leverandørenes organisasjoner arbeidet

med prinsipper og struktur for kommende avtaler om kjøp av barneverntjenester. Målet er å understøtte omstilling til målgruppespesialiserte tjenester, dempe risiko ved omstilling og sikre et tjenestetilbud som til enhver tid er tilpasset barnas behov og ivareta føringen om å prioritere ideelle organisasjoner. Arbeidet fortsetter i 2013.

Parallelt med arbeidet om framtidig avtalestruktur er det blitt framforhandlet endringer i de eksisterende avtalene med de ideelle ruskollektivene. Endringen skal sikre forutsigbarhet for kollektivene i perioder med særlig lavt belegg og gi mulighet til å teste ut en ny form for avtale om faste plasser.

Bufetat skal tilby virksomme, trygge og sikre institusjons-tiltak som er tilgjengelige og rettferdig fordelt. For å lykkes med det må Bufetat vite hvilke behov barn, unge og familier har. Det er kommunens ansvar å undersøke og utrede barn og barnas situasjon. Bufetat skal i de tilfeller kommunen anmoder om bistand, bistå i kommunens kartleggingsarbeid. I tillegg har Bufetat et selvstendig ansvar i å gi rett tiltak til rett tid til etatens brukere. Bufetat arbeider derfor med å standardisere sitt kartleggingsarbeid.

Oppfølging og kontroll

Bufetat har gjennomført oppfølging og kontroll av private, kommunale og statlige barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn. Identifiserte mangler på oppfyllelse av krav gitt i medhold av lov og forskrift er fulgt opp med korrigerende tiltak i regionene og institusjonene.

Fylkesmennenes tilsyn

I de tilfeller der tilsynsmyndigheten har oppdaget mangel på oppfyllelse av krav gitt i eller i medhold av lov og forskrift, er disse fulgt opp med korrigerende tiltak i regionene og institusjonene. Det gjelder også hvor tilsynsmyndigheten har påpekt mulighet for kvalitetsforbedring uten at det foreligger mangel på oppfyllelse av krav. Direktoratet har i 2012 sammenstilt fylkesmennenes årsrapporter for perioden 2009-2011 når det gjelder tilsyn med barneverninstitusjoner, omsorgssentre og sentre for foreldre og barn. Funnene er drøftet og fulgt opp på alle nivåer i etaten, og oversendt departementet og Helsetilsynet til orientering.

Ny bestemmelse for barn utsatt for menneskehandel

1. august 2012 trådte ny hjemmel i barnevernloven i kraft. Mindreårige ofre kan nå bli plassert på barneverninstitusjon med tvang og det er mulig å sette inn beskyttelsestiltak som begrenser barnets kommunikasjonsmuligheter og bevegelsesfrihet. Da loven trådte i kraft hadde ingen av barna som allerede var plassert i Bufetats tjenestetilbud, behov for tiltak etter barnevernloven § 4 29. I 2012 var tre plasseringer hjemlet i barnevernloven § 4-29.

Kompetanse

«HandleKraft» (www.handle-kraft.no) er et kompetanseprogram om psykiske, fysiske og seksuelle overgrep utarbeidet av RVTS sør på oppdrag fra Bufdir. HandleKraft er et prioritert kompetansetiltak for etatens ansatte i barneverninstitusjoner og fosterhjemtjenester, og blir implementert og evaluert i 2013-14.

Bufetat har prøvd ut tre kartleggingsverktøy i fagteamene:

- YLS/CMI - risikovurdering av alvorgrad av atferdsvansker
- SDQ - kartlegging av psykisk helse
- EuroADAD - et bredt kartleggingsverktøy for ungdom i risikozonen som også omfatter spørsmål knyttet til rus

Erfaringen er god og et viktig bidrag i det videre arbeidet med faglig standardisering for kartleggingsarbeidet i Bufetat.

På oppdrag fra Bufdir utarbeidet Hartmark Consulting AS i 2012 en rapport om «Modeller for kompetanseutvikling» basert på kompetansetiltak i barnevernet i Norden. Rapporten har vært viktig for kvalitetsutviklingsprogrammets delprosjekt: Modell for kompetanseutvikling i Bufetat. Et kompetanseløft for ansatte fordrer en systematisk tilnærming. I 2012 er det foretatt en kartlegging

av opplæringstiltak rettet mot ansatte i barneverninstitusjoner og statlige fosterhjem. En nasjonal kompetanseplan skal ferdigstilles i 2013. I tillegg skal system for veiledning utredes og nye opplæringspakker utvikles.

Oppfølging av brukerundersøkelsen

Å ivareta barn og unges medvirkning er en lovpålagt oppgave, en verdi i seg selv og et virkemiddel for å sikre kvaliteten på tjenestetilbudet. En viktig dimensjon i Bufetats kvalitetsbegrep er at etaten «skal involvere brukerne og gi dem innflytelse». I 2011 ble det gjennomført en brukerundersøkelse blant barn og unge i institusjoner og statlige fosterhjem. Svarprosenten var 50 prosent.

Bufetat har i 2012 fulgt opp brukerundersøkelsens funn gjennom å avholde samlinger for henholdsvis institusjonsledere, fosterhjemstjeneste, konsulenter og fosterhjem. Forbedringsområder på tiltaks-/tjenestenivå er identifisert, og det er avholdt evalueringsmøter som arena for drøfting av funnene.

Styringsparameter: Antall statlige institusjonsplasser, inndelt etter type plassering skal være et tilstrekkelig differensiert tilbud som er tilpasset barnas behov, samt utnytte kapasiteten i eget tiltaksapparat

TABELL 2-5 BARN I STATLIGE OG PRIVATE INSTITUSJONER PR. 31.12.2012 ETTER MÅLGRUPPE. ANTALL OG PROSENT

MÅLGRUPPE	ANTALL BARN			PROSENT		
	Totalt	Statlige institusjon	Private institusjon	Totalt	Statlige institusjon	Private institusjon
Akutt	112	82	30	11	18	6
Barn under 13 år	66	26	40	7	6	8
Omsorg	584	292	292	59	63	55
Behandling	235	66	169	24	14	32
TOTALT	997	466	531	100	100	100

TABELL 2-6 BARN I STATLIGE OG PRIVATE INSTITUSJONER PR. 31.12.2012 ETTER UNDERKATEGORIER AV «BEHANDLING». ANTALL OG PROSENT

Behandling for ungdom	ANTALL BARN			PROSENT		
	Totalt	Statlig institusjon	Privat institusjon	Totalt	Statlig institusjon	Privat institusjon
Ruskollektiv	87	12	75	37	18	44
MultifunC	23	23	0	10	35	0
Annet	125	31	94	53	47	56
TOTALT	235	66	169	100	100	100

Akutt viser alle etatens akutt plasseringer i institusjoner for barn og unge over 12 år. Pr. 31. desember 2012 var det 112 akutt plasserte barn og unge i institusjonstiltak. Den største andelen av disse var plassert i statlige tiltak.

Barn under 13 år viser institusjonstiltak for barn under 13 år. Pr. 31. desember 2012 var det 66 barn som mottok hjelp i institusjon.

Ungdom viser institusjonstiltak for ungdom over 12 år etter Bv.l. §§ 4-4, 5. ledd og 4-12. De fleste institusjonsplasseringene blir gjort i denne målgruppen. Det er like mange barn og unge plassert i statlige og private institusjoner.

Behandling viser institusjonstiltak for barn og unge over 12 år som skal motta behandling for alvorlige atferdsvansker. Kategorien er differensiert i tre grupper:

1. Ungdom med vedvarende rusmisbruk
2. Ungdom med alvorlig atferdsproblematikk med høy risiko for fortsatt negativ utvikling
3. Ungdom med atferdsproblematikk med lav risiko for fortsatt negativ utvikling

Pr. 31. desember 2012 mottok 24 prosent av barna i institusjon slik behandling. Den største andelen av barn og ungdom som behandles for rusmisbruk får hjelp i ruskollektiv. I tillegg har Bufetat to institusjoner for intensiv rusbehandling etter LBR-metoden. MultifunC er spesialist-institusjon for ungdom med alvorlig atferdsproblematikk med høy risiko for fortsatt negativ utvikling. I tillegg benyttes også private tiltak som er tilpasset og godkjent for disse målgruppene.

Antall oppholdsdager har gått ned i både statlige og private institusjoner. Den totale endringen i prosent er noe større i de statlige institusjonene. Nedgangen er noe mindre fra 2011 til 2012, enn fra 2010 til 2011. Utviklingen i oppholdsdagene varierer mellom regionene.

Oppdrag: Kartlegge omfanget av flyttinger fra institusjoner

Barn har behov for en trygg og stabil omsorgssituasjon. I enkelte tilfeller er det nødvendig å flytte barn ut av familien eller mellom barneverntiltak. Det er et mål å redusere antallet utilsiktede flyttinger. For å få mer kunnskap om flyttinger i barnevernet har Bufdir jobbet for bedre grunn-data om flyttinger i det statlige barnevernet.

I rapporten «Flyttinger i statlig barnevern», jf. Vedlegg 12, dokumenteres bl.a. unge voksnes samlede flyttheistorikk i det statlige barnevernet. Dette er barn som fylte 19 år i 2012. Kullet utgjør i alt 1 766 barn.

Selv om nærmere 70 prosent av barna har ingen eller én flytting mellom tiltak er det barn som opplever for mange flyttinger. Styrket oppfølging av barn med mange flyttinger prioriteres i 2013. Direktoratet initierer også et forskningsprosjekt for å framskaffe et kunnskapsgrunnlag for å forebygge og redusere antallet utilsiktede flyttinger.

Hovedfunnene i rapporten:

- 43 prosent av de som ble 19 år i 2012 flyttet aldri mellom tiltak i statlig barnevern, dvs. de flyttet kun inn i et tiltak

De øvrige hadde følgende flytteleforløp hvor innflytting i statlig tiltak telles som én flytting:

- 24 prosent har flyttet to ganger
- 14 prosent har flyttet tre ganger
- 7 prosent har flyttet fire ganger
- 4 prosent har flyttet fem ganger
- 7 prosent har flere enn fem flyttinger. Dette gjelder 137 barn.
- Av et utvalg på 1766 nittenåringer i 2012 flyttet 11 unge mer enn 10 ganger.

En betydelig del av Bufetats inntakskapasitet er rettet mot å dekke behovet for akutte plasseringer. Akuttvedtak er kortvarige og vil vanligvis innebære en ny flytting dersom plasseringen blir mer varig. Funnene understreker behovet for systematisk og strukturert oppfølging av barns forløp i det statlige barnevernet.

Oppdrag: Rettighetsforskriften for ansatte i barneverninstitusjoner og omsorgssentre

Direktoratet har utarbeidet en ny standardmal for enkeltvedtak og tvangsprotokoll som blir evaluert i 2013.

Direktoratet har i 2012 ferdigstilt et kurs i rettighetsforskriften for ansatte i barneverninstitusjoner og omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere. Fire av fem regioner har gjennomført kurs/opplæring av ledere og fagansvarlige i statlige institusjoner, og tilbudt tilsvarende til ledere i private institusjoner. Ledere og fagansvarlige i statlige institusjoner skal avholde kurset for alle ansatte i 2013, og det vil bli gjennomført en elektronisk spørreundersøkelse blant alle ansatte i statlige institusjoner for å evaluere kurset.

DELMÅL 1.4

Ved behov for ettervern i tiltak i statlig regi, skal det gis et tilstrekkelig tilbud av god kvalitet

Ved utgangen av 2012 mottok 328 ungdommer over 18 år statlige barneverntiltak som institusjon, statlig fosterhjem og fosterhjem med forsterkning. De som har behov for det har fått et tilbud gjennom det statlige barnevernet. Barnevernsungdom er en heterogen gruppe med ulike behov. Mange ungdommer som har vært under barnevernets omsorg har et mindre og mer sårbart familienettverk enn andre ungdommer. Bufetat ser utfordringer med ansvarsfordelingen mellom Bufetat og kommunene. Departementet presiserte i sitt brev av 22. mai 2012 at tiltak for ungdom over 20 år skal ivaretas av det kommunale barnevernet.

DELMÅL 1.5

Et bo- og omsorgstilbud til enslige mindreårige asylsøkere under 15 år som er tilpasset antall ankomster

Antall ankomster på 164 barn i 2012 er relativt stabilt sammenlignet med 2011 da det kom 159 barn. I 2010 kom det 177 barn til omsorgssentrene. 36 prosent ble i løpet av året vurdert til å være 15 år eller eldre. Disse ble flyttet til et asylmottak, en økning på 14 prosent sammenlignet med 2011.

Det er en nedgang i antall barn som til enhver tid oppholder seg i omsorgssentrene på grunn av kortere oppholdstid. Gjennomsnittlig oppholdstid i 2012 er i underkant av seks måneder, inkludert barna som er flyttet til asylmottak på grunn av alder.

Bufdir har, i tråd med «Kompetanseplan 2011–2013», gjennomført kompetansehevede tiltak for alle omsorgssentrene. Omsorg i overgang, etikk i arbeidet med enslige mindreårige asylsøkere og hjemlandsfokus/returarbeid har blitt vektlagt.

Alle barna i omsorgssentrene får et skoletilbud i tråd med opplæringsloven. Nasjonalt kompetansesenter for flerkulturell opplæring (NAFO) har holdt kompetansehevede kurs og nettverkssamlinger.

Styringsparameter: Antall plasser i omsorgssentrene. Et bo- og omsorgstilbud som er tilpasset antall ankomster

Ved utgangen av 2012 var det 114 kvalitetssikrede plasser i Bufetats omsorgssentre. I løpet av 2012 ble Eidsvoll omsorgssenter og Søvik omsorgssenter avvirket. Skiptvet omsorgssenter ble besluttet nedlagt i desember 2012. I 2013 vil Bufetat ha en kapasitet på 89 plasser i omsorgssentrene.

Driften er organisert slik at den operative kapasiteten kan justeres ned ved behov. Tilgjengelig kapasitet på rammeavtalene som ble inngått i mars 2011, er ytterligere redusert. Gjeldende rammeavtaler gir Bufetat mulighet til å justere kapasiteten opp ved behov.

Av de barna som bodde på omsorgssentrene pr. 31. desember 2012 er 18 prosent under 12 år. 12 av barna har vedtak om avslag fra UDI/UNE. Det vil si at omtrent 19 prosent av barna har et vedtak som tilsier at de skal forlate landet. Fem av disse barna har endelig vedtak om avslag fra UNE, og har bodd i omsorgssentrene mellom ett og to år. Dette er en økning på 3 prosent fra i fjor. Seks barn har forlatt landet på bakgrunn av et Dublin-vedtak. Ingen barn er uttransportert til hjemlandet.

I løpet av 2012 ble 110 barn bosatt av Bufetat i 44 ulike kommuner, og ifølge tall fra utlendingsdatabasen (UDB) ble 39 prosent av disse bosatt innen tre måneder etter vedtak om opphold.

For å få ventetiden ytterligere ned arbeider Bufetat kontinuerlig med å forbedre interne prosesser slik at de blir mer effektive. Bufetat ser at det er mangel på et differensiert tilbud i kommunene og det tar særlig lang tid å bosette barn med omfattende hjelpe-/bistandsbehov. Av totalt 110 barn ble 82 prosent bosatt i bofellesskap og 14 prosent bosatt i fosterhjem.

ANDRE OPPDRAG PÅ BARNEVERNSELFETET

Oppdrag: Bufdir skal utarbeide forslag til ny FoU-strategi for barnevernet gjeldende fra 2013

Bevilgningene til FoU for 2012 bygger på Bufdirs og BLDs felles FoU-strategi for 2009-2012. Målet er en helhetlig, langsiktig og koordinert forskning. FoU-virksomheten skal bidra til å utvikle «Kunnskapsbasert barnevern» som betyr at fagutøvelsen skal basere seg på best mulig tilgjengelig vitenskapelig kunnskap sammen med utøverens erfaringer, kritiske og etiske vurderinger, brukernes preferanser og med kontekstuelle hensyn. I forvaltningen av FoU-midlene legger Bufdir vekt på å ha et helhetlig nasjonalt ansvar for kunnskapsnivået på barnevernfeltet. Resultatene av forskningen skal også være til nytte for kommunalt barnevern.

Etter oppdrag fra BLD leverte Bufdir i 2012 et forslag til ny FoU-strategi for barnevernet. Forslaget til ny strategi bygger på den forrige strategiens overordnede begrep om et kunnskapsbasert barnevern. Ambisjonen har vært å lage en framtidrettet FoU-strategi som støtter opp om overordnede mål og føringer for barnevernet, styrker den langsiktige kunnskapsutviklingen og bidrar til en robust barneverntjeneste. Et sentralt mål i strategiutkastet er:

«å tilby barn, unge og familier gode tiltak av riktig kvalitet». Strategiutkastet er således nært knyttet til barnevernets tjenester og tjenesteutvikling.

I 2012 har Bufdir videreført arbeidet med utforming av oppdragsbrev til:

- Senter for studier av problematferd og innovativ praksis, Atferdssenteret
- Barnevernets utviklingssentre (BUS Midt-Norge, RKBU Nord, RKBU Vest)

Helsedirektoratet og Bufdir fikk i 2012 i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet og BLD å vurdere, og å komme med forslag til, en bedre utnyttelse og utvikling av kunnskaps- og kompetansemiljøene innenfor psykisk helse, barnevern, familievern, vold og rus.

Prosjekter/programmer/samarbeid som ble videreført i 2012:

- Ny avtale med Enhet for kognitiv utviklingspsykologi (EKUP) er inngått for perioden 2013-2016 med følgende forskningsområder: Nevrokognitiv utvikling, sosialkognisjon og intervensjoner. I studiene inngår grupper av barnevernsbarn.
- «Fosterhjem for barns behov» (NOVA, RKBU Vest og Fafo). Målet er å få et solid og helhetlig kunnskapsgrunnlag for videreutvikling av fosterhjemsarbeidet. Programmet skal også bidra til å styrke kvaliteten på forskning med relevans for barnevernet og legge til rette for nasjonal og internasjonal nettverksbygging. Programmet består av følgende hovedprosjekter: «Hvem er fosterbarna?», «Å bli og å være fosterforeldre», «Sammen for læring» og «Fosterbarna som voksne», og en rekke delprosjekter, inkludert «Hvordan går det med fosterbarna». Programmet avsluttes høsten 2013.
- «Psykisk helse hos barn i barneverninstitusjon» (RKBU Midt-Norge, NTNU). Hensikten med prosjektet er å gi kunnskap om psykisk helse hos barn/ungdom i institusjon. Målet er at 400 barn/ungdommer skal delta. Prosjekt forventes å gi forskningsbasert kunnskap om tiltak som kan settes inn for at disse barna skal få den hjelpen de trenger.
- «Systematiske oversikter fra Kunnskapssenteret». Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten har opprettet en egen kunnskapssenterfunksjon for velferdstjenestene. Et av formålene er å bidra til å etablere et kunnskapsgrunnlag for viktige beslutninger og utvikle kunnskapsbaserte tjenester. Bufdir er representert i direktoratens koordineringsgruppe.

TABELL 2-7 ANTALL ENSLIGE MINDREÅRIGE ASYLSØKERE I OMSORGSSENTRE/PRIVATE TILTAK ETTER REGION PR. 31.12. 2010-2012

Region	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
Region øst	119	65	43	-45,4	-33,8
Region sør	29	19	19	-34,5	0,0
Region nord	9	8	0	-11,1	-100,0
TOTALT	157	92	62	-41,4	-32,6

Bufdir har i 2012 hatt fire oppdrag på systematiske oversikter som ferdigstilles i 2013:

- Turnusordninger/Continuity of care
- Barnevernsbarn og ungdom med depresjon og angst
- Tiltak for å lette kommunikasjon mellom barnefamilier og offentlige etater
- Tilbud til utsatte foreldre med sped- og småbarn

- «Adopsjoner i Norge – en kunnskapsoppsummering». Folkehelseinstituttet utarbeider en rapport med oppsummering av kunnskapsstatus når det gjelder: Hvordan klarer adopterte barn seg sammenlignet med andre barn og grupper i samfunnet? Hvor stor er risikoen for at adopterte barn kommer i kontakt med barnevernet? Hva kjennetegner internasjonalt adopterte barns kontakt med barnevernet? Rapporten ferdigstilles i 2013.

Nye prosjekter i 2012

- «Forskningkunnskap om hjelpetiltak i barnevernet» (Uni Helse/RKBU Vest og NOVA) – Prosjektet er et samarbeidsprosjekt og målet er å få mer presis kunnskap om hvem som mottar barnevernets hjelpetiltak, hva tiltakene faktisk består i, hva tiltakene skal oppnå og hvordan virkningen av dem vurderes, også samfunnsøkonomisk. Prosjektet skal også gi innsikt i hvordan barneverntjenesten arbeider med hjelpetiltakene, med vekt på evaluering av tiltakene og resultatene av evalueringene. Målet er videre å identifisere faktorer som er sentrale for å styrke kvaliteten ved eksisterende tiltak og utvikle nye tiltak.
- «Estimater på atferdsproblemer». Folkehelseinstituttet har fått i oppdrag å oppsummere forskjellige estimater på prevalens for ulike typer atferdsproblemer med forskjellig alvorlighetsgrad.

Oppdrag: Internasjonal forskerkonferanse om virksomme tiltak for å bedre barnevernsbarn skolegang

Konferansen er utsatt og blir arrangert høsten 2013.

Nærvær i skole er et prioritert område i Bufdirs styring av regionene i 2013.

Oppdrag: Bufdir skal være sekreteriat for et nyopprettet samarbeidsorgan for å styrke kvaliteten og gi mer likeverdige utdanninger som kvalifiserer til arbeid i barnevernet

Bufdir startet i 2012 arbeidet med opprettelse av Samarbeidsorganet, og har hatt dialog med Arbeids- og velferdsdirektoratet, Universitets- og høyskolerådet (UHR), Nasjonalt råd for helse- og sosialfagutdanning (NRHS) og BLD om oppgaver, mandat og medlemmer. Organet vil bestå av representanter fra BLD, Kunnskapsdepartementet,

Universitets- og høyskolerådet, utdanningsinstitusjonene, fylkesmannen, kommuner, Norsk studentorganisasjon og Bufdir. Direktoratet har sekretariatsfunksjonen for Samarbeidsorganet som vil ha sitt første møte i løpet av første kvartal 2013. Utdanningskonferansen vil avholdes høsten 2013.

Oppdrag: Bufdir skal sørge for at det er en ensartet praktisering av kontraktene for statlige fosterhjem i alle regionene

Standardkontraktene for statlige familiehjem og beredskapshjem ble implementert våren 2010. Det er utfordringer knyttet til å forstå og tolke kontraktene likt. For å sikre lik praksis i regionene har Bufetat opprettet ulike fora og nettverk hvor felles regional praksis er ett av målene. Direktoratet utarbeidet også i 2011, vedtatt i 2012, «Presisering av målgruppe og felles kvalitetskrav for statlige fosterhjemstiltak». Felles kvalitetskrav gir nasjonale føringer for fosterhjem som tiltak, og vil gi forutsigbarhet for kommunalt og statlig barnevern, og for barn, unge og deres familie, og legge grunnlag for god og systematisk kvalitetssikring av tjenesten. Det er enkelte utfordringer til kontraktens ulike punkter, herunder forståelse av kontrakten, bl.a. om kontraktens varighet, herunder adgangen til å kunne inngå kortvarige kontrakter f.eks. i forbindelse med sykdom, permisjon og organisering og utvikling friperioder.

Oppdrag: Gjennomgang av dommer der barn er blitt utsatt for overgrep under barnevernets omsorg

Bufdir har gått igjennom 45 dommer. Det var 63 barn i dommene som var blitt utsatt for overgrep, hvor av 52 barn var tilknyttet barnevernet gjennom ulike tiltak. Resultatene ble framlagt i en rapport til departementet.

HOVEDMÅL 2

En velfungerende familievern- og foreldremeklingstjeneste

Familievernet bistår foreldre med mekling etter samlivsbrudd og i konflikter om foreldreansvar, samvær og bosted for barna. Tilbudene skal ha lavterskelkarakter og god faglig kvalitet.

Som i foregående år øker etterspørselen etter familievernets tjenester. Flere meklinger mellom par er gjennomført og flere familier ber om bistand.

Bufetat når målet om å gjennomføre 75 prosent av alle meklinger. Andelen meklingsaker der Bufetat har gitt tilbud om time innen tre uker har økt fra 2011.

Barn som lever i familier med høy grad av konflikt, eller med foreldre som etter samlivsbrudd opprettholder et høyt konfliktnivå, har større risiko for utvikling av psykiske lidelser og større risiko for frafall i skolen. For å forebygge slike problemer hos barna har familievernet i 2012 prioritert arbeidet i familier der barn er involvert. Bufetat har styrket den metodiske kompetansen i håndtering av saker der det er høy konflikt mellom foreldre etter samlivsbrudd, psykiske vansker og/eller rus- og voldsproblematikk. Samarbeidet med tingrettene er videreført og sikrer at saker der det er konflikt mellom foreldre etter samlivsbrudd blir avhjulpet på riktig nivå.

Som et ledd i å utvikle kvaliteten har alle familievernkontor i Norge fått opplæring i brukermedvirkning i form av klient- og resultatstyrt terapi (KOR). Arbeidet med en felles forståelse av familievernets tjenesteapparat har fortsatt i 2012. Det har vært viktig å tydeliggjøre hvilke tjenester som skal inngå i tilbudet til familievernet og hvordan samarbeidet med tilgrensende tjenester i kommunene skal utvikles.

Bufdir har finansiert evaluering av kurset "Hva med oss?". I rapporten fra NTNU er tre områder trukket fram for videre arbeid: informasjon og rekruttering, kursleders kompetanse og kursets form og innhold.

TABELL 2-8 AKTIVITET I FAMILIEVERNET. 2010-2012

Aktivitet i familievernet	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
Konsultasjoner i behandlingssaker	93 646	95 935	97 734	2,4	1,9
Konsultasjoner i meklinger	22 163	23 764	25 015	7,2	5,3
Nye behandlingssaker	24 491	24 537	25 094	0,2	2,3
Nye meklingsaker	15 175	15 993	16 264	5,4	1,7

DELMÅL 2.1

Bedre utnyttelse av meklingsordningen og familievernets tilbud i høykonfliktsaker som alternativ og supplement til domstolsbehandling

Bufetat har satset på opplæring og kompetanseheving på arbeid knyttet til veiledning av foreldre som er i høy konflikt med hverandre. Formålet er å hjelpe foreldrene til å mestre sitt foreldreskap uten at konfliktene mellom foreldrene går ut over barna. Bufetat har hatt fagutviklingsprosjekter for å bedre familievernets tilbud til familier og barn som alternativ og supplement til domstolsbehandling. Det har vært et mål at flest mulig av barnelovssakene løses utenfor rettsapparatet. Ifølge statistikken fra domstolsadministrasjonen var det i 2012 en nedgang i antall barnelovssaker for domstolene, fra 2 713 saker i 2011 til 2 620 saker i 2012. Tallet ligger også lavere enn for 2010.

I Bufetat er det en økning i antall avsluttede meklingsaker på over 2 prosent fra 2011. Utviklingen kan skyldes tilfeldige svingninger, og det er for tidlig å si om dette representerer en reell endring.

Styringsparameter: Økt metodisk og faglig kompetanse hos meklere i høykonfliktsaker. Dokumentere gjennomførte tiltak

Bufetat har gjennomført systematiske fagmøter om mekling, og mange familievernkontor har hatt lokale satsinger for kompetanseheving på mekling.

Styringsparameter: Tidsbruk under mekling i saker der foreldrene vurderer å reise sak for retten skal øke

Både i 2011 og 2012 ble 58 prosent av meklingsene avsluttet etter første time. Fra 2011 til 2012 er det en svak økning i antall par som benyttet seg av tilbudet om ytterligere mekling.

Bufetat mangler verktøy som kan fastslå at dette fører til at færre saker havner i retten.

Styringsparameter: Økt avtaleoppnåelse i saker der foreldrene vurderer å reise sak for retten sammenlignet med 2011

Familievernets fagsystem registrerer bare avtaler som blir inngått i selve meklingsmøtet, ikke avtaler som var klare på forhånd eller som kom i stand etter meklingsmøtet. Statistikken viser dermed ikke hele bildet for inngåelse av avtaler.

Oppdrag: Det igangsatte utviklingsprosjektet om høykonfliktsaker skal videreføres. I prosjektet skal det prøves ut virkemidler som bidrar til at flere saker løses gjennom mekling. Samtidig skal det utvikles fremgangsmåter som kan identifisere saker der det er bekymring for barnets omsorgssituasjon (vold, overgrep, rus, psykiatri) og sikre at behandlingen av disse sakene ivaretar hensynet til å beskytte barnet

I «Ser du meg»-prosjektet som ble avsluttet i 2012 var målet å videreutvikle og gjennomføre tilbud til barn og voksne etter konfliktfylte samlivsbrudd. Prosjektet var tredelt: utvikle og gjennomføre samtalegrupper for barn etter samlivsbrudd (PIS-modellen), parallelle tilbud til foreldre etter samlivsbrudd for å fremme samarbeid om barna («Fortsatt foreldre»-kurs) og lage samarbeidsmodeller for aktuelle instanser.

Erfaringen fra prosjektet vil danne grunnlag for Bufetats forebyggende arbeid for barn og voksne etter konfliktfylte samlivsbrudd.

Det har vært behov for systematiserte kunnskapsoppsummeringer i tillegg til etatens egne erfaringer. Folkehelseinstituttet har levert en kunnskapsstatus, «Foreldrekonflikt, samlivsbrudd og mekling – Konsekvenser for barn og unge», etter oppdrag fra Bufdir. Oppsummeringen synliggjør sammenhengen mellom konflikter mellom foreldrene og konsekvenser for barn. For å supplere etatens erfaringer har Bufdir bedt Folkehelseinstituttet utarbeide en ny kunnskapsoppsummering om virksomme tiltak og metoder for å dempe foreldrekonflikter.

Oppdrag: Utvikle informasjon som er spesielt rettet mot behovene til foreldre med annen etnisk bakgrunn enn norsk

Flere brosjyrer om familievernets arbeid er oversatt til flere språk. Dette er viktige informasjonsgrep som kan være avgjørende for barn, unge og familier i sårbare situasjoner.

Oppdrag: Gjennomføre informasjonstiltak overfor advokater og dommere slik at disse informerer om og motiverer foreldre til mekling og bruk av familievernets tilbud der saker er egnet for det

Region Midt-Norge har utviklet et konsept for samarbeid med advokater, domstoler og sakkyndige, og et prosjekt om utvikling av samarbeid mellom familievern og domstolene.

DELMÅL 2.2

God kapasitet i meklingsordningen for foreldre ved samlivsbrudd

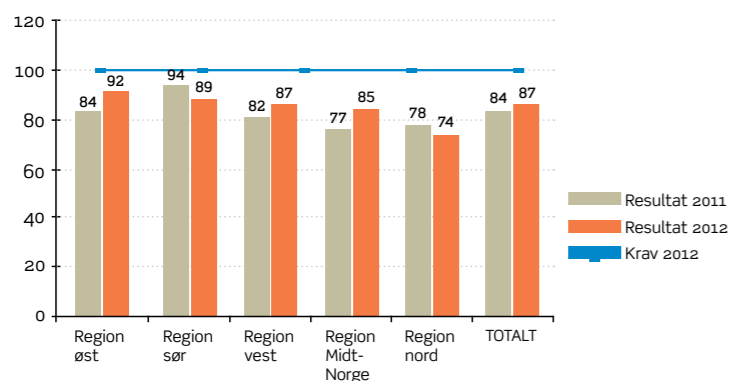
Bufetat når målet om å gjennomføre 75 prosent av alle meklinger innenfor etaten. I 87 prosent av meklingssakene gir etaten tilbud om time innen tre uker. De siste årene har de nasjonale tallene vist en jevn økning hvert år selv om etaten enda ikke når måltallet.

Bufdir har avholdt to opplæringskurs for nye meklere i Bufetat. Målet er å sikre høy faglig kvalitet og å opprettholde tilstrekkelig kapasitet i meklerkorpset. Bufetat har også gjennomført fagsamlinger om meklingsrelevante temaer.

Styringsparameter: Andel meklingsaker gjennomført ved familievernkontor er 75 prosent av alle meklingsaker

Bufetat gjennomfører 77 prosent av alle meklinger og kravet er oppfylt.

FIGUR 2 ANDEL AV MEKLINGSSAKER SOM FÅR TILBUD OM TIME INNEN 3 UKER FRA BEGJÆRING

Bufetat oppfyller ikke kravet om tilbud om time innen tre uker fra begjæring 100 prosent. Utviklingen fra 2011 er likevel positiv.

Styringsparameter: Alle meklingsaker skal få tilbud om time innen 3 uker fra begjæring

Kravet om tre ukers ventetid før første meklingsstime etter begjæring er ikke oppfylt for hver region, selv om totaltallet for etaten har utviklet seg positivt. Oppfylleelsesgraden varierer betydelig fra region til region. Utviklingen har vært negativ i Region nord og Region sør sammenlignet med 2011.

HOVEDMÅL 3

Etaten skal bidra til å fremme likestilling og hindre diskriminering på grunnlag av kjønn, nedsatt funksjonsevne og seksuell orientering

Direktoratet arbeider målrettet for at Bufetat skal bli en fagetat som fremmer likestilling og ikke-diskriminering innen alle sine ansvarsområder. Målet er at alle skal få likeverdige tjenester uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn, seksuell orientering og funksjonsevne. Likestillingsperspektivet er viktig i Bufetats kvalitetsutviklingsprogram. I 2012 utarbeidet Bufetat en strategi for mangfold og likestilling for 2012 til 2014 for å styrke det systematiske likestillings- og ikke-diskrimineringsarbeidet i virksomheten.

Direktoratet erfarer at andre sektormyndigheter i stadig større grad ser på Bufdir som et fagdirektorat med en sektorovergripende rolle på funksjonshemmetfeltet og på lhbt-feltet. Direktoratet er opptatt av å legge til rette for at de ulike diskrimineringsgrunnlagene skal ses i sammenheng.

Kjønnslikestilling har vært et nytt område for direktoratet i 2012, og det er utarbeidet en egen kompetanseplan.

Bufdir har etablert god dialog og samarbeider med interesse- og brukerorganisasjoner, fagmiljøer og andre relevante samarbeidspartnere.

DELMÅL 3.1

Bedre levekår og livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner

LHBT-senteret - Nasjonalt kunnskapssenter for seksuell orientering og kjønnsidentitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner er integrert som en del av Bufdir. Senteret opplever stor etterspørsel fra forskere, sektormyndigheter, journalister og aktivister, både fra Norge og fra verden for øvrig. Formidling og veiledning om lhbt-feltet er en hovedaktivitet i senteret. Arbeidet med å utvikle en

kunnskapsdatabase gjør at det foreløpig er mulig å søke på forskningsartiklene gjennom Bufdirs nettbibliotekstjeneste nbbf.no.

Det er fortsatt negative holdninger overfor lhbt-personer i dagens samfunn, og fortsatt mangler det kunnskap og kompetanse i offentlige tjenester om hvordan lhbt-personer kan inkluderes og tilbys likeverdige tjenester.

Sektorvise oppdrag: Bufdir skal utvikle og tilby kurs/kompetanseheving for å øke kompetansen om lhbt innen barnevernet og familievernet. Vi ber om at direktoratet dokumenterer hvordan det jobbes med opplæring og likeverdig tjenesteutvikling i de tjenestene Bufetat tilbyr

En viktig del av LHBT-senterets arbeid er å spre kunnskap og informasjon, noe som blir gjort i tett samarbeid med interesse- og brukerorganisasjonene og forskningsmiljøene. Som et resultat av tiltakene i Regjeringens lhbt-handlingsplan og målrettet innsats fra lhbt-organisasjonene, spesielt «Rosa kompetanse» i Landsforeningen for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LLH), har det i 2012 vært en satsing på oppbygging av kompetansehevende tilbud for velferds- og omsorgsyrkene. LHBT-senteret har hatt samarbeidsprosjekter med både familievernet og barnevernet om utprøving av «Rosa kompetanse». Kompetanseutvikling i barnevernet og i familievernet fortsetter i 2013.

I barnevernet har det vært gjennomført et pilotprosjekt i «Rosa kompetanse» i to institusjoner. Tilbakemeldingene fra de som deltok i piloten var svært gode. Bufdir viser ellers til tiltak 23 i handlingsplanen. I familievernet har det blitt jobbet med kompetanseheving og et utviklingsprosjekt om barn med alternativt kjønnsuttrykk.

Tverrsektorielle oppdrag: Bufdir skal videreføre utvikling og oppbygging av senteret for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (lhbt)

LHBT-senteret er i full drift og skal gå over fra prosjekt til ordinær drift i løpet av våren 2013 (se Vedlegg 13 for mer informasjon). Rådet for senteret er godt etablert, og gir gode og fruktbare innspill til direktoratet. LHBT-senteret har i 2012 vært etterspurt, både nasjonalt og internasjonalt. Gjennom innlegg på seminarer og konferanser, jevnlig mediedekning og deltakelse på et bredt spekter av møter, har LHBT-senteret i 2012 markert seg som en solid faglig aktør både nasjonalt og internasjonalt.

Oppdrag: Bufdir skal bidra i oppfølgingen av lhbt-handlingsplanen

Bufdir viser til Vedlegg 7.

Oppdrag: Bufdir skal bidra til å forvalte FoU-midler avsatt til tiltak for å bedre kunnskapen om og situasjonen for lhbt-personer

LHBT-senteret har i 2012 jobbet aktivt med styrking av kunnskapsgrunnlaget. Fire FoU-prosjekter ble lyst ut i 2012:

- Kunnskapsoppsummering og dokumentasjonsanalyse om lhbt-personer i arbeidslivet

- Forskningsprosjekt om lhbt-personers utsatthet for vold i nære relasjoner

- Kunnskapssammenstilling om barn som vokser opp i familier der foreldre er lesbiske, homofile, bifile og/eller transpersoner

- Forskningsprosjekt om lhbt-personer med innvandrerbakgrunn

Bufdir har godt samarbeid med forskningsmiljøene på feltet, bl.a. gjennom et eget forskernettverk for lhbt. LHBT-senteret har samarbeidet med Fafo om en forskningsantologi. Prosjekt om levekår, livssituasjon og livskvalitet for personer med kjønnsidentitetstematikk, som er det første levekårsprosjektet i sitt slag i Norge, var i slutfasen i 2012, og blir et viktig bidrag for økt kunnskap og videreutvikling av området i 2013.

Oppdrag: Bufdir skal bistå BLD i internasjonale oppgaver på feltet, bl.a. som norsk kontaktpunkt The Informal Network of Governmental LGBT Focal Points og vertskap for en konferanse i forumet i 2012

LHBT-senteret var bl.a. vertskap for, og ledet European LGBT Governmental Focal Points møte i Oslo med 40 deltakere fra sektormyndigheter i 15 land i september 2012. Videre har senteret holdt foredrag for finsk Utenriksdepartement om arbeidet med lhbt-handlingsplaner og var med i delegasjonen til FNs kvinnekommisjon i New York. Senteret bisto faglig med å arrangere et «side-arrangement» om vold mot lesbiske, bifile kvinner og transpersoner. Senteret har også bistått Europarådet til en undersøkelse om hvordan anbefalingene for lhbt-politikk blir fulgt opp i de enkelte land.

DELMÅL 3.2

Bedre levekår og livssituasjon for personer med nedsatt funksjonsevne

Personer med nedsatt funksjonsevne har samlet sett dårligere levekår enn gjennomsnittet i befolkningen, bl.a. i form av lavere utdanning, svakere arbeidstilknytning og dårligere økonomi. Tall fra SSB viser svak nedgang i antall personer med nedsatt funksjonsevne i arbeid de siste årene.

Bufdir har deltatt i et prosjekt i regi av Nordens Velferd-

center: «Trender i Funksjonshinderpolitikken i Norden». Rapporten beskriver hvilke trender i samfunnet som kan påvirke politikken for mennesker med nedsatt funksjonsevne i årene framover. Et felles utviklingstrekk for de nordiske landene er at opplæringstilbudet i stor grad blir gitt andre steder enn der øvrige barn får tilbud. Andelen som får undervisning utenfor vanlig klasse øker etter hvert som barnet blir eldre.

Gjennom arbeidet med faktarapport om levekår for personer med nedsatt funksjonsevne har Bufdir sett at levekårene for utviklingshemmede er bedre på de områdene der reformmålene har vært tydelig etterstrebet, enn på de områdene der målene ikke har vært fulgt opp i samme grad. Bruken av makt og tvang har f.eks. gått ned i årene etter Ansvarsreformen fra 1992 på grunn av at rettsikkerhet har blitt bedre. For områdene utdanning, arbeid og bolig ser Bufdir derimot de klareste gapene sett mot reformens intensjoner.

Deltasenteret lanserte i 2012 sin strategi med fem hovedområder for arbeidet med universell utforming i perioden 2012-2014:

1. Være et nasjonalt kompetansesenter for deltakelse og tilgjengelighet, bidra til innovasjon og være en pådriver i arbeidet med å identifisere nye utfordringer og muligheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne
2. Fremme tverrsektorielt samarbeid og helhetlig tilnærming
3. Styrke og trekke erfaringer fra arbeidet med universell utforming i Norden og Europa, på tvers av landegrensene
4. Øke kunnskapen om medvirkning, både for å oppnå tilgjengelige og brukervennlige universelle løsninger og som ledd i overholdelse av plan og bygningsloven og lov om råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne
5. Fokusere på digital deltakelse som en forutsetning for deltakelse

Digital teknologi muliggjør økt deltakelse, men kan også skape nye barrierer. I 2012 prioriterte Deltasenteret bl.a. utvikling av standarder for tilgjengelige dokumenter, automater og for brukervedvirkning i IKT-tjenester, og forberedelse av programmet unIKT, som er en videreføring av ITfunk programmet i Norges forskningsråd.

Deltasenteret leverte i 2012 sitt største prosjekt noensinne, konferansen UD2012-Universal Design 2012. Konferansen samlet 500 deltakere fra mer enn 40 land. Deltasenteret har også bidratt til et nordisk charter for universell utforming, som ble lansert i 2012, og et utkast til strategi om universell utforming for Nordisk ministerråd. Deltakonferansen 2012 i Molde var et nybrottsarbeid. For første gang i Norge ble tema universell utforming til sjøs viet en hel konferanse.

Tverrsektorielle oppdrag: Bufdir skal følge opp Lov om kommunale og fylkeskommunale råd for personer med nedsatt funksjonsevne

Bufdir skal ha oversikt over råds- og representasjonsordninger i kommuner og fylkeskommuner, og orienterte om dette på den årlige konferansen for fylkesrådene i Kirkenes. I forkant gjennomførte Bufdir en spørreundersøkelse overfor kommunale og fylkeskommunale råd i Nord-Norge. 38 prosent av rådene blir ikke brukt i saker som er viktige for personer med nedsatt funksjonsevne, nærmere to av tre råd sier de ikke har fått nødvendig opplæring for å kunne utføre oppgavene, og rådene bruker mest ressurser på arbeid med tilgjengelighetsspørsmål.

I 2012 har Deltasenteret arbeidet med å konkretisere oppdraget, som bl.a. vil dreie seg om å få en god registrering av råds-/representasjonsordninger i kommunene.

Tverrsektorielle oppdrag: Utarbeide plan for FoU-aktiviteter

FoU-planen er utarbeidet på bakgrunn av innspill fra representanter for organisasjoner av funksjonshemmede, velferdsdirektoratene, Barneombudet, Likestillings- og diskrimineringsombudet og ulike kompetansesentra.

Nye forskningsprosjekter ble i gang i 2012:

- Tjenestetilbud til voldsutsatte personer med nedsatt funksjonsevne
- Medieframstilling av mennesker med nedsatt funksjonsevne
- Inkludering av barn og unge med sansetap i skole og fritid
- Sammenhengen mellom bolig og deltakelse i arbeid og annen aktivitet for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Flere forskningsprosjekter ble også lansert høsten 2012. Prosjektet «Usynlig og selvløsende», som omhandler det å være lesbisk, homofil, bifil eller transperson og samtidig ha nedsatt funksjonsevne er ett av dem. Rapporten, og diskusjonen i etterkant, viser bl.a. at funksjonshemmedes organisasjoner har for liten oppmerksomhet rundt kjønn, kjønnsidentitet og seksualitet, at arrangementer i regi av lhbt-organisasjoner ikke er godt nok tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne og at hjelpeapparatet har for liten kunnskap.

I tillegg lyste Bufdir ut på Doffin ved utgangen av 2012 et forskningsprosjekt som skal gi kunnskap om barn som har foreldre med nedsatt funksjonsevne.

God kunnskap og dokumentasjon om levekårene og livssituasjonen til personer med nedsatt funksjonsevne i alle aldre er et viktig underlag for politikktutforming og tiltaks-

utviklingen. SSBs utvikling av et indikatorsett for å kunne følge levekårsutviklingen for personer med nedsatt funksjonsevne var i slutfasen i 2012. Indikatorsettet blir et viktig verktøy for å dokumentere utviklingen i årene framover.

Ti nye filmer i serien «Sånn er jeg, og sånn er det» ble finansiert av Bufdir i 2012. Serien ble vist i NRK Super julemorgen 2012, og ble svært godt mottatt av barn og foreldre.

Tverrsektorielle oppdrag: Følge opp strategiplan for barn og unge med nedsatt funksjonsevne

Bufdir utarbeider en rapport om departementenes mål, strategier og tiltak når det gjelder barn og unge med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Arbeidet skjer i samarbeid med andre velferdsdirektorater, og er ferdig i løpet av april 2013.

Tverrsektorielle oppdrag: Følge opp evaluering av tilskuddsordningen for funksjonshemmedes organisasjoner

Bufdir har gjennomført flere møter og en bred høringsprosess blant berørte organisasjoner i forbindelse med utarbeidelsen av forslag til nytt regelverk for tilskudd til de funksjonshemmedes organisasjoner. Det kom inn 64 høringsuttalelser. Direktoratet har videre igangsatt et arbeid for å effektivisere forvaltningen av tilskuddsordningen, bl.a. ved å planlegge digitalisering av søknads- og rapporteringsprosessen på Altinn.

Tverrsektorielt oppdrag: Følge opp informasjons- og utviklingsprogram rettet mot utviklingshemmede

Bufdir har gjennomført regionale konferanser om politikken for mennesker med utviklingshemming. Målgruppen var politisk og administrativ ledelse i kommuner og fylker, representanter for organisasjoner for mennesker med utviklingshemming og deres pårørende, representanter for kommunale og fylkeskommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne, viktige arbeidstakerorganisasjoner og representanter for statlige myndigheter og faginstanser. Deltakerne ga gode tilbakemeldinger på arrangementet.

Bufdir har laget heftet «Retten til å være med – Mennesker med utviklingshemming skal IKKE diskrimineres». Målet er å opplyse personer med utviklingshemming om rettigheter generelt, og legge til rette for at de kan delta aktivt i samfunnet på likefot med alle andre.

Direktoratet har i tillegg laget en lettest og forkortet utgave av FNs konvensjon om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Målet er at personer med utviklingshemming lettere skal få kunnskap om sine rettigheter etter konvensjonen. Heftet vil også være nyttig for mennesker med minoritetsbakgrunn, lesevansker, barn, unge mv. Heftet er publisert på Bufdirs hjemmesider.

Sektorvise oppdrag: Følge opp NOVA - rapporten «Ansvarsfordeling til barns beste? Barn og unge med funksjonsnedsettelser i barnevernet»

Som en oppfølging av rapporten fikk NOVA i oppdrag å utarbeide en veileder for å øke kompetansen til ansatte i barnevernet om omsorgssvikt i kombinasjon med nedsatt funksjonsevne. Veilederen skal også være relevant for barnevernets samarbeidspartnere. Bufdir har satt ned en ekspertgruppe som gir innspill til veilederen som skal være ferdig før sommeren 2013.

Oppdrag: Bufdir får ansvar for å koordinere arbeidet med rapport om levekår og livssituasjon for mennesker med utviklingshemming

Bufdir har koordinert arbeidet med å lage en faktautredning om levekårene for personer med nedsatt funksjonsevne der dagens situasjon sammenlignes med målene i ansvarsreformen fra 1992. Arbeidet er gjort i samarbeid med flere fagdirektater, bruker- og interesseorganisasjoner og aktuelle kompetansemiljøer på feltet.

Oppdrag: Bufdir skal vurdere behov for «lettlest» ordbank og sørge for at det ev. blir etablert

Bufdir har vurdert at det er behov for å lage en «lettlest» ordbank for personer med utviklingshemming. Målet er å gjøre det lettere for personer med utviklingshemming å bli kjent med sine rettigheter. Arbeidet ferdigstilles 1. april 2013.

Oppdrag: Bufdir får i oppdrag å arrangere en konferanse i forbindelse med funksjonshemmedes internasjonale dag 3. desember

Bufdir arrangerte en konferanse der tema var «Personer med nedsatt funksjonsevne – hvilken plass har de i media?» Konferansen holdt et faglig høyt nivå, bl.a. med deltakelse av Head of Diversity i BBC. I tillegg ble det gjennomført en paneldebatt med representanter fra media og brukerorganisasjoner. Markeringen fikk god mediedekning. Evalueringen viste at deltakerne var svært fornøyd med både temaet og gjennomføringen. Et utdrag av konferansen er publisert både på Bufdirs hjemmesider og på YouTube. Til konferansen ble det også laget en film som viser framstillingen av personer med nedsatt funksjonsevne gjennom historiske klipp fra NRKs arkiver.

DELMÅL 3.3

Bidra til likestilling mellom jenter og gutter og kvinner og menn i familie-, arbeids- og samfunnsliv

Direktoratet har utarbeidet en kompetanseplan om kjønn og kjønnslikestilling og opprettet en likestillingsgruppe

som jobber med kompetansebygging bl.a. ved å delta på konferanser og andre arrangementer om kjønn og kjønnslikestilling. Gruppen har også vært på studietur til Senter for kunnskap og likestilling i Steigen kommune, og det ble gjennomført møter med BLD og LDO om kjønnslikestilling.

Tverrsektorielle oppdrag: Bufdir skal i 2012 starte arbeidet med å opparbeide seg kompetanse om kjønn og kjønnslikestilling

Bufdir har etablert kontakt med sentrale aktører på kjønnslikestillingsfeltet og har opparbeidet seg overordnet kjennskap til hovedutfordringer for kjønnslikestilling i Norge. I 2012 har Bufdir levert to høringssvar til «Skjeieutvalget»: Struktur for likestilling og Politikk for likestilling. Bufdir er i gang med å lage en intern nettside med informasjon om bl.a. lover, dokumenter, miljøer og litteratur på likestillingsfeltet.

Oppdrag: Mandat for arbeidsgruppe som skal vurdere om det bør utvikles et e-læringsverktøy for likestilling og mangfold til bruk i norske virksomheter

Ved utgangen av 2012 ble Likestillingssenteret på Hamar, LDO, IMDi og Fornyingsdepartementet/Difi invitert til å delta i arbeidsgruppen. Utkast til mandat er utarbeidet.

HOVEDMÅL 4

Et godt samarbeid med kommunene

Bufetat arbeider aktivt for å fremme godt samarbeid med kommunene. Det viktigste kommunesamarbeidet finner sted i den løpende kontakten mellom kommunene og Bufetats tiltak.

Bufdir har jevnlig dialog med KS og NOBO. Begge organisasjonene er representert i nasjonalt programutvalg, som skal sikre at fagmiljøer, kommuner, interesseorganisasjoner, fagforeninger og andre berørte statlige instanser involveres i utviklingen av Bufetats arbeid med faglig standardisering.

KS og NOBO har også vært involvert i arbeidet med ny kommunikasjonsstrategi for barnevernet.

Bufetat er i dialog med kommunene om hvordan omstillingsarbeidet som pågår påvirker tjenestene som kommunene benytter.

Undersøkelser om samarbeidet mellom Bufetat og kommunene som ble gjort i 2011 hadde som mål å heve kvaliteten på tjenestene som Bufetat tilbyr. Metoden baserte seg på nettbasert spørreundersøkelse, lokale dialogkonferanser og konkrete og kortfattede forbedrings-

protokoller fra dialogkonferansene. Resultatene var positive. Prioriterte områder for videre arbeid er gjensidig informasjon om overordnede føringer, felles dialog og brukermedvirkning.

Undersøkelsen viser samtidig at barneverntjenesten i kommunene og Bufetat er enige om at det er mangler ved barnevernets tjenestetilbud både i det kommunale og i det statlige barnevernet. Begge er enige om at de kommunale og statlige barneverntiltakene ikke dekker behovene som er der, og at tilbudet ikke oppleves som helhetlig.

Bufetat har i samarbeid med barneverntjenestene i kommunene laget felles forbedringsprotokoller. Forbedringsprotokollene vektlegger bedre kvalitet i arbeidet, målbare tiltaksplaner, behov for felles kompetanseheving, utvikling av tiltaksapparatet, bedre informasjonsutveksling og felles rutiner som sikrer brukermedvirkning i alle ledd.

DELMÅL 4.1

Bidra til inngåelse av samarbeidsavtaler mellom kommunalt og statlig barnevern

Bufetat arbeider med å innfri målet om å ha samarbeidsavtaler med alle kommuner.

Bufetat skal invitere kommunene til regelmessige undersøkelser av samarbeidet og følge opp forbedringsforslag.

Styringsparameter: Samarbeidsavtaler mellom Bufetat og alle kommuner

To regioner har samarbeidsavtaler med alle kommuner og én region har samarbeidsavtaler med alle så nær som fire kommuner. De to resterende regioner samarbeider med KS om videre prosess for å inngå samarbeidsavtaler med kommunene.

Bufetat har gjennomført undersøkelser og fulgt opp forbedringsforslag som er utviklet i samarbeid med kommunene. To regioner erfarer imidlertid at kommunenes interesse for å delta på dialogkonferanser i etterkant av undersøkelsene varierer.

Oppdrag: Bufdir skal utvikle en plan for bruk av familieråd i 2012 - 2015

I barnevernet ble det gjennomført familieråd for over 600 nye barn i 2012.

Bufdir viser til brev til BLD der det ble redegjort for arbeidet med plan for familieråd og avventer hva som blir etatens framtidige oppdrag når det gjelder familieråd.

Bufetat jobber målrettet med å legge til rette slik at alle landets kommuner har kompetanse til å bruke familieråd som arbeidsmåte. Tilbakemeldinger fra kommuner tyder på at samarbeidet mellom Bufetat og kommunene fungerer godt.

Utviklings- og forskningsprosjektet «Bruk av familieråd i fosterhjemsarbeid» pågår i ca. 50 kommuner. Målet er å øke bruken av familieråd for å se om noen i barnets familie eller nettverk kan være fosterhjem. Omtrent en fjerdedel av alle familieråd som ble avholdt i 2012 omhandler dette. Mange av familierådene har resultert i at slekt, nettverk og familie har tatt på seg oppgaven som fosterforeldre.

Alle regionene prøver ut familieråd på utvalgte institusjoner. Animasjonsfilmene som er laget er godt mottatt både i inn- og utland og lest inn på henholdsvis 18 og 16 språk. De er tilgjengelige på YouTube. Målgruppen for den ene av filmene er barn/ungdom i alderen 7-13 år. Den andre filmen har målgruppe foreldre/foresatte, slekt og nettverk hvor barn trenger fosterhjem. Filmene har bidratt til et bedre omdømme av barnevernet og ført til at mange brukere ønsker å gjennomføre familieråd.

Omtrent alle kommunene i Norge har fått tilbud om opplæring i familieråd. Noen kommuner som over tid har hatt stor familierådsaktivitet har igangsatt samarbeidsprosjekter for å tilby familieråd ut over barnevernet.

DELMÅL 4.2

Akuttjeneste med tiltak av god kvalitet tilpasset barns behov

Etatens prinsipper om å tilby virksomme, trygge og sikre tjenester som er tilgjengelige og rettferdig fordelt, danner utgangspunktet for arbeidet med faglig standardisering. Standardisering dreies rundt innholdet i tjenestene, og hvordan Bufetat skal jobbe på en faglig riktig og hensiktsmessig måte i utøvelsen av tjenestene og i møtet med barn, ungdom og familier.

Oppdrag: Rutiner for en god akuttberedskap skal følges opp. Ved behov skal barn raskt få et akutttilbud som er i tråd med barnas behov. Bufdir skal arbeide for at akutttiltakene i Bufetat utvikler god kompetanse

Utkast til faglig standardisering av Bufetats akuttarbeid er utarbeidet i 2012. Når akutt plasseringer skjer skal barna ivaretas i henhold til beste kunnskap om virkninger av kriser på individer og i systemer. Akutt plasseringer skal vare kortest mulig og bidra til at tilbudet etter akutt plassering er relevant og av god kvalitet. Et faglig standardisert arbeid i akuttforløpet skal prøves ut i utvalgte enheter i regionene.

Opplegget for utprøvingen er planlagt i samarbeid med regionene og praksisfeltet. Utprøvingstiden er 1. januar til 1. juli 2013.

DELMÅL 4.3

Videreutvikle tiltak for å styrke forelderollen, herunder tiltak som kan nyttes av kommunene

Aktiviteten i «Godt samliv»-kursene har gått ned etter at ansvaret ble overført til kommunene. Bufdirs rolle er kvalitetssikring og godkjenning av materiellutsending.

Oppdrag: BLD ber om at Bufdir kartlegger behovet og foreslår hvordan tiltak for å styrke forelderollen bør utvikles og samordnes. Bufdir skal kort redegjøre for hvordan pådriverarbeidet ovenfor kommunene samordnes internt i etaten (f.eks. Papparingen, «Ser du meg»-grupper, «Godt samliv!»-kurs, Foreldreveiledningsprogrammet m.m.)

I 2012 ble det sertifisert 424 nye veiledere, fordelt på 63 kommuner i program for foreldreveiledning. Av disse fikk 80 kompetanse i minoritetsprogrammet: veiledning av foreldre med minoritetsbakgrunn. Bufetat startet et utviklingsarbeid for å justere minoritetsprogrammet for å nå flere familier i områder der det ikke er så mange med samme språkbakgrunn.

Ved utgangen av 2012 er det 2 800 personer med veiledningskompetanse og ca. 85 personer med trenerkompetanse fordelt over hele landet. Trenerne holder opplæring for nye veiledere og arrangerer årlige lokale nettverksamlinger for å holde kompetansen ved like.

Opplæring i programmet gis i hovedsak til ansatte i kommunene og til ansatte ved Bufetats omsorgssentre for enslige mindreårige asylsøkere og andre institusjoner. Minoritetsprogrammet er særlig aktuelt i de større byene. I 2012 ble det oversatt til polsk.

I 2012 distribuerte Bufdir via landets helsestasjoner permen «Sammen foreldre og barn» til to tredeler av de ca. 60 000 årlig fødende i Norge. Ved utgangen av 2012 var det gjennomført en dags opplæring i bruken av materialet i alle landets fylker. Helsesøstre formidler stort behov for oversettelse av materialet til andre språk.

Bufdir utvikler en app for mobiltelefoner som vil gi småbarnsfedre bedre muligheter til å møtes og invitere til arrangementer på helsestasjoner eller andre steder. Tiltaket har fått navnet «Pappatid». I tillegg vil den ha innhold

som vil bidra til en bevisstgjøring og utvikling av farsrollen. Dette blir supplert av informasjon på nett som bl.a. vil dekke kursinnholdet i den tidligere Papparingen, stoff fra Program for foreldreveiledning, lenker til NAV, mm. Første del av utviklingsarbeidet for applikasjon ble ferdigstilt høsten 2012. Planen er å lansere tilbudet før sommeren 2013.

HOVEDMÅL 5

God økonomisk og faglig styring

Bufetats samlede budsjett var i 2012 på 8 mrd. kroner. Det statlige barnevernet utgjør 5,5 mrd. kroner, familievernnet 355 mill. kroner, drift av omsorgssentrene 274 mill. kroner og Bufdir 298 mill. kroner. Prosjekter og tilskudd utgjorde 1,6 mrd. kroner.

Bufetat har i 2012 lagt vekt på omstilling av tiltaksapparatet og økonomisk styring.

Det statlige barnevernet startet året med betydelige budsjettutfordringer som omfattet alle regionene. Utfordringene var spesielt store i Region vest.

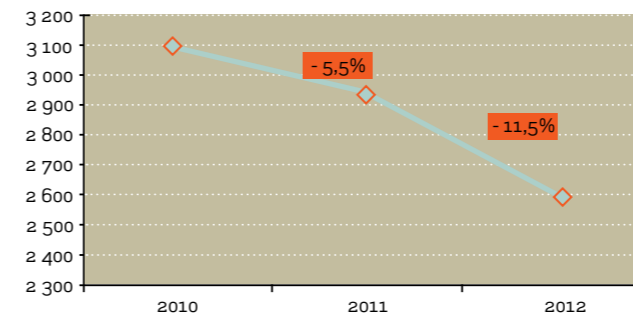
Aktiviteten, målt i antall oppholdsdager, økte med 6,4 prosent og er beregnet til å koste 100 mill. kroner. Den reelle utgiftsveksten er på 0,8 prosent og er lavere enn aktivitetsveksten. I 2012 ble utgiftene pr. oppholdsdag i institusjon og senter for foreldre og barn redusert med reelt 2 prosent. Dette betyr at etaten i 2012 har klart å oppnå en effektivisering. Omstillingen i fire av fem regioner er gjennomført i godt samsvar med planen regionene la ved årets start. Utviklingen i Region vest er bekymringsfull og Bufdir jobber særskilt med denne regionen.

Etaten har hatt syv omsorgssentre. I 2012 ble to omsorgssentre avvirket. Omstillingen er gjennomført innenfor opprinnelig budsjett. Region nord og Region øst har gjort en formidabel jobb.

Familievernnet og Bufdir har oppnådd budsjettbalanse.

Produktivitet i det statlige barnevernet

FIGUR 3 TOTALE UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER PR. OPPHOLDSDAG 2010-2012

Figuren viser de totale utgifter fratrukket refusjoner på kapittel 855 for alle formål, delt på det totale antallet oppholdsdager i det statlige barnevernet. Dette inkluderer alle utgifter i regionene inkludert administrative utgifter og støttefunksjoner. Beregningen gir et bilde på den totale produktiviteten i etaten. Tallene er korrigert for pris- og lønnsvekst.

Reduksjon av utgiftene pr. oppholdsdag fortsetter i 2012. Utgifter pr. oppholdsdag er totalt sett redusert med 11,5 prosent fra 2011 til 2012. At flere barn får hjelp fra det statlige barnevernet og at utgiftene pr. barn avtar tyder på en betydelig effektivisering. Effektiviseringen er basert på barnevernfaglige vurderinger og innebærer at flere barn får tilbud om fosterhjem i stedet for å flytte på institusjon.

Utgiftene pr. oppholdsdag for barnevernsinstitusjonene og senter for foreldre og barn er redusert med 2,4 prosent fra 2011 til 2012. Den samlede produktivetsforbedringen viser at mye godt arbeid blir utført i etaten når det gjelder utgiftskontroll og styring etter beste praksis-metoden. Bufetats kontroll med tilleggsbetalinger har også gitt resultater.

Innkjøp

Innkjøp utgjør i overkant 2,5 mrd. kroner, hvor kjøp av barneverntjenester utgjør den største delen. Etaten arbeider derfor med strategisk styrking av innkjøpsområdet med sikte på forbedringer og effektiviseringer. Satsingene er delt inn i fire hovedområder: Kjøp av barneverntjenester, eiendom, andre anskaffelser og innføring av bestillings-system.

BiRK - fag- og rapporteringssystem

Nytt fag- og rapporteringssystem Birk skal bidra til å styrke den faglige og økonomiske styringen av barnevernet. Utviklingen av dette systemet kom i gang for fullt i 2012 og går som planlagt. I løpet av året ble brukergrensesnitt og design laget. Systemet vil implementeres i første omgang i en pilotregion i 2014.

Oppdrag: Styrket kontroll med refusjonsordningen for kommunale barnevernutgifter til EMA

Bufdir har i 2012 utarbeidet en ny felles rutine for behandling av refusjonskrav i Bufetat. Rutinen blir implementert i 2013.

For å sikre god etterlevelse av økonomiregelverket, herunder kapittel 6 i Bestemmelsene om økonomistyring i staten som omhandler tilskudsforvaltning, gjennomførte Bufetat en risikovurdering av Bufetats forvaltning av ordningen. Dette for å kunne tilpasse kontrolltiltak til risiko og vesentlighet, slik at kostnaden ved å gjennomføre kontrollen ikke overstiger nytten denne kontrollen gir.

Risikovurderingen avdekket behov for bl.a. tiltak rettet mot informasjonsformidling og organisering. Bufdir følger opp dette.

Etter avtale med BLD har Bufdir oversendt forslag til ny blankett som kommunene skal framsette sine refusjonskrav på.

DELMÅL 5.1

Bufetat/Bufdir skal drive virksomheten slik at etaten oppnår budsjettbalanse

I 2012 har avvik fra budsjettbalanse hatt høy prioritet. I tillegg til ordinær måneds- og tertialrapportering på økonomi, har budsjettsituasjonen i regionene vært et sentralt tema på alle virksomhetsstyringssamtaler mellom direktoratet og regionene i løpet av året. Budsjettsituasjonen, prognoser og tiltak for å oppnå budsjettbalanse har vært faste tema i direktørmøtene.

Etatens hovedutfordringer har vært knyttet til barnevernet og omstilling av omsorgssentrene.

Barnevernet

Budsjettutfordringene for det statlige barnevernet er særlig knyttet til at flere barn får tilbud fra det statlige barnevernet. Dette medfører at etaten må ha sterk fokus på omstilling av tiltaksapparatet. Selv med store utfordringer har Bufetat oppnådd en betydelig effektivisering ettersom aktivitetsveksten har vært større enn utgiftsveksten. Siden 2009 har utgiftene målt i faste kroner økt med 3 prosent, mens antall barn som får et tilbud fra etaten i samme periode har økt med 20 prosent.

Bufdir har, i samarbeid med regionene, utarbeidet «Plan for budsjettbalanse» som er et verktøy for å synliggjøre budsjettutfordringer og aktivitetsutviklingen for regionene. Regionene gjør rede for aktiviteter som må iverksettes for å møte utfordringene de står overfor.

TABELL 2-9 UTFORDRING, TILTAK OG OPPNÅDD EFFEKT ETTER REGION I 2012. BELØP I HELE MILL. KRONER

Region	Utfordring	Tiltak	Effekt
Region øst	60	61	40
Region sør	40	40	30
Region vest	70	90	20
Region Midt-Norge	26	47	27
Region nord	26	21	27
TOTALT	222	259	144

Tabell 2 9 oppsummerer budsjettutfordringene i 2012 og viser oppnådde effekter. Summen av gjennomførte tiltak i etaten har ikke vært tilstrekkelig. I hovedsak skyldes dette store utfordringer i Region vest. De øvrige regionene har hatt en meget positiv utvikling.

Region øst har ikke oppnådd full effekt av planlagt innsparing i 2012 bl.a. som følge av aktivitetsvekst i fosterhjem tilknyttet private tiltak og lavere kapasitetsutnyttelse i statlige institusjoner enn forventet. I tillegg har regionen flere kjøp enn forutsatt. Region øst har positiv effekt på tilleggsbetalinger. Region øst har økt bruken av fosterhjem, hovedsakelig de private hjemmene, og hatt en reduksjon i hjelpetiltak i hjemmet. Samlet sett har Region øst oppnådd ønsket vridning i tiltaksapparatet.

Region sør har redusert samlede utbetalinger av tilleggsbetalinger. Budsjettert reduksjon i lønnsutgifter var høyere enn den realiserte effekten.

Region vest er i en krevende budsjettmessig situasjon hvor bl.a. omstilling av tiltaksapparatet er en stor utfordring. Regionen har hatt større utfordringer enn forventet ved begynnelsen av året. Effektene av de planlagte tiltakene har ikke nådd forventningen i 2012. Regionen har hatt særlig stor aktivitetsvekst, og mest i fosterhjem tilknyttet private tiltak. Regionen har i tillegg økt bruk av private institusjoner og kapasitetsutnyttelsen i egne institusjoner har vært lav. Region vest og direktoratet har satt i gang et felles prosjekt for å bedre utgiftsutviklingen og sikre kvaliteten på tjenestene som tilbys i regionen.

Region Midt-Norge oppnådde budsjettbalanse i 2012.

Region nord har bl.a. oppnådd god effekt gjennom nedleggelse av institusjoner og familie- og nettverksavdelinger. Region nord har en aktivitetsvekst på 11 prosent og en utgiftsvekst på 6 prosent fra 2011 til 2012. Regionen har i 2012 foretatt betydelig omstilling av tiltaksapparatet og redusert antall ansatte i løpet av året.

Omsorgssentrene

Bufetat har utfordringer knyttet til avvikling av leiekontrakter som har vært benyttet av de nedlagte omsorgssentrene.

Omstillingen av bemanning og nedleggelse av de to omsorgssentrene i Region nord og Region øst er gjennomført uten behov for tilleggsbevilgninger. Regionene har gjennomført en meget krevende omstilling på en svært tilfredsstillende måte.

Styringsparameter: Antall administrative stillinger i direktoratet og regionene knyttet til drift av de regionale tjenestene skal ikke øke

Bufetat har ikke hatt vekst i antall ansatte i administrative stillinger i 2012.

DELMÅL 5.2

Etaten skal ha god omstillingsevne

Gjennom kvalitetsutviklingsprogrammet har Bufetat fått på plass viktige organisatoriske rammeverk, kvalitetsbegrep og faglige prinsipper. Etaten har etablert en overordnet tjenestemodell. Med bakgrunn i denne er det etablert en standard for organisering av regionledelsene og føringer for organisering av regionenes tjenesteapparat. Alle regionene har i 2012 gjennomført betydelig omstilling.

Det er etablert ledernettsverk på funksjonsdirektørnivå med nasjonal styring og koordinering. Mandat for nettverkene er utarbeidet.

Administrative støttefunksjoner

På bakgrunn av kartleggingen og anbefalinger om løsninger fra Deloitte besluttet Bufetat å endre organisering av administrative oppgaver innen HR, regnskap, lønn, arkiv og dokumentasjon og IKT. Funksjonene er samorganisert i en ny organisatorisk enhet i etaten, Bufetat senter for administrasjon og utvikling, som utfører oppgaver for hele Bufetat.

Status i kvalitetsutviklingsprogrammet ved utgangen av 2012

Tabellen under oppsummerer de viktigste leveransene fra programmet ved utgangen av 2012.

MÅL	HVA ER GJORT?
Felles forståelse for kvalitetsbegrepet i etaten	<ul style="list-style-type: none"> Kvalitetsbegrepet er definert. Faglige prinsipper er definert, og som store deler av etaten har vært engasjert i utvikling av prinsippene
Riktig kvalitet i hele etatens tjenestetilbud	<ul style="list-style-type: none"> Faglig standardisering for akutt og kartleggingsarbeid er beskrevet og er nå til utprøving Nasjonalt programutvalg etablert som referansegruppe for arbeidet med faglig standardisering Beskrevet rammer for internkontroll og videre arbeid Utarbeidet brukerstrategi
Riktig ansvarsdeling og godt samarbeid med kommunene	<ul style="list-style-type: none"> Kommunisert programmet gjennomgående i dialogmøter med kommunene Dialogkonferansene som ble gjennomført høsten 2010 har vært utgangspunkt for programmets innhold
Effektiv ressursbruk i etaten	<ul style="list-style-type: none"> Ny standard for organisering av regionledelsen implementert Etablert Senter for administrasjon og utvikling for besluttede administrative støttefunksjoner Plan for Bufetat senter for administrasjon og utvikling, fase 2 er etablert Nullpunkt for effektivisering av administrativ ressursbruk under etablering
Tydlig rolle- og ansvarsforståelse i etaten	<ul style="list-style-type: none"> Standard for organisering av regionledelsen implementert Fagnettverk på alle funksjonsområder etablert
Trygge og kompetente medarbeidere	<ul style="list-style-type: none"> Faglig standardisering for akutt og kartleggingsarbeid er til utprøving Beslutning om kompetansemødel og tiltak for 2013 foreligger

ANNEN RAPPORTERING

EU-programmet Aktiv Ungdom

Aktiv Ungdom har jobbet svært utadrettet også i 2012, med utallige informasjons- og opplæringstiltak. Veiledningen har blitt ytterligere styrket. Alle prosjektmidlene er tildelt. Prosjektmidlene økte med ca. 35 prosent sammenlignet med 2011. Samtidig hadde Europakommisjonen bestemt at antall søknadsrunder skulle reduseres fra fem til tre, og at bruken av elektroniske søknader skulle være obligatorisk i tillegg til papirkopier av søknaden. Dette var svært forvirrende for mange av de potensielle søkerne, som forsto det slik at de elektroniske søknadene kom i stedet for papirsøknadene. Trass i omfattende opplysningsvirksomhet om dette, var det likevel mange søknader som ikke ble godkjent da de kun ble sendt inn i én versjon. Etter tre års kontinuerlig økning av antall søknader, opplevde Bufdir derfor i 2012 en nedgang på nesten 30 prosent. Dette ble imidlertid kompensert ved at søknadene hadde høyere kvalitet enn tidligere, noe som bl.a. skyldtes flere og bedre opplæringstiltak og intensivert veiledning. Antallet godkjente prosjekter ble dermed det høyeste noen gang – en økning på 18 prosent fra 2011.

Rettsferdsvederlagssaker

I 2012 har Bufdir mottok 396 nye søknader om rettsferdsvederlag i 2012, 14 færre enn i 2011. 423 søknader ble ferdigbehandlet – en økning på 114 fra 2011. Bufdir har

mottatt flere ekteskapsaker enn tidligere. Majoriteten av sakene gjelder klager over skilsmisse, separasjonsvedtak og utstedelse av ekteskapsattest til bruk for utenlandsk myndighet.

Saker etter St.meld.nr.24 (2004-2005) om erstatning til barn som var utsatt for omsorgssvikt og overgrep i barnehjem og spesialskoler for barn med atferdsvansker før 1980, er stadig synkende i antall, mens øvrige rettsferdsaker har økt de siste årene. De sistnevnte sakene har gjennomgående flere påstander i hver søknad. Dette betyr at de fleste sakene Bufdir mottar nå er svært arbeidskrevende og ofte omfangsrike. Flere saker omhandler forhold av nyere dato. 45 var søkere under 30 år på søknadstidspunktet, og 6 av disse er født på 1990-tallet.

Bufdir har laget en elektronisk erfaringsbase for rettsferdsvederlagssaker. For det første skal den være et presedensarkiv for saksbehandlere og beslutningstakere i rettsferdsvederlagssystemet. En slik bruk av erfaringsbasen vil bidra til mer likebehandling av søknadene, og effektivisere arbeidet og sikre at kunnskap ikke går tapt når det skjer utskiftning av personale. Erfaringsbasen skal også gi oversikt over type kritikk som er reist mot barnevernet i moderne tid (etter barnevernloven av 1992), herunder hvilke påstander som fremmes hyppigst og hvilke type institusjoner som går igjen.

TABELL 2-10 SAKER REGISTRER I ERFARINGSBASEN BEHANDLES ETTER 1992-LOVEN

Påstand	Antall etter 1992-loven (inkl. etter 2000)	Antall etter 2000	Innvilgelse av saker etter 1992-loven
Manglende inngripen	35	11	19
Manglende oppfølging	30	10	15
Feilplassering	7	1	1
Kritikkverdige forhold ved opphold på institusjon etter 1980	30	7	4
Kritikkverdige forhold ved Opphold i fosterhjem etter 1980	21	3	5
Kritikkverdig mange flyttinger under offentlig omsorg	15	7	2
Urettmessig inngripen/omsorgsovertakelse	2	2	0
Manglende ettervern	7	3	1
Urettmessig tilbakeføring (til familie)	5	1	1
Manglende tilsyn	2	0	0
Kritikkverdig adskillelse av søsken	3	0	0

Manglende inngripen og manglende oppfølging, og opphold på institusjon etter 1980 er de påstandene som oftest går igjen i disse sakene. Det er innvilget erstatning i omtrent halvparten av de sakene hvor det er påberopt skade eller ulempe som følge av manglende inngripen eller oppfølging fra barnevernet. På den andre siden har kun to personer søkt på grunnlag av at barnevernet urettmessig skal ha grepet inn. Ingen har oppnådd erstatning i de sistnevnte sakene. Påstander om fysiske eller seksuelle overgrep i institusjoner og fosterhjem etter 1980 behandles ikke etter rettsferdsvederlagsordningen, men nevnes i flere søknader. I 11 saker som gjelder forhold mellom 1992-2000 er det nevnt seksuelle krenkelser, overgrep og fysiske og psykiske overgrep i institusjon eller fosterhjem. Basen skal kontinuerlig utvides med nye saker og samtidig spisses, slik at den vil være et enda mer effektivt redskap ved saksbehandling og for å samle informasjon og kunnskap.

Oppdrag: Arrangere seminar om ekteskapsloven for fylkesmenn og folkeregistermyndighet

Seminaret ble gjennomført i november og hovedtemaet var problemstillinger relatert til utlandet og utenlandske dokumenter. I tillegg til innledere fra BLD Og Bufdir, hadde Bufdir invitert innledere fra UDI, Landinfo, NID og Fylkesmannen. I evalueringen som ble sendt ut til deltakerne i etterkant fikk Bufdir gode tilbakemeldinger både på innhold og gjennomføring av seminaret.

Oppdrag: Videreføre driften av mentorordningen Nattergalen

Bufdir har videreført driften av mentorordningen Nattergalen i samarbeid med syv universiteter og høyskoler. Oppgaven består i å utbetale tilskudd og arrangere møter med koordinatorene og ledelsesnivået ved lærestedene. Bufdir drøfter hvordan noen av anbefalingene som NOVA fremmet i sin evaluering av ordningen skal følges opp.

Oppdrag: Overta ansvar for blanketter etter ekteskapsloven, herunder vedlikehold og oppdatering

I 2012 har ikke Bufdir foretatt endringer i blanketter etter ekteskapsloven.

Oppdrag: Bistå departementet i arbeidet med gjennomføringen av de bilaterale avtalene EFTA/EØS landene har inngått med mottakerlandene av EØS-midler (2009-2014)

I februar 2012 ble det enighet med tsjekkiske myndigheter om at Bufdir skal være partner i et predefinert prosjekt under programområde 11, CZ04 Children and Youth at Risk. Prosjektets mål er å forbedre det tsjekkiske systemet som skal ivareta barns rettigheter, tjenester for utsatte barn og deres familier og fosterhjemsordninger. Bufdirs oppgaver ligger til utviklingen av et nytt lov- og regelverk. Konkret vil

arbeidet bestå i å gi konsultasjoner, gjennomføre rundebordskonferanser og gi ekspertuttalelser.

Oppdrag: Oppslagsverk for ansatte som jobber med tiltak og tjenester for ungdom

Bufdir har hatt ansvar for å gjennomføre oppdraget med å lage et oppslagsverk for ansatte som jobber med tiltak og tjenester for ungdom. Oppslagsverket er utarbeidet av en arbeidsgruppe som har bestått av representanter fra Helse- direktoratet, Utdanningsdirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Det kriminalitetsforebyggende råd, Husbanken og Bufdir. To kommuner, Tromsø og Oslo, har også lest og gitt innspill på faglig innhold, vinkling og oppbygning av dokumentet.

Oppdrag: Samarbeid med andre statlige aktører om utsatt ungdom utenfor utdanning og arbeidsliv

Bufdir har sammen med andre direktorater etablert arbeidsgruppe for samarbeid på feltet barn og unge. Formålet er å styrke samhandling på områder der direktoratene har overlappende oppgaver, særlig for gruppen «Utsatt ungdom». Bufdir og Husbanken ledet arbeidsgruppen i 2012. Bufdir har fått på plass fast møtstruktur og gode rutiner for oppgaveløsning. Prioriterte oppgaver i 2012 har vært å identifisere og gi felles innspill til aktuelle satsingsområder i tildelingsbrevene for 2013, og å koordinere felles satsning rundt pågående prosjekter og utviklingsarbeid.

Oppdrag: Regionale konferanser «Sammen for ungdom»

Bufdir har utarbeidet en rapport fra de regionale konferansene «Sammen for ungdom», som ble gjennomført i 2010 og 2011. Målgruppen er primært deltakerne på konferansene, men den kan også være nyttig for andre som er interessert i temaet ungdom, utdanning, arbeidsliv og bolig, og som kan tenke seg å arrangere liknende konferanser. Formålet med rapporten er dels å dokumentere de viktigste læringspunktene fra gruppearbeidene på konferansene: om hva som skal til for å skape bedre samhandling for ungdom, og dels skal den fungere som en veileder for andre som ønsker å gjennomføre liknende arrangementer på regionalt/fylkeskommunalt og kommunalt nivå.

3 ADMINISTRATIVE FORHOLD

3.1 FELLESFØRINGER

Inkluderende arbeidsliv

Bufetat har en godkjent handlingsplan for arbeidsmiljøarbeidet der inkluderende arbeidsliv er et sentralt område. Regionene og enhetene skal i tillegg utarbeide egne planer for å ivareta regionale og lokale behov som ikke favnes av etatsplanen.

Redusere sykefravær

Bufetat hadde som mål for 2012 at sykefraværet i etaten ikke skulle overstige 8,5 prosent. Resultatet for sykefraværet ble 9,1 prosent for 2012 og målet er ikke innfridd så langt.

Bufetat har derfor satt opp en rekke tiltak innen kompetanseheving, forebygging av sykefravær og oppfølging av sykefravær. Sykefravær har vært fast punkt på møtene i sentralt arbeidsmiljøutvalg og har vært fulgt opp i styrings-samtalene med regionene. I tillegg jobber Bufetat systematisk med HMS-arbeid særlig rettet mot nærværsfaktorer hvor hver enhet skal vurdere hva som er de viktigste faktorene. Sykefravær og skademeldinger er tema i dialogen mellom enhetene og regionkontoret. Enheter som har over 10 prosent sykefravær etter annet kvartal pr. år skal kontaktes og følges opp ved behov.

Fire barneverntiltak deltar i IA-prosjektet som er initiert av FAD og hovedsammenslutningene. Prosjektet startet opp høsten 2012.

Øke andelen yrkesaktive personer med redusert funksjonsevne

Bufetat innkaller kvalifiserte søkere som oppgir at de har redusert funksjonsevne til intervju.

Flere regioner har gitt tilbud om arbeidsplassutprøving via NAV.

Oppfølging og tilrettelegging for personer som allerede er ansatt

- Ergonomivurdering ved behov
- Tilrettelegging av arbeidsplass og oppgaver ved behov
- Bruk av oppfølgingsplan i det forebyggende arbeidet ved behov
- Bedriftsintern attføring ved behov

Øke andelen yrkesaktive etter 50 år

- Følge seniorpolitiske dager i henhold til HTA
- Følge ordinære tiltak som kompetanseheving, tilrettelegging, utfordringer i arbeidsdagen

Økning av antallet lærlinger i statsforvaltningen

Aktuelle lærefag i Bufetat kan være IKT-fag, kontorfag, sosialarbeider og kokkefag.

Bufetat har pr. i dag få enheter som egner seg for lærlinger. De siste årene har Bufetat tatt inn en til to lærlinger i året ved IKT-enheten. Bufetat er i gang med en omstrukturering, og det vil være utfordrende å sikre et godt opplegg for hele lærlingperioden. Bufetat hadde tre lærlinger ved årets slutt. Dette er én mindre enn i 2011.

Viderebruk av offentlige data

Presentasjon av statistikk og informasjon gjøres tilgjengelig på våre nettsider. Bufetats rådata er taushetsbelagte og derfor ikke offentlig tilgjengelige.

Utvikling i geografisk fordeling av statlige arbeidsplasser

Bufetat har god fordeling av arbeidsplasser over store deler av landet.

3.2 OPPFØLGING AV RIKSREVISJONEN

I løpet av 2012 har direktoratet iverksatt en rekke tiltak for å følge opp Riksrevisjonens funn etter regnskapsrevisjonen 2011. Planlagt oppfølging er beskrevet til Riksrevisjonen i brev 10. april 2012.

Meklingsordningen i familievernet

Direktoratets oppfølging av meklingsordningen i familievernet er omtalt i brev til BLD 27. juli 2012. Den planlagte oppfølgingen i 2012 er gjennomført i henhold til planen. Arbeidet fortsetter i 2013.

TTA - System for administrasjon av turnus og beregning av arbeidstimer i barneverninstitusjoner

Turnus og arbeidstidsordninger har vært, og vil fortsatt være, et prioritert område i etaten. Høsten 2012 ble det etablert en prosjektgruppe som skal arbeide med arbeidstidsordninger. Prosjektets mandat er bl.a. å sørge for at tiltak iverksettes slik at merknader fra Riksrevisjonen kan lukkes.

Prosjektet har i løpet av 2012 hatt et møte med leverandøren av turnussystemet for å diskutere tiltak mot avvik (endring av rapporter, ansattes adgang til kontroll av egne vakter i TTA, endring av lovlighetssjekk, gyldige varsler av advarsel og brudd mm.). Arbeidet er ikke ferdig og det er et mål å bli ferdig i 2013. Tilgangene til TTA er gjennomgått og begrenset til aktive brukere av systemet. Prosjektgruppen har arbeidet med å etablere en beste praksis for planlegging og vedlikehold av turnus. Prosjektgruppen planlegger turnuskurs for gjennomføring innen juli 2013. Som et ledd i oppfølgingen etter opplæringen, skal alle turnuser og arbeidsavtaler (spesielt for arbeidstakere som går hvilende vakt) i etaten være gjennomgått innen samme tidsrom.

Forvaltningen av tilskudd til Norsk senter for studier av problematferd og innovativ praksis AS

Bufdir har i 2012 foretatt en gjennomgang av Atferds-senterets regnskaper for 2009, 2010 og 2011. Bevilgede midler, som tidligere år var overført til egenkapitalen, ble fratrukket 2012-tilskuddet. Tilskuddet ble også avkortet med ubenyttede midler fra 2009. Til sammen utgjorde dette i underkant av seks mill. kroner. Gjennomgangen av regnskapene var en arbeidskrevende prosess som nødvendiggjorde en delutbetaling før tilsagnet ble bekreftet med tilskuddsbrev i 2012. I 2013 vil praksis være i henhold til kapittel 6 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Gjennom 2012 har Bufdir jobbet med Atferdssenterets søknads- og budsjettmal for å bedre sporbarheten fra søknad, tilskuddsbrev og til rapportering. Bufdir forventer resultater av arbeidet i 2013. Bufdir anser oppfølgingen av Riksrevisjonens funn knyttet til forvaltning av tilskuddet til Atferdssenteret som gjennomført.

Andre avvik

Andre avvik som Riksrevisjonen har funnet i sin revisjon er fulgt opp etter planen.

3.3 PLIKT TIL Å FREMME LIKESTILLING OG HINDRE DISKRIMINERING

Kjønn

Bufetat har en overvekt av kvinnelige ansatte. Fordelingen mellom kjønn varierer imidlertid i stor grad på de enkelte enhetene. Ved kunngjøring av ledige stillinger vil det underrepresenterte kjønn i en del tilfeller oppfordres til å søke. På institusjonene er det viktig å ha en så lik kjønnsfordeling som mulig, uavhengig av likestillingsperspektivet.

Det er tilnærmet likelønn mellom kjønn i Bufetat. Gjennomsnittlig lønnsnivå er litt høyere for kvinner enn for menn. Dette kan forklares ved at det er forholdsvis flere kvinner med høyskoleutdanning, mens det er en overvekt av menn som ikke har høyere utdanning i den store stillingsgruppen miljøarbeidere.

Etnisitet

Bufetat ønsker å øke andelen ansatte med annen etnisk bakgrunn enn norsk. Dette gjøres bl.a. ved at våre stillingsutlysninger har en standardtekst som oppfordrer alle til å søke uansett etnisk bakgrunn mv. Bufetat legger vekt på at søkere med annen etnisk bakgrunn skal innkalles til intervju dersom de er kvalifiserte.

Nedsatt funksjonsevne

Tiltak og resultater er rapportert over.

Religion

Bufetat som arbeidsgiver har ikke utarbeidet tiltak når det gjelder religion.

4 VIRKSOMHETS- OG REGNSKAPSRAPPORTERING

4.1 UTGIFTSFORKLARINGER

KAPITTEL 855/3855
Statlig barnevern

TABELL 4-1 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 855/3855 2010-2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
01 Driftsutgifter	3 367 136	3 468 327	3 548 749	3,0	2,3
22 Kjøp av barneverntjenester	1 545 944	1 629 480	1 712 669	5,4	5,1
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	26 408	25 971	26 325	-1,7	1,4
60 Tilskudd til kommunene	211 682	279 499	348 087	32,0	24,5
SUM UTGIFTER	5 151 171	5 403 277	5 635 830	4,9	4,3
15 - 18 refusjoner	-125 056	-136 582	-135 554	9,2	-0,8
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	5 026 114	5 266 695	5 500 276	4,8	4,4
01 - 02 Diverse inntekter	-23 696	-23 564	-27 564	-0,6	17,0
60 Kommunale egenandeler	-845 047	-854 106	-874 020	1,1	2,3
SUM ANDRE INNTEKTER	-868 743	-877 670	-901 585	1,0	2,7

Beregningene inkluderer utgifter på kapittel 855, post 01,22,45 og 60, samt refusjoner på kapittel 3855, post 15-18. I tillegg vises inntekter på kapittel 3855, post 01,02 og 60. Beløpene er i løpende kroner og er ikke korrigert for generell pris- og lønnsvekst.

Utgifter fratrukket refusjoner øker med 234 mill. kroner fra 2011 til 2012. Utgiftsveksten, som samlet er på 4,4 prosent, er høyere enn lønns- og prisveksten. Utgiftsveksten korrigert for lønns- og prisvekst er på 67 mill. kroner eller 1,2 prosent. Post 60 Tilskudd til kommunene har den klart største prosentvise utgiftsveksten. Årsaken er den sterke økningen i statlige forsterkingstiltak til kommunale fosterhjem som følge av vridning i valg av tiltak.

Aktivitetsveksten, målt i oppholdsdager, i samme periode er 6,4 prosent – betydelig høyere enn utgiftsveksten. Vridning til billigere tiltak har gitt effektivisering.

TABELL 4-2 UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER KAP. 855 STATLIG FORVALTNING AV BARNEVERNET ETTER FORMÅL 2010-2012. BELØP I 1 000 KRONER

Formål	2010	2011	2012	ENDRING		10-11	11-12
				10-11	11-12		
690 Sentre for foreldre og barn	0	0	139 027	0	139 027		
691 Fosterhjem	1 128 020	1 264 641	1 431 506	136 621	166 865	12,1	13,2
692 Barneverninstitusjon	3 125 067	3 097 088	2 883 413	-27 978	-213 675	-0,9	-6,9
693 Hjelpetiltak i hjemmet	289 006	302 249	297 671	13 244	-4 579	4,6	-1,5
694 Fagteam	210 158	218 205	222 286	8 047	4 080	3,8	1,9
696 Fosterhjemtjenesten	308 287	279 014	273 396	-29 272	-5 619	-9,5	-2,0
699 Adopsjon	11 183	10 775	11 468	-408	693	-3,7	6,4
672 Regionale fellesfunksjoner	244 322	261 677	241 510	17 354	-20 167	7,1	-7,7
SUM UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	5 316 042	5 433 650	5 500 276	117 608	66 626	2,2	1,2

Tabellen viser utgiftsutviklingen fordelt på formål på kapittel 855 for de siste tre årene. Beregningene inkluderer utgifter på kapittel 855, post 01,22,45 og 60, samt refusjoner på kapittel 3855, post 15-18. Beløpene er korrigert for generell pris- og lønnsvekst. Formål 690 Sentre for foreldre og barn ble opprettet i 2012 og var tidligere en del av formål 692 Barneverninstitusjon.

Utgifter fratrukket refusjoner til fosterhjem øker med 167 mill. kroner i 2012, noe som tilsier en vekst på nær 13 prosent fra samme periode i fjor. Økningen i utgifter til fosterhjem skyldes en kraftig aktivitetsøkning, målt i antall oppholdsdager, i både statlige beredskapshjem og private fosterhjem (henholdsvis 14 og 25 prosent) og i kommunale fosterhjem med statlige forsterkingstiltak (19,6 prosent). Færre barn i institusjon fører til et økt behov for både statlige og private fosterhjem og forsterking av fosterhjem.

Utgifter fratrukket refusjoner til fosterhjemtjenesten reduseres med 6 mill. kroner i 2012 – tilsvarende 2 prosent. Utgiftsutviklingen må sees i sammenheng med den betydelige aktivitetsveksten på fosterhjemsområdet.

Utgifter fratrukket refusjoner til barneverninstitusjoner reduseres med 214 mill. kroner fra 2011 til 2012. Dette tilsvarer en reduksjon på nær 7 prosent. Utgiftene må imidlertid sees i sammenheng med utgiftene (139 mill. kroner) som føres på formål 690 Sentre for foreldre og barn i 2012. Aktivitet og utgifter knyttet til sentre for foreldre og barn lå tidligere som en del av formål 692 Barneverninstitusjoner. Samlet sett har Bufetat en utgiftsreduksjon på 74 mill. kroner på disse to formålene, noe som utgjør en reduksjon på 2,4 prosent. Bruken av institusjon og sentre for foreldre og barn er i samme periode redusert med 0,6 prosent. Etaten har i en periode med omstilling av tiltaksapparatet klart å effektivisere institusjonsdriften.

Utgifter fratrukket refusjoner til hjelpetiltak i hjemmet er redusert med 5 mill. kroner eller i underkant av 2 prosent i 2012 sammenlignet med 2011. Etter en aktivitetsvekst på nær 11 prosent fra 2010 til 2011, er det en nedgang på 11 prosent fra 2011 til 2012.

Utgifter fratrukket refusjoner til fagteam øker med fire mill. kroner fra 2011 til 2012. Utgiftsutviklingen her må sees i

sammenheng med den totale aktivitetsutviklingen innenfor barnevernet.

Utgifter til regionale fellesfunksjoner reduseres med nær 20 mill. kroner fra 2011 til 2012. Effektiviseringen skyldes bl.a. innsparinger ved overgangen fra områdemodeller i tre av regionene. Nedgang i lønnsutgiftene utgjør 10 mill. kroner av innsparingen fra 2011 til 2012.

KAPITTEL 842/3842 Familievernet

TABELL 4-3 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 842/3842 2010-2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
01 Driftsutgifter	197 940	201 267	210 068	1,7	4,4
21 Spesielle driftsutgifter	4 102	5 423	4 469	32,2	-17,6
70 Tilskudd til kirkens familievern	126 152	127 758	136 482	1,3	6,8
SUM UTGIFTER	328 194	334 447	351 019	1,9	5,0
15 - 18 refusjoner	-3 599	-5 352	-5 479	48,7	2,4
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	324 595	329 095	345 540	1,4	5,0
ANDRE INNTEKTER					
01 Diverse inntekter	-1 066	-767	-1 040	-28,1	35,6
NETTO UTGIFT (UTGIFTER - INNTEKTER)	323 530	328 328	344 500	1,5	4,9

Utgifter fratrukket refusjoner på kapittel 842 viser et mindreforbruk på 1,7 mill. kroner. Fratrukket merinntekter, er det et merforbruk på 2,2 mill. kroner, tilsvarende 0,6 prosent avvik fra tildelt budsjett.

KAPITTEL 856/3856
Enslige mindreårige asylsøkere

TABELL 4-4 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 856/3856 2010-2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	2010	2011	2012	ENDRING I PROSENT	
				10-11	11-12
01 Driftsutgifter	451 644	322 564	256 516	-29	-20
Sum utgifter	451 644	322 564	256 516	-29	-20
15-18 Refusjoner	-11 728	-15 156	-11 935	29	-21
Utgifter fratrukket refusjoner	439 916	307 408	244 581	-30	-20
01 Diverse inntekter	-801	-935	-425	17	-55

Færre ankomster av enslige mindreårige asylsøkere de siste årene har ført til en nedbygging av kapasiteten. Utgifter fratrukket refusjoner var 245 mill. kroner i 2012. Dette er et mindreforbruk på 30 mill. kroner sammenlignet med tildelt budsjett.

Nedleggelsen av flere omsorgssentre har gitt raskere økonomisk effekt i 2012 enn forventet. Avvikling av omsorgssentrene har vært effektive. I tillegg har innsparingstiltak

som avvikling av langturnusavtaler som ble startet i 2011 hatt full effekt i 2012.

Kjøp av private plasser er resultat av inngåtte avtaler og plasseringer i 2011 og tidligere. Ved utgangen av 2012 var ingen barn plassert i private omsorgssentre. Færre ankomster har gitt ledig kapasitet i det statlige apparatet. Ved lavt belegg i de statlige omsorgssentrene har ressurser blitt brukt fleksibelt mellom avdelingene og i perioder har også hele avdelinger vært stengt.

4.2 FORKLARINGER TIL STATSREGNSKAPET

KAPITTEL 842/3842
Familievern

TABELL 4-5 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 842/3842 FAMILIEVERN. 2011 OG 2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
Post 01 Lønn og drift	208 056	215 421	213 419	-2 002
Post 21 Spesielle driftsutgifter	6 593	6 271	7 476	1 205
Post 70 Tilskudd til kirkens famvk.	130 477	137 922	134 983	-2 939
UTGIFTER KAP. 842	345 126	359 615	355 878	-3 737
Post 15-18 Div. refusjoner	-5 352	-5 479	0	5 479
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	339 774	354 136	355 878	1 742
POST 01 DIV. INNTEKTER	-767	-1 040	-595	445

Utgifter fratrukket refusjoner på kapittel 842 viser et mindreforbruk på 1,7 mill. kroner. Fratrukket merinntekter, er det et merforbruk på 2,2 mill. kroner.

KAPITTEL 855/3855
Statlig barnevern

TABELL 4-6 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 855/3855 STATLIG FORVALTNING AV BARNEVERNET. 2011 OG 2012. BELØP I 1000 KRONER

Post	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
Post 01 Lønn og drift	3 480 770	3 571 530	3 563 310	-8 220
Post 22 Kjøp av private barnevtj.	1 629 480	1 712 669	1 703 624	-9 045
Post 45 Investeringer	33 571	26 325	26 671	346
Post 60 Tilskudd til kommunene	279 499	348 087	225 297	-122 790
UTGIFTER KAP. 855	5 423 320	5 658 611	5 518 902	-139 709
Post 15-18 Div. refusjoner	-136 582	-135 554	0	1 742
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	5 286 738	5 523 057	5 518 902	-4 155
Post 01 Div. inntekter	-20 077	-22 764	-17 497	5 267
Post 02 Barnetrygd	-3 488	-3 655	-3 585	70
Post 60 Kommunale egenandeler	-854 106	-875 166	-872 357	2 809
INNTEKTER	-877 670	-901 585	-893 439	8 146

Det samlede avviket mellom utgifter fratrukket refusjoner og tildelt budsjett er på 4,2 mill. kroner. Justert for både refusjoner og merinntekter er det en mindregift på 4 mill. kroner, noe som utgjør 0,1 prosent avvik fra tildelt budsjett. Det største avviket kom på post 60 Tilskudd til kommunene og skyldes aktivitetsvekst, spesielt for forsterkede fosterhjem.

KAPITTEL 856/3856
Enslige mindreårige asylsøkere

TABELL 4-7 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 856/3856 BARNEVERNETS OMSORGSSENTRE FOR EMA. 2011 OG 2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
Post 01 Lønn og drift	322 564	256 516	274 200	17 684
UTGIFTER, KAP. 856	322 564	256 516	274 200	17 684
Post 15-18 Div. refusjoner	-15 156	-11 935	0	11 935
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	307 408	244 581	274 200	29 619
Post 01 Div. inntekter	-935	-425	0	-425

Utgifter fratrukket refusjoner var 245 mill. kroner i 2012. Dette er et mindreforbruk sammenlignet med tildelt budsjett på 30 mill. kroner – et avvik på 11 prosent. Dette skyldes færre ankomster de siste årene og følgelig er kapasiteten av omsorgssenterplasser bygget ned i 2011 og 2012.

KAPITTEL 858/3858
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

TABELL 4-8 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 858/385 BARNE-, UNGDOMS- OG FAMILIEDIREKTORATET. 2011 OG 2012. BELØP I 1 000 KRONER

Post	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
Post 01 Driftsutgifter	212 159	226 725	212 501	-14 224
Post 21 Spesielle driftsutgifter	4 706	27 617	28 755	1 138
Post 22 Reguleringspremie	47 632	50 329	50 235	-94
SUM UTGIFTER, KAP. 858	264 497	304 672	291 491	-13 181
15-18 Refusjoner	-4 307	-6 398	0	6 398
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	260 191	298 274	291 491	-6 783
Post 01 Diverse inntekter	-6 853	-11 890	-433	11 457
NETTO RESULTAT KAP. 858	253 338	286 384	291 058	4 674

Tabell 4 8 viser regnskap i forhold til tildelt budsjett for 2012 for Bufdir. Utgifter fratrukket refusjoner viser en merutgift på 6,8 mill. kroner. Når man tar hensyn til merinntektene på kapittel 3858, blir nettoresultatet 4,7 millioner kroner i mindreforbruk. Merinntektene skyldes framleie av Universitetsgaten 7. Leiekontrakten i U7 avsluttes høsten 2013, noe som vil medføre en reduksjon også i leieinntektene. Avviket fra tildelt budsjett er 1,6 prosent.

KAPITTEL 859/3859
EUs ungdomsprogram

TABELL 4-9 UTGIFTER OG INNTEKTER KAP. 859/389 EUS UNGDOMSPROGRAM. 2011 OG 2012. BELØP I 1000 KRONER

Post	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
Post 01 Driftsutgifter	9 360	9 281	7 619	-1 662
SUM UTGIFTER, KAP. 859	9 360	9 281	7 619	-1 662
15-18 Refusjoner	-339	-9	0	9
UTGIFTER FRATRUKKET REFUSJONER	9 021	9 271	7 619	-1 652
Post 01 Diverse inntekter	-3 593	-4 007	-2 300	1 707
NETTO RESULTAT, KAP. 859	5 428	5 264	5 319	55

Tabell 4 9 viser regnskap i forhold til tildelt budsjett for 2012 for EUs ungdomsprogram. Utgifter fratrukket refusjoner gir et merforbruk på 1,7 mill. kroner. Tar man hensyn til merinntektene, er nettoresultatet for kapittel 859 og 3859 på 0,55 mill. kroner, noe som tilsvarer i underkant av 1 prosent avvik fra tildelt budsjett.

PROSJEKT- OG TILSKUDDSMIDLER

TABELL 4-10 PROSJEKT- OG TILSKUDDSMIDLER. 2012. BELØP I 1000 KRONER

Kapittel	Betegnelse	Regnskap 2012	Tildelt budsjett 2012	Avvik
821/62	Kommunale innvandrertiltak	3 460	10 500	7 040
840/21	Oppfølging av tiltak og andre voldforeb.	2 669	3 940	1 271
840/61	Tilskudd til incest- og voldtektssentre	69 585	70 700	1 115
840/70	Tilskudd til voldforebyggende tiltak	5 483	5 490	7
841/21	Samlivsbrudd og konfliktløsning, mekling	11 211	12 369	1 158
841/22	Samlivsbrudd og konfliktløsning, opplæring osv.	2 887	4 100	1 213
841/70	Samlivsbrudd og konfliktløsning, tilskudd	4 218	4 479	261
841/71	Tiltak etter samlivsbrudd for barn i konfliktfylte familier	2 384	2 941	557
846/21	Oppfølg. av tiltak 16 i handl.pl. LHBT	7 843	8 222	379
846/70	Tilskudd til familie- og likestillingspolitiske organisasjoner	4 780	4 780	0
846/72	Tilskudd tiltak og akt. LHBT	2 094	2 094	0
847/21	Tiltak for personer med nedsatt funksjonsevne	12 315	16 620	4 305
847/70	Tilskudd til funksjonshemmedes organisasjoner	166 402	166 403	1
847/71	Tiltak for økt tilgjengelighet og universell utforming	0	1 700	1 700
852/70	Adopsjonsstøtte	11 494	12 358	864
854/21	Etablere botilbud, unge under 18 år	19 738	20 978	1 240
854/65	Refusjon kom. utgifter EMA, overslb.	1 070 052	1 060 000	-10 052
854/71	Oppfølging av Barents/CYAR-programmet og Home-Start	7 127	6 647	-480
854/72	Tilskudd til forskning og utvikling i barnevernet	44 872	47 028	2 156
855/21	Spesielle driftsutgifter	24 290	26 393	2 103
857/70	Barne- og ungdomsorganisasjoner	105 997	105 997	0
857/79	Tilskudd til int. ungdomssamarbeid	6 808	6 800	-8
SUM		1 585 711	1 600 539	14 828

Under kommenteres kun postene med vesentlig avvik.
 Kapittel 821 post 62: Mindreforbruk på 7 mill. kroner som skyldes omlegging av praksis for utbetaling av tilskudd.
 Kapittel 840 post 21: Mindreforbruk på 1,3 mill. kroner som skyldes oppdrag som ble sent tildelt i 2012, og som av den grunn ikke lot seg ferdigstille i løpet av året. Arbeidet vil videreføres inn i 2013.

Kapittel 841 post 22: Mindreforbruk på 1,2 mill. kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak et mindre behov for opplæring av nye meklere, og at flere utviklingsprosjekter ikke ble ferdigstilt i 2012, men fortsetter i 2012.

Kapittel 841 post 71: Mindreforbruket på 0,6 mill. kroner skyldes utgifter som påløp ved avslutningen av prosjektet, ikke lot seg belaste innenfor budsjettåret.

Mindreutgiftene på 4,3 mill. kroner på kapittel 847 post 21 skyldes primært at FoU-anskaffelser kom sent i gang grunnet lite ressurser første halvdel av året.

Fraværet av forbruk på kapittel 847 post 71 skyldes at utgiftene knyttet til gjennomføringen av to konferanser har blitt utgiftsført på kapittel 847 post 21.

854 post 72: Mindreutgiften skyldes hovedsakelig reduserte utbetalinger til kunnskaps- og kompetansesentre grunnet fratrukk for ubenyttede midler og/eller mindreforbruk forutgående år.

Atferdssenterets tilskudd er redusert: 4,8 millioner kroner er fratrukket årets tilskudd (2010-midler som Atferdssenteret hadde overført til egenkapital). I tillegg er 950 000 kroner fratrukket (ubenyttede midler fra 2009).

Kapittel 854 post 65: Overslagsbevilgning som har gitt et merforbruk på 10 millioner kroner, tilsvarende 1 prosent av tildelt budsjett. Merutgiften skyldes høyere kostnad pr. barn i refusjonsordningen enn hva som ble lagt til grunn i prognosen per andre tertial.

Kapittel 855 post 21: Mindreforbruket på 2,1 mill. kroner skyldes i hovedsak ny budsjettmodell ved fornyet avtaleinngåelse med Universitetet i Oslo.

VEDLEGG

ALLE VEDLEGG ER TILGJENGELIGE PÅ BUFETAT.NO/ARSRAPPORT2012

1	Økonomirapport
2	Aktivitet og adopsjon
3	Enslige mindreårige asylsøkere
4	EUs ungdomsprogram
5	Handlingsplan mot tvangsekteskap
6	Handlingsplan mot menneskehandel
7	Handlingsplan LHBT
8	Handlingsplan mot vold i nære relasjoner
9	Handlingsplan Norge universelt utformet
10	Handlingsplan i tjeneste for Norge
11	Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering
12	Rapport om flyttinger
13	Årsrapport LHBT-senteret
14	Deltasenteret - årsrapport og evaluering UD2012

NOTATER

A series of horizontal dotted lines for taking notes.

Bufetat

POSTADRESSE:
Postboks 2233,
3103 Tønsberg
Sentralbord: 466 15 000

